

Heinolan kaupungin tilinpäätös 2020

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ

Heinola

Heinolan kaupungin tilinpäätös 2020

Kaupunginhallitus 29.3.2021

Valtuusto 24.5.2021

Sisältö

1. TOIMINTAKERTOMUS 2020	3
1.1 Yleistä	3
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
1.1.3 Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys	8
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	12
1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	16
1.1.6 Kaupungin henkilöstö	17
1.1.7 Ympäristöasiat	18
1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	19
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	19
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	22
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	22
1.3.2 Toiminnan rahoitus	25
1.3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	27
1.4 Kokonaistulot ja -menot	31
1.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous	32
1.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	32
1.5.2 Konsernin toiminnanohjaus	32
1.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	32
1.5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	32
1.5.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	33
1.5.6 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	33
1.6 Tilikauden tuloksen käsittely	37

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	37
2.1 Käyttötalousosan toteutuminen	38
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	84
2.3 Investointiosan toteutuminen	86
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	99
2.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	100
3. KONSERNIYHTIÖIDEN TAVOITTEET	103
3.1 Heinolan vuokra-asunnot Oy	103
4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	106
4.1 Tuloslaskelma	106
4.2 Rahoituslaskelma	107
4.3 Tase	108
4.4 Konsernilaskelmat	110
5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	114
6. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	127
7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	135
8. LUETTELO KIRJANPITO- KIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA	136
9. HYVINVOINTITILINPÄÄTÖS 2020	137
10. HENKILÖSTÖSUUNNITELMAN TOTEUMA 2020	140

PIENI KAUPUNKI,
ISO ELÄMÄ

Heinola

1. TOIMINTA-KERTOMUS 2020

1.1 Yleistä

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Kulunut vuosi 2020 on varmasti eriskummallisin, jonka virkamiesurallani olen nähnyt ja kokenut. Maaliskuussa alkanut COVID-19-pandemia muutti kaiken, monet suunnitelluista muutoksista laitettiin jäihin odottamaan parempia aikoja (esim. hallintosäätöuudistus), olemassa oleviin palveluihin toteutettiin muutoksia ja rajoituksia (esim. etäopetus, vapaa-ajan palveluiden rajoitukset), sekä syntyi täysin uusia palveluita tukemaan muuttunutta tilannetta (esim. pienyrittäjätuki, neuvontapalvelut).

Kuntatalouden osalta vuosi oli myös yhtä vuoristorataa, ensimmäisessä vaiheessa tulopohja näytti romahtavan, sitten tulivat koronan hoidon menopoolen kasvupaineet, joita seurasivat viiveellä valtion mittavat tukitoimet, pitkittyneet rajoitukset vaikuttivat loppuvuonna menoihin alenavasti ja lopuksi verottajalta tuli vuoden 2019 tulouttamatta olevia kunnallisverotuloja. Vuosienusteen etumerkki vaihtui vuoden aikana kolme kertaa ja lopputuloksessa on yksi nolla enemmän kuin alkusyksyllä ajateltiin. Oma ammattitaitoa pääsi kyseenalaistamaan ihan tosissaan.

Olen useasti ilmoittanut, etten aio kirjoittaa elämäkertaa. Päätös pitää, mutta kirjoittamattomaan elämänkertaan vuodesta 2020 nousisi esiin seuraavat teemat:

- **Osaavat ihmiset, joilla on tahto ratkaista yhteisiä asioita, pystyvät ne myös ratkaisemaan.** Nopeat muutokset ja muutokset toteutettiin Heinolassa valtakunnallisessa kärjessä ja laadukkaasti, toimialojen välinen yhteistyö toimi saumattomasti, apua pyydettiin ja saatiin, kaikki tämä toimintaympäristössä, jossa ohjeet muuttuivat lennossa ja paine oli aikamoinen.

- **Päätöksenteon ilmapiiri vaikuttaa koko kaupunkiorganisaation tekemiseen.** Koronakriisin hoidossa tiedonkulku ja päätökset pystyttiin toteuttamaan mutkattomasti, luottamushenkilöt toimivat toimintaa tukevasti yhteisössä esimerkillään ja viestinnällään, uskoisin, että kaikki saimme kokemuksen siitä, miten hyvin asiat etenevät kuin kaikki hoitavat yhdessä ja sitoutuneesti asiaa.
- **Strategialla ja tavoitteilla on merkitystä.** Kiireen ja paineen keskellä kaikki muutkin asiat pitää hoitaa. Strategian myötä kuitenkin nousee esille ne tärkeimmät asiat, joihin panostetaan tilanteesta riippumatta ja tavoitteet viitoittavat sille polun sekä tahdin.
- **Toimintakulttuurin kehittämiseen ei voi laittaa liikaa voimavaroja.** Toimintakulttuuri syö strategian aamupalaksi ja ottaa ohjat osaavastakin henkilökunnasta ennen lounasta. Heinolan osalta toimintakulttuurin ja -tapojen kehittämisessä on keskeisin kehittämispotentiaali. Hallinnon ja päätöksenteon toimintatapojen uusiutuminen ja johtamisjärjestelmän arviointi sai hyvän alun menneenä vuonna.
- **Toiminnallinen ja taloudellinen tulos on pääosin näiden tekijöiden seuraus.**

Vuoden 2020 ylijäämä on 18,7 milj. euron investointivarausten jälkeen n. 2 milj. euroa. Ilman investointivarausta, ylijäämä olisi Heinolan kaupungin historiassa varsin mairitteleva 20,6 milj. euroa. Tämä luku pitää sisällään varsin suuria satunnaistuloja (Elenia-sopimus 9,1 milj. euroa) ja koronaan liittyviä tukia (noin 5,8 milj. euroa). Verotuksen rytmihäiriö vuodelta 2019 nosti verotulokertymää tavallista korkeammalle tasolle vuonna 2020. Ilman näitäkin satunnais- ja kertae-riä kaupungin tulos olisi ylijäämäinen.

Menojen osalta toteuma on varsin lähellä tavoiteltua, useista vuoden aikana tapahtuneista muutoksista huolimatta. Palkkasumman toteuma suhteessa valtakunnallisten sopimusten mukaiseen palkanousuun on myönteinen ja samoin Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän maksukertymän alittuminen, vaikkakin pelkona on, että tuleville vuosille on syntynyt hoitovelkaa.

Korkean investointitason johdosta Heinolan lainakanta kasvoi vuonna 2020 noin 19 milj. euroa ja asukaskohtainen laina nousi 5 358 euroon, mikä on valtakunnallisesti korkea. Tämä aiheuttaa paineita kaupungin tasapainoisen talouden ylläpidolle tulevina vuosina. Kaupungin tulorahoituksen riittävyyteen suhteessa investointitasoon tulee kiinnittää jatkossa enemmän huomiota.

Koronakriisi ei ole vielä läheskään ohi. Jo nyt näyttää yhä todennäköisemmältä, että pandemian todellinen hintalappu kuntataloudelle tulee vasta viiveellä. On syytä myös muistaa, että megatrendit eivät ole hävinneet mihinkään: väestörakenteen muutos tulee haastamaan kuntien talouden yksittäisestä hyvästä vuodesta huolimatta. Lasten määrä vähenee, väestö vanhenee ja huoltosuhde heikkenee samalla kun verotulojen kasvu heikkenee. Tämä on syytä huomioida tulevissa taloutta koskevissa päätöksissä.

Lainaan lopuksi Kuntaliiton toimitusjohtajaa Minna Karhusta:

” Se, mitä nyt näemme tilinpäätösarvioissa, on kuitenkin vain hengähdystauon tarjoava jäävuoren huippu. Kuntakentällä tiedostetaan hyvin, että koronaan liittyvät menopaineet ovat suuret, eikä lähivuosien tulokehitys tuo enää vastaavaa kasvua, sanoo toimitusjohtaja Minna Karhunen. Ilman valtion koronatukia kuntien syöksykierre olisi jatkunut.

Heinolassa 18. maaliskuuta 2021
Jari Parkkonen, kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuuston puheenjohtajat 2019-2021

Puheenjohtaja Niina Varjo (Kok)
I varapuheenjohtaja Heimo Riutta (SDP)
II varapuheenjohtaja Marko Heino (PS)

Kaupunginhallitus 1.6.2019-31.5.2021

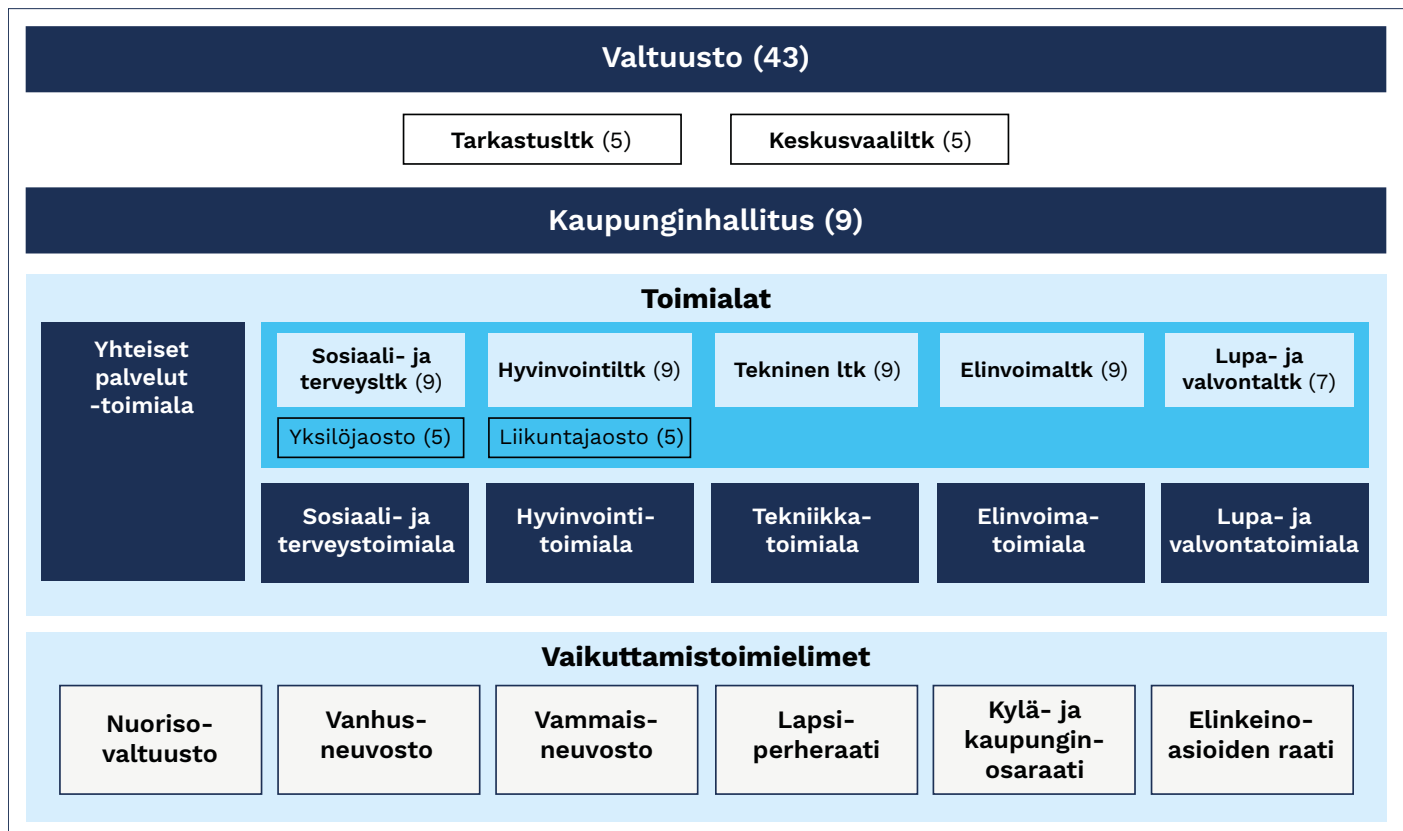
Puheenjohtaja Kirsi Lehtimäki (SDP)
I varapuheenjohtaja Fuat Wafin (KOK)
II varapuheenjohtaja Sanna Karppinen (Pahe)
Jäsen Raili Hildén (SDP)
Jäsen Ilkka Jaakkola (KOK)
Jäsen Kaija Järvinen (PaHe)
Jäsen Jorma Peltonen (KD)
Jäsen Jouko Rajajärvi (SDP)
Jäsen Timo Virtanen (KESK)

Poliittiset voimasuhteet valtuustossa ja kaupunginhallituksessa 31.12.2020

Valtuustoryhmä	Valtuusto 2017-2021	Kaupunginhallitus 2019-2021
Heinolan Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, SDP	13	3
Kansallinen Kokoomus, KOK	10	2
Parempi Heinola valtuustoryhmä, PaHe / Liike Nyt - Heinola, LiNy 20.8.2018-19.8.2019	9	2
Heinolan Keskustan valtuustoryhmä, KESK	4	1
Heinolan Perussuomalaisien valtuustoryhmä, PS	3	-
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä, KD	3	1
Heinolan vihreät ry:n valtuustoryhmä, VIHR	1	-
Yhteensä	43	9

Heinolan kaupungin luottamushenkilöorganisaatio

Heinolan kaupungin tilivelvolliset vuonna 2020

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsen ja toimielimen tehtäväalueen johtava viranhaltija; kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat sekä niiden jaostot ja toimikunnat.

Viranhaltijat:

Parkkonen Jari
kaupunginjohtaja

Yhteiset palvelut

Malin Sinikka
toimialajohtaja, hallinto- ja kehitysjohtaja
31.3.2020 asti

Hurmola-Remmi Hanna
toimialajohtaja, hallinto- ja kehitysjohtaja
6.4.2020 alk.

Manninen Pirjo
palvelualuejohtaja, henkilöstöjohtaja
31.1.2020 asti

Malin Sinikka
palvelualuejohtaja /henkilöstöjohtaja
1.4.2020 alk.

Kekkonen Sanna
palvelualuejohtaja /talousjohtaja

Juvonen Malgorzata
palvelualuejohtaja/tietohallintopäällikkö

Joentausta Teppo
palvelualuejohtaja/kaupungin lakimies
6.4.2020 alk.

Sosiaali- ja terveystoimi

Korttila Kirsi
toimialajohtaja / sosiaali- ja terveystoimiala
31.1.2020 asti

Manninen Pirjo
toimialajohtaja / sosiaali- ja terveysjohtaja
1.2.2020 alk.

Timonen Kirsi
palvelualuejohtaja / johtava ylilääkäri

Leino Eija
palvelualuejohtaja / sosiaalipalvelujohtaja

West Riitta
palvelualuejohtaja / vanhus- ja hoitopalvelujohtaja
31.7.2020 asti

Lahti Marjatta
palvelualuejohtaja / vs. vanhus- ja hoitopalvelujohtaja
1.8.–31.12.2020

Kuivalainen Harri oto
palvelualuejohtaja, kiinteistöpäällikkö
1.1.–12.1.2020

Kuosa Jari
palvelualuejohtaja / vs. kiinteistöpäällikkö
13.1.–31.1.2020

Kuosa Jari
palvelualuejohtaja, kiinteistöpäällikkö
1.2.2020 alkaen

Matteinen Ari
palvelualuejohtaja / rakennuspäällikkö

Lääveri Elsi
palvelualuejohtaja / palvelupäällikkö

Hyvinvointi

Hepo-oja Pirjo
toimialajohtaja / hyvinvointijohtaja

Mäkilä Kirsi
palvelualuejohtaja / hyvinvointipäällikkö

Salminen Päivi
palvelualuejohtaja / varhaiskasvatusjohtaja
(virkaavapaa 23.10.2020–31.5.2021)

Häyrinen Ville
palvelualuejohtaja/ vs. varhaiskasvatusjohtaja
23.10.2020 alk.

Hottola Anne
palvelualuejohtaja / nuorisopalvelujohtaja

Helander Pia
palvelualuejohtaja / koulutusjohtaja

Elinvoima

Mäkilä Heikki
toimialajohtaja / elinvoimajohtaja

Siitari Marko
palvelualuejohtaja / maankäyttöinsinööri

Hakalin Markus
palvelualuejohtaja / vs. maankäyttöinsinööri
27.7.2020 alk.

Jäppinen Saija
palvelualuejohtaja / kulttuurisihteeri

Lupa- ja valvontatoimiala

Sillfors Helka
toimialajohtaja / ympäristöpäällikkö

Mara Juha
palvelualuejohtaja / vastaava rakennustarkastaja

Tekniikka

Kuivalainen Harri
toimialajohtaja / teknisen toimen johtaja

Hyytiä Ilpo
palvelualuejohtaja / kiinteistöpäällikkö
31.1.2020 asti

1.1.3 Yleinen ja alueen taloudellinen kehitys

Talouden toipuminen COVID-19-epidemista siirtyy Valtiovarainministeriön joulukuussa tekemän taloudellisen katsauksen mukaan vuoden 2021 puolelle, sillä epidemian toinen aalto hidastaa talouskasvua jälleen.

Arvioiden mukaan palveluiden kysyntä kotimaassa pysyy edelleen heikkona. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta vuoden 2021 puolella. Bruttokansantuote heikkeni v. 2020 2,8 %.

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2020 tekemä ennuste perustuu oletukselle, että COVID-19-epidemiaan liittyvien tautitapausten ilmaantuvuus painetaan rajoituksilla matalalle tasolle. Vuoden 2021 alkukeväästä tekemät päätökset uusista rajoitustoimista luovat taloudenpitäjille epävarmuutta, mikä heikentää talouden palautumista vuoden 2021 keväällä. Rokotteiden käyttöönotto kevään aikana parantaa taloudenpitäjien uskoa tulevaisuuteen ja vähitellen kääntää yhteiskunnan kohti normaaleja aikoja.

Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino on kasvanut v. 2020. Alijäämän arvioidaan kuitenkin kasvavan aiemmin ennakoitua vähemmän, vaikka COVID-19-epidemia on kiihtynyt uudelleen. Suomen talous- ja työllisyyskehitys näyttävät selvinneen vuodesta 2020 monia muita maita lievemmin vaurioin. Vuoden mittaan lisäbudjeteissa on päätetty monista tukitoimista, mutta kaikkia varoja ei käytetty vuoden 2020 aikana, vaan niiden käyttö ajoittuu osittain vuoden 2021 puolelle. Lisäksi epidemiatilanne on vähentänyt julkisten palveluiden käyttöä, mikä on pienentänyt julkisten menojen kasvua v. 2020.

Valtiovarainministeriön arvioiden mukaan talouden toipuminen alkaa pandemiaan liittyvän epävarmuuden hälvennyessä vuoden 2021 kuluessa. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu nostaa myös vuoden 2022 talouskasvua. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,0 % v. 2022 ja 1,4 % v. 2023.

Julkisen talouden alijäämä pysyy kuitenkin edelleen suurena v. 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot

korkealla tasolla. Tilanteen normalisoituessa alijäämä pienenee asteittain tulevina vuosina. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy kuitenkin niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Valtiovarainministeriön tekemän Talouskasvun edellytykset tulevaisuudessa -raportin (VM 6/2021) mukaan Suomi on jäänyt jälkeen relevanteista vertailumaista, kuten muista Pohjoismaista, Saksasta ja Alankomaista. Työn tuotavuus on kasvanut Suomessa vaimeasti ja tulee jatkossakin laahaamaan perässä vertailumaita. Työllisyysaste on vertailumaita merkittävästi matalampi ja investoinnit junnaavat matalalla. Valtiovarainministeriön raportin mukaan tulevaisuudessa ei ole odotettavissa nopeaa kasvua, ellei taloutta uudisteta määrätietoisin toimin.

Pk-yritysbarometrin mukaan pienet ja keskisuuret yritykset olivat hyvin poikkeuksellisessa tilanteessa koronaviruksen maailmalaajuisen leviämisen vuoksi. Poikkeustilanne vaikutti suoraan pk-yritysten odotuksiin lähiajan suhdannekehityksestä. Odotukset laskivat voimakkaasti.

Pk-yritysten osuus Päijät-Hämeen yrityskannasta on suuri ja perheyriyten määrä suhteellisesti korkea. Eri pk-yritysten välillä on paljon vaihtelua sen suhteen, miten ne ovat pystyneet reagoimaan koronan aiheuttamiin toimintaolosuhteiden muutoksiin ja kysynnän rajuunkin laskuun.

Myös odotukset liikevaihdon kehityksestä laskivat huomattavasti ja kannattavuusodotukset laskivat jopa finanssikriisin tasolle. Maailmanlaajuinen epävarmuus vähensi myös pk-yritysten investointihalukkuutta merkittävästi. Heikko tulos kokonaisuudessaan kertoo poikkeuksellisen suuresta epävarmuudesta talouskasvun ja toimintaympäristön suhteen.

Koronakriisillä on ollut suuri vaikutus Päijät-Hämeen matkailu-, liikunta- ja elämyspalveluihin. Lyhyellä aikavälillä korona on vaikuttanut eniten hyvinvointi-, viihde- ja tapahtumapalveluihin sekä elämystuotantoon. Myös kokous-, kongressi- ja tapahtumamatkailulle selviytyminen koronan vaikutuksista on erittäin suuri haaste. Vierumäen urheiluopiston ja valmennuskeskuksen hotelli- ja ravintolatoimintoja hoitaneen yhtiön konkurssi jättivät ison palveluaukon maakunnallisen ja valtakunnalliseen toimintaan.

Työttömäksi jäi 170 ihmistä. Positiivisena asiana on kuitenkin uuden omistajayhtiön taholta odotettavissa laaja investointiohjelma Vierumäen kiinteistöjen ja palveluiden kehittämiseen.

Myös muilla palvelualoilla koronan vaikutukset näkyvät selkeästi. Toisaalta Päijät-Hämeessä vapaa-ajanasukkaiden määrä on suuri. Elinvoiman näkökulmasta tämä on kilpailuetu, joka lisää alueen houkuttelevuutta lisääntyneen etätyön ja turvallisuushakuisuuden myötä.

Maakunnan suhteellisesti vahvoja aloja ovat vilja/elintarvike/juomat sekä puutuote-, muovi- ja teknologiateollisuuden alat. Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen kärkiä ovat kiertotalous, muotoilu sekä liikunta ja elämykset.

Lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus joulukuun 2020, Valtiovarainministeriön raportti 6/2021: Talouskasvun edellytykset tulevaisuudessa, PK-yritysbarmetri 2/2020.

Kuntien talouskehitys

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 tilinpäätösarvot ovat yllättäneet koko Suomessa vahvuudellaan, vaikka hyviin kuntatalouden lukemiin oli varauduttu jo viime vuoden loppupuolella.

Kuntien tulos kasvoi Tilastokeskuksen helmikuun tiedotteen mukaan lähes kahdella miljardilla eurolla ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni vain 73 miljoonaa.

Vuosikatteen vahvistuivat kaikissa kuntakokoryhmissä ja ylittivät poistot. Keskellä erityisen epävarmaa vuotta sekä kuntien että kuntayhtymien bruttoinvestoinnit kasvoivat ennätyslukemiin. Vahvan tulokehityksen vuoksi toiminnan ja investointien rahavirta vahvistui vuoden 2019 ennätysheikosta lukemasta, mutta jäi yhä noin puoli miljardia euroa pakkasen puolelle. Positiivista oli kuitenkin se, että noin 1,5 miljardin euron lisävelanotto otettiin osittain varmuuden vuoksi, sillä kuntien ja kuntayhtymien rahavarat kasvoivat vastaavalla summalla.

Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallion mukaan maan keskiarvolukujen taustalla on kuitenkin 294 erilaista tarinaa Manner-Suomen kunnista ja 130 tarinaa eri kuntayhtymästä. Tyypillistä vuodelle 2020 näyttäisi kuitenkin olevan se, että kuntakentän talous vahvistui koronasta

huolimatta varsin tasaisesti niin eri kuntakokoryhmissä kuin alueellisesti.

Viime vuonna alijäämäisen tuloksen teki ennakollisten tietojen mukaan vain 27 kuntaa ja 25 kuntayhtymää. Isot kaupungit tekivät euromääräisesti isoimmat tulokset, mutta asukasmäärään suhteutettuna parhaimmat ja heikoimmat tulokset tehtiin asukasmääriltään pienissä kunnissa.

Koronavuosi näkyi kuntatalouden kehityksessä hyvin voimakkaasti, vaikka koronan täsmällisiä vaikutuksia on mahdoton saada täsmällisesti irti ja tiivistää yksiselitteisesti yhteen euromääräiseen summaan. Koronapandemia ei ole myöskään ohi, joten taloudelliset tilanteet kuntakentällä voivat olla jo muutaman kuukauden kuluttua aivan erilaiset kuin vuonna 2020.

Vuoden 2020 ennakollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntien ja kuntayhtymien myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot pienenevät vuonna 2020 noin puolella miljardilla eurolla. Tämä ei ole ihme, sillä palveluiden kävijämäärät esim. joukkoliikenteessä, kulttuuri- ja urheilutapahtumissa, ovat pienentyneet voimakkaasti muun muassa rajoitustoimien vuoksi. Sairaanhoidopiireissä korona on pienentänyt jäsenkuntalaskutuksia.

Kuntien toimintakulut kasvoivat vuonna 2020 noin 1,8 prosenttia ja kuntayhtymien 1,9 prosenttia. Yhteensä menojen kasvu lähentelee 800 miljoonaa euroa, mikä on kuntatalouden kokonaisuudessa matala euromäärä. Materiaalin ostot lisääntyivät 300 miljoonalla eurolla, mikä liittyy kuntien ja kuntayhtymien koronahankintoihin ja varautumiseen. Muiden kululajien kasvu näyttäisi pysyneen erittäin maltillisena palkankorotuksista, hintojen noususta, väestön ikääntymisestä ja hallituksen tehtävien laajennuksista sekä tulevaisuusinvestoinneista huolimatta.

Maltillinen kulukehitys kertoo, että koronavuoden tapahtumista on syntynyt kuntiin muiden vaikutusten ohella myös säästöjä. Erityisesti näitä säästöjä näyttää syntyneen pienimmissä kuntakokoryhmissä, joissa toimintakulut jopa vähenivät. Rajoitustoimet ja etätyö ovat ilmeisesti laskeneet kustannuksia. Toisaalta ainakin terveyspalveluissa palvelujen käyttöä on siirtynyt myöhemmäksi ja hoitojonot ovat pidentyneet. Menojen kasvupaine vaivannee erityisesti isompia paikkakuntia, joissa koronan hoito ja torjunta on syönyt vuonna 2020 muita kuntia pitkäjäksoisemmin voimavaroja muulta palvelutoiminnalta.

Pääekonomisti Minna Punakallion mukaan on suuri kysymysmerkki, kuinka paljon korona lopulta tuotti kunnille vuonna 2020 säästöjä, ja mikä olisi ollut menojen kehitys ilman koronaa. Toisaalta tämä on lähes irrelevantti kysymys, sillä koronan vaikutukset eivät ole ohi ja asiaa on syytä peilata useamman vuoden aikavälillä.

Kuntien verotulot yhteensä kasvoivat viime vuonna 4 prosenttia. Kasvuvauhti on isompi kuin muutamana edellisenä vuonna. Toteutuma on isompi kuin myös viime syksyn kuntatalousohjelman ennusteessa. Vahvaan verokertymään vuonna 2020 vaikutti kaksi poikkeustekijää. Vuositulorajan perustuva verokorttiuudistuksen käyttöönotto vuonna 2019 ja kuntien koronatukena päätetty yhteisöveron jako-osuuskorotus. Kuntien verotulojen kehitys ilman edellä mainittuja poikkeustekijöitä olisi pysynyt koronavuonna joka tapauksessa positiivisena, johtuu puolestaan ansiotulojen, erityisesti eläkkeiden ja työttömyysetuuksien kokonaismäärän kasvusta vuonna 2020.

Kuntien valtionosuudet nousivat 11 miljardiin euroon vuonna 2020. Nousu on ennätysmäisen iso kunta-valtio-suhteessa. Valtionosuuksia kasvattivat erityisesti valtion lisätalousarvioissa kunnille myönnetty koronatuot, mutta niitä lisäsivät myös valtionosuuksien lakisääteiset tarkistukset, Sanna Marinin hallituksen kuntien laajeneviin tehtäviin myönnetty valtionosuuspäätökset ja kiky-sopimuksen lomarahasäästöön pohjautuneen valtionosuusleikkauksen päättyminen. Kuntien investoinnit kasvoivat ennakkotietojen mukaan 4,6 prosenttia vuonna 2020.

Lähde: www.kunnat.net: Pääekonomistin palsta 2021.

Työllisyys

Vuosi 2020 oli työllisyyskehityksen näkökulmasta haastava. Hämeessä eli Kanta- ja Päijät-Hämeen kuntien alueella oli joulukuun lopussa 24 455 työtöntä työnhakijaa, mikä on 6 086 enemmän (33,1 %) kuin vuotta aiemmin. Kasvusta 2 878 henkilöä tuli lomautettujen ja 3 208 muiden työttömien määrän kasvusta. Edellisestä kuukaudesta työttömien kokonaismäärä kasvoi 2 746:lla (12,6 %). Myös tämä johtui sekä muiden työttömien (1 778) että lomautettujen (968) määrän kasvusta.

Työttömyysjaksoja alkoi joulukuussa 4 832 eli 515 enemmän kuin vuosi sitten. Alkaneita työttömyysjaksoja oli 1 482 enemmän kuin marraskuussa. Hämeen maakunnista KantaHämeessä oli joulukuun lopussa 9 337 työtöntä työnhakijaa. Se on 2 363 enemmän (33,9 %) kuin vuotta aiemmin. Päijät-Hämeen maakunnassa oli 15 118 työtöntä työnhakijaa eli 3 723 enemmän (32,7 %) kuin vuosi sitten.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Päijät-Hämeessä 16,6 prosenttia. Heinolan työttömyysaste vuoden 2020 lopussa oli ELY:n työllisyyskatsauksen tietojen perusteella 17,4 %, mikä on 2,7 %-yksikköä vuoden takaista suurempi. Työttömyysaste on myös Päijät-Hämeen keskiarvolukua suurempi. Työttömyystilanne on kasvattanut myös työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuja v. 2020.

Työttömien osuus työvoimasta kk lopussa 12/2019-2020)

KUNTA	12/2020	11/20	12/19	muutos 11/20	muutos 12/19
Asikkala	12,2	11,1	9,0	1,1	3,2
Hollola	12,3	10,8	8,4	1,5	3,9
Kärkölä	16,5	15,4	14,6	1,1	1,9
Lahti	18,3	16,6	13,6	1,7	4,7
Orimattila	13,3	11,8	8,8	1,5	4,5
Padasjoki	13,3	12,1	9,9	1,2	3,4
Lahden seutu	16,7	15,0	12,2	1,7	4,5
Hartola	13,0	12,1	11,8	0,9	1,2
Heinola	17,4	16,1	14,7	1,3	2,7
Sysmä	10,4	9,6	10,3	0,8	0,1
Heinolan seutu	16,0	14,8	13,8	1,2	2,2
PÄIJÄT-HÄME	16,6	15,0	12,4	1,6	4,2

Aktivointiaste kuukauden lopussa (12/2019-2020)

KUNTA	12/2020	11/20	12/19	muutos 11/20	muutos 12/19
Asikkala	19,8	24,2	26,0	-4,4	-6,2
Hollola	16,1	20,1	24,8	-4,0	-8,7
Kärkölä	20,2	24,2	23,1	-4,0	-2,9
Lahti	19,3	23,5	26,2	-4,2	-6,9
Orimattila	17,7	21,8	27,8	-4,1	-10,1
Padasjoki	18,6	22,9	23,3	-4,3	-4,7
Lahden seutu	18,9	23,1	26,1	-4,2	-7,2
Hartola	28,3	31,3	26,1	-3,0	2,2
Heinola	17,8	21,8	19,4	-4,0	-1,6
Sysmä	35,0	36,8	38,4	-1,8	-3,4
Heinolan seutu	20,6	24,3	22,5	-3,7	-1,9
PÄIJÄT-HÄME	19,1	23,2	25,6	-4,1	-6,5

Väestö

Kaupungin asukasluku pienentyi, ollen vuoden lopussa 18 544 (-0,65 %).

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Toiminta ja strategian toteuttaminen

Vuoden 2020 tavoitteita on pystytty toteuttamaan hyvin COVID-19 vaikutuksista huolimatta. Toiminta on ollut strategisten linjausten mukaista ja strategian konkretisoimiseksi strategiaa ja tavoiteasetantaa selkeytettiin osana vuoden 2021 taloussuunnitteluprosessia.

Strateginen päämäärä, **tavoitteet 2021/2030 (ja mittarit)**

	Hyvinvoinnin kasvu • 2021: Indeksiluku paranee 2030: Hyvinvointi lisääntyy (hyvinvointi-indeksi) • 2021: Positiivinen kehitys 2030: Kasvu tapahtuu kestävästi (kestävän kasvun mittari)
	Uudistuva työ ja asuminen • 2021: Indeksiluku paranee 2030: Keskustan elinvoima kasvaa (elinvoimaindeksi) • 2021: Positiivinen 2030: Nettomuutto kasvaa (nettomuuton määrä)
	Toimija keskiössä • 2021: Kokonaistulos positiivinen 2030: Heinolan arvostus kasvaa (kyselyt) • 2021: Arvosana parempi kuin 3/5 2030: Päätöksenteko perustuu tietoon (valtuustokysely) • 2021: Tulos vähint. valtakunnallista keskiarvoa (vrt. Keva) 2030: Henkilöstö on motivoitunut (henkilöstökysely)
	Talouden tasapaino • 2021: Velkamäärä enint. 7 000 €/asukas 2030: Velkamäärä vähentyy (velat ja vastuut/käyttötulot) • 2021: Pienenee, käyttöaste kasvaa 2030: Tilatehokkuus paranee (m²/asiakas, käyttöaste) • 2021: Kasvu pienempi kuin indeksi 2030: Nettomenojen kasvu on hallinnassa (tarvekioitujen menojen kasvu suhteessa julkisten menojen indeksiin)

Palveluverkon historiallisen suuri suunnittelu- ja rakennushankkeiden ruuhka oli huipussaan vuoden 2020 aikana. Hankkeet etenivät kuitenkin ennakkoidusti koronapandemiasta huolimatta. Investointihankkeita toteutettiin paljon ja ne toteutuivat ja etenivät pääosin suunnitellusti, merkittävimpinä investointeina Sinilähteen koulu, Lukio, Vierumäen yrityspuisto, jäteveden puhdistamon saneeraus, keskustan kehittäminen ja Sinitaipaleen alueen suunnittelu ja rakentaminen. Sinilähde-talon rakennusurakka valmistui joulukuussa, ja rakennuksen käyttöönotto ajoitettiin tapahtuvaksi irtokalustamisen ja tuuletuskauden jälkeen maaliskuun 2021 alussa. Lukion ja nuorisopalvelujen rakennuksen kokonaisurakka eteni kokonaisuakataulun raamissa.

Lusin koulun suunnittelu ja urakkakilpailutus järjestettiin valtuuston joulukuussa 2019 päättämien linjausten pohjalta. Rakentamisen toteutus vahvistui valtuustossa 23.11.2020. Kaupunginvaltuusto kuitenkin käsittelee asiaa uudelleen v. 2021 puolella.

Sosiaali- ja terveystalokunnan päätöksen mukaisen uuden 60-paikkaisen asumispalveluyksikön, hankenimellä Hopeasilta 2, vuokrasopimushankinta valmisteltiin kilpailullisella neuvottelumenettelyllä. Lisäksi valmisteltiin Marjatta ja Eino Kollin säätiön yhteistyöhankkeen mukaisten tilojen suunnittelua ja käyttöönottoa Torikatu 8 -kiinteistössä.

Työttömyystilanne rokotti taloutta ja kulttuurita-
pahtumien kuten kesäteatterin peruminen aiheutti
tuottojen heikentymisen ja alittumisen. Koronan
keskellä myönteinen uudistus oli kuitenkin uuden
Vesilintutalon avaaminen. Myös markkinointiin
panostettiin ja siinä saatiin positiivista huomiota.

Valtuusto teki 31.8.2020 merkittävän päätöksen,
kun se hyväksyi Elenia Verkko Oyj:n kanssa 9,7
milj. euron sovintosopimuksen.

Sosiaali- ja terveystoimen vuotta leimasi korona
ja sen aiheuttamat toimenpiteet. Huolestuttava
kehitys vuoden 2020 aikana tapahtui lastensuoje-
lussa, jossa palvelutarve ja kustannukset lähtivät
nouluun. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä
sen sijaan onnistui oman taloutensa hallinnassa
ja Heinolan maksusuudet pienenevät edelliseen
vuoteen nähden.

Hyvinvoinnin toimialaan korona vaikutti merkit-
tävasti myös, mutta toimintaa myös kehitettiin
ja mm. harrastusmalli saatiin kunnolla käyntiin.
Kaupunginmuseon perusnäyttely myös avattiin.

Yhteisten palveluiden organisaatio muodostettiin
vuoden 2020 alussa ja henkilöstöä keskitettiin
toimialoilta keskitettyihin tukipalveluihin. Osana
yhteisten palveluiden ja toiminnan kehittämistä
kaupunginhallitus teki lokakuussa päätöksen
talouspalveluiden ulkoistamisesta Sarastia Oy:lle.

Viestintäohjelma ja sijoitussuunnitelma hyväksyt-
tiin syksyllä 2020 ja toimintaa lähdettiin kehittä-
mään aktiivisesti digikannustinrahalla toteutetta-
vien yhteishankkeiden avulla.

Valtuusto kokoontui syksyn 2020 aikana kahdesti
talousseminaareihin, joissa luotiin tilannekuva
kaupungin taloudesta, väestökehityksestä ja
tulevista haasteista. Talousarvio vuodelle 2020
hyväksyttiin 14.12.2020.

COVID-19 vaikutukset toimintaan ja talouteen

COVID-19-virus on vaikuttanut merkittävästi
kaupungin toimintaan ja talouteen vuonna 2020
kuten muissakin kunnissa.

Koronan vaikutukset ovat näkyneet tulojen vä-
hentymisenä erityisesti kulttuurissa, kun tapah-
tumien on jouduttu perumaan. Lisäksi tulot ovat

vähentyneet varhaiskasvatuksessa ja virikkeel-
lisessä elämässä (liikuntapaikat, museot) sekä
sosiaali- ja terveyspalveluissa kun kiireetöntä hoi-
toa ei ole järjestetty. Menojen osalta kasvua on
syntynyt joukkoliikenteen osalta ja menojen ale-
nema puolestaan henkilöstökuluissa, erityisesti
työllistämiseen varatuissa määrärahoissa, kun
työmarkkinatuen kuntaosuudet ovat kasvaneet
heikentyneen työttömyystilanteen myötä. Tukia
ja avustuksia on kasvattanut yrittäjille myönnetty
koronatuot.

Aineet ja tarvikkeet ovat kasvaneet mm. lisään-
tyneiden suojain- ja tarvikehankintojen johdosta.
Henkilökuntaa on pystytty siirtämään toimialo-
jen välillä väliaikaisesti välttämättömiin tehtäviin,
jotta maan hallituksen linjaamat toimenpiteet
on pystytty tuottamaan. Myös tuottoja on jäänyt
saamatta.

Koronan aiheuttamia kustannuksia on seurattu
omalla laskentatunnisteella. Kustannuksia on
kirjattu n. 1 milj. euroa.

Valtio on merkittävästi tukenut kuntia koronati-
lanteesta johtuen ja haettavana on ollut useita
kohdennettuja tukia kunnan toimintoihin, joita
on haettu ja saatu tulon menetysten ja menojen
kasvun kompensoimiseksi.

PHHYKY:n mukaan poikkeuslain myötä siirretty-
jen hoitotoimenpiteiden jonojen purku ei ole vielä
toistaiseksi realisoitunut ylimääräisiksi kustan-
nuksiksi. Valtio on myöntänyt kunnille tukipaketin
muuttamalla valtionosuuspäätöstä, lisäksi kunnil-
le on myönnetty verotulomenetysten kompensaa-
tiota. Lisäksi yhteisöveron tuottoa on määräaika-
isesti korotettu 10 %-yksiköllä.

Talous

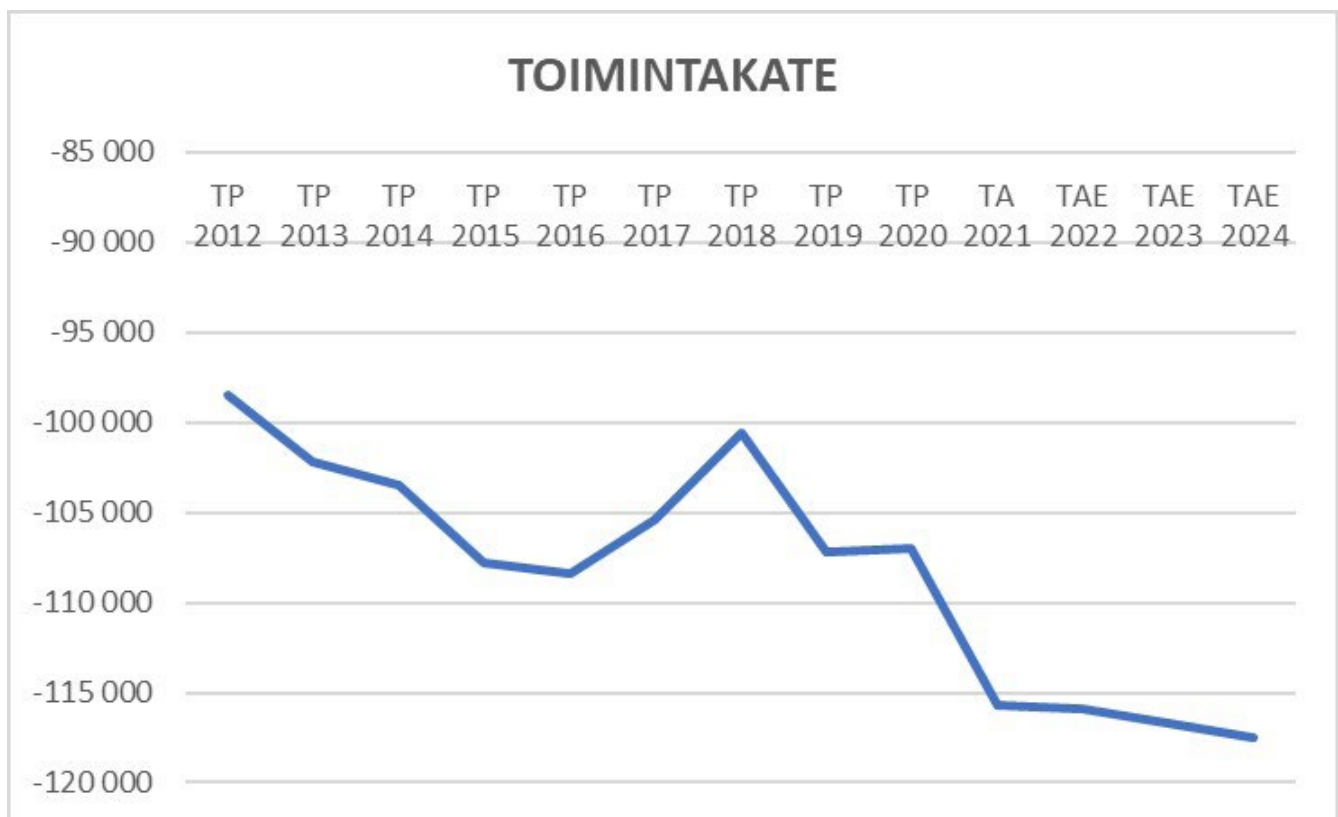
Toimintatuotot vähenivät vuoden 2020 aikana n.
0,4 milj. euroa ja jäivät myös alle talousarvion.
Tuottojen pienentyminen johtuu pitkälti koronan
aiheuttamista toiminnan muutoksista kuten kesä-
teatterin perumisesta, minkä johdosta kesäteatte-
rista saatavat myyntitulot ovat jääneet saamatta.
Myös maksutulot pienentyivät edelliseen vuoteen
nähden. Koronapandemian vuoksi maksutuloja
on jäänyt saamatta, sillä osa kiireettömästä toi-
minnasta piti ajaa alas mm. suojaimien puutteen
vuoksi (esimerkiksi suun terveydenhuollossa) ja
kaikki infektiopotilaat on jouduttu ohjaamaan Päi-
jät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymään, mikä on

vähentänyt tuloja. Maksutuotot ovat pienentyneet yhteensä n. 1,2 milj. euroa.

Kustannukset vähenivät kokonaisuudessaan vuoteen 2019 nähden n. 562 t euroa. Henkilöstömenot vähenivät n. 972 t euroa ja palveluiden ostot lähes 2 milj. euroa. Henkilöstömäärän vähentyminen vaikuttaa henkilöstömenojen vähentymiseen. Palveluiden ostoissa puolestaan PHHYKY:n maksuosuudet jäivät n. 1,5 milj. euroa alle arvioidun ja sosiaali- ja terveystalouden menot kokonaisuudessaan myös vähenivät. PHHYKY:n raportoinnin mukaan kuntien maksuosuudet yhteensä olivat 650,8 miljoonaa

euroa, mikä on 0,4 prosenttia (2,4 miljoonaa euroa) vähemmän kuin vuonna 2019. Muutostalotusarvioon nähden kuntayhtymän maksuosuudet alittuivat 11,1 miljoonaa euroa (1,7 %). Kustannuksista avustukset sekä aineet ja tarvikkeet kasvoivat n. 1,4 milj. euroa. kasvua selittää mm. koronasta aiheutuvien avustusten, työmarkkinatuen kustannusten sekä suojaintarvikkeiden kasvusta.

Toimintakatteen osoittama alijäämä pieneni vuoden 2020 aikana n. 150 t euroa eli nettomenojen kasvu taittui.

Verotulot kasvoivat merkittävästi, n. 4,6 milj. euroa (6,7 %). Vahvaan verokertymään vuonna 2020 vaikutti kaksi poikkeustekijää. Vuositulorajaan perustuva verokorttiuudistuksen käyttöönotto vuonna 2019 ja kuntien koronatukena päätetty yhteisöveron jako-osuuskorotus.

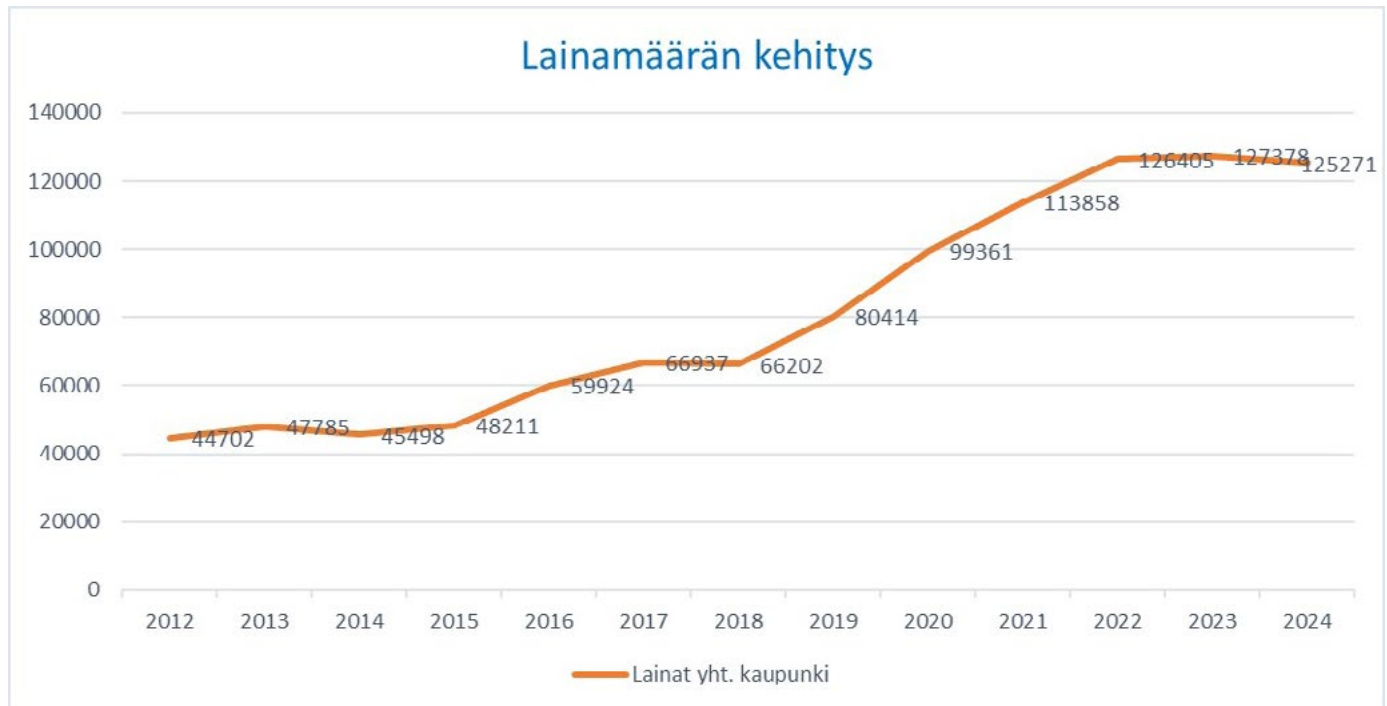
Valtionosuudet kasvoivat puolestaan 8,6 milj. euroa. Nousu on ennätysmäisen suuri. Valtionosuuksia kasvattivat erityisesti valtion lisätalotusarvioissa kunnille myönnetty koronatuot, mutta niitä lisäsivät myös valtionosuuksien lakisääteiset tarkistukset, hallituksen kuntien laajeneviin tehtäviin myönnetty valtionosuuspäätökset ja kiky-sopimuksen lomarahasäästöön pohjautuneen

valtionosuusleikkauksen päättymisen. Verorahoitus kasvoi kokonaisuudessaan peräti 13,2 milj. eur.

Rahoitustuotot ja kulut (netto) pienivät vuonna 2020 n. 1,2 milj. eur johtuen pitkälti energiasijoitusten heikommasta tuotosta. Energiasijoitusten tuotto kuluvana vuonna oli kohtuullinen epävarmasta tilanteesta huolimatta.

Energiasijoitukset tuottivat n. 2,4 milj. euroa (v. 2019 n. 3,5 milj. eur). Rahoituskulut (brutto) toteutui merkittävästi edellisestä vuodesta suurempana, n. 4,4 milj. euroa, mutta myös tuotot (brutto) kasvoivat n. 3,2 milj. euroa.

Vuonna 2020 lainamäärä kasvoi n. 25,4 milj. euroa, pitkäaikaislainojen lyhennysten ollen n. 9,5 milj. euroa. Lainojen lyhennykset kasvoivat 1,3 milj. eur edellisestä vuodesta. Lainakanta vuoden 2020 lopussa oli yhteensä n. 99,4 milj. euroa (5360 eur/asukas).

Investointitaso vuonna 2020 oli korkea, 31,5 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit kohdentuivat talonrakennukseen (21,8 milj. eur) ja julkiseen käyttöomaisuuteen kuten infran rakentamiseen (9,3 milj. eur).

Kaupungin investointitaso on korkea ja tulo-rahoitus ei ole riittänyt kasvavaan investointitasoon.

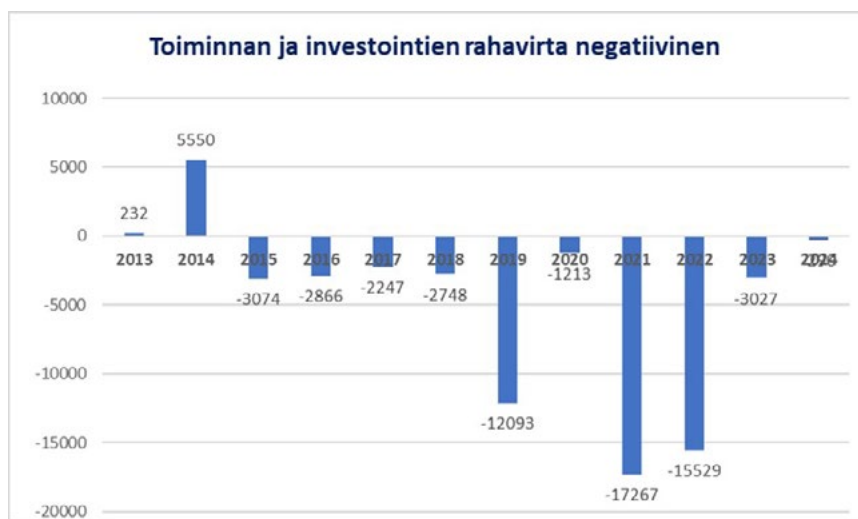
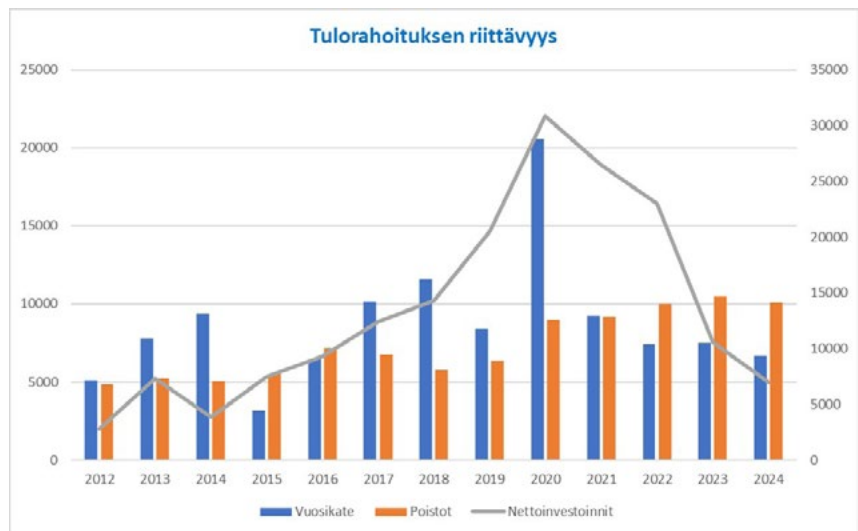
BRUTTOINVESTOINNIT RYHMITTÄIN (ml. Vesilaitos)		
1000 eur	TP 2019	TP 2020
Julkinen käyttöomaisuus (infra ym.)	9 967	9 278
Talonrakennus	9 604	20 840
Kiinteä omaisuus (maa-alueet)	148	112
Irtain omaisuus	921	1 241
Arvopaperit ja osuudet	4	10
Yhteensä	20 644	31 482

Tulo-rahoituksen riittämättömyys käy selville alla olevista kuvioista. Vuosien 2006, 2008 ja 2009 poikkeukselliset vuosikatteen johtuvat suurista energiarahaston kirjanpidollisen tuoton vaihteluista. Vuoden 2020 osalta tilannetta parantavat kertaluontoiset tuloerät: valtionosuudet. Tulo-rahoituksen riittämättömyyttä on katettu velan otolla. Poistotaso suhteessa investointeihin on varsin alhainen pitkistä poistoajoista johtuen. Toiminnan ja investointien rahavirta on muodostunut negatiiviseksi.

Lisääntyvät investoinnit kasvattivat myös poistoja n. 1,1 milj. euroa. Kokonaisuutena suunnitelman mukaiset poistot toteutuvat n. 7,5 milj. euron suuruisena. Talousarviossa poistoja varauduttiin tekemään 8,1 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi tehtiin myös n. 1,5 milj. euron arvonalennus/kertapoistokirjaus johtuen Kanervalan kiinteistön toiminnan alasajosta.

Tilikauden tulosta kasvatti merkittävästi verorahoituksen lisäksi myös satunnaisesti tuotoksi kirjattu 9,1 milj. euron tulo Elenia Verkko Oyj:n kanssa tehdystä sovintosopimuksesta, jonka valtuusto hyväksyi kokouksessaan 31.8.2020. Erä on merkittävän suuri, kertaluontoinen ja poikkeuksellinen.

Tilikauden tuloksesta tehtiin n. 18,7 milj. euron investointivaraus, joka on kohdennettu Kailas-taloon. Hankkeen kustannusarvio valtuuston 23.11.2020 hyväksymässä taloussuunnitelmassa vuosille 2021–2024 on yhteensä 18 690 000 euroa.

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2020 tilinpäätös on poikkeuksellisen hyvä, mitä selittävät suuret kertaluontoiset tuloerät sekä myös koronasta osin johtuneet menonvähennyksetkin. Yksittäisen vuoden tulos tai tunnusluvut eivät kuitenkaan kerro totuutta kaupungin taloudellisesta tilanteesta tai sen varaan ei kannata jättää tulevien haasteiden ratkaisemista. Tilinpäätös näyttääkin vuodelta 2020 jopa harhaanjohtavan hyvää tulosta.

Edessä hämmöttävän soteuudistuksen myötä kunnissa ja kaupungeissa eletään suurten myllerrysten aikaa ja sopeuttamistoimille on tarvetta. Hallitus esittää hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaa uutta lainsäädäntöä. Hallitus on antanut esityksen eduskunnalle 8.12.2020.

Ehdotuksen mukaiset hyvinvointialueet perustettaisiin mahdollisimman pian lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Lait tulisivat voimaan porrastetusti siten, että osa 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset 1. tammikuuta 2023. Kokonaisuuden voimaantulo vaatii eduskunnan hyväksynnän. Sote-uudistus vaikuttaa arvioiden mukaisesti Heinolan kaupungin talouteen heikentävästi, mikä tarkoittaa n. 0,35 %-yksikön veronkorotuspainetta. Toisaalta sote-menojen poistuminen helpottaa talouden ennakointia, mutta pienentää myös taloudellista liikkumavaraa mm. talouden sopeuttamisen osalta. Toimintakate puolittuu, samoin verorahoitus.

Korona-pandemia on vaikuttanut merkittävästi vuoden 2020 toimintaan ja talouteen ja se tulee vaikuttamaan edelleen. Koronakriisi ei ole vielä läheskään ohi. Jo nyt näyttää yhä todennäköisemmältä, että pandemian todellinen hintalappu kuntataloudelle tulee vasta viiveellä. Ilman valtion koronatukia kuntien syöksykierre olisi jatkunut.

On syytä myös muistaa, että megatrendit eivät ole hävinneet mihinkään: väestörakenteen muutos tulee haastamaan kuntien talouden yksittäisestä hyvästä vuodesta huolimatta. Lasten määrä vähenee, väestö vanhenee ja huoltosuhde heikkenee samalla kun verotulojen kasvu heikkenee. Tämä on syytä huomioida tulevissa taloutta koskevilla päätöksissä. Millä rahoitetaan vuosittain jatkossa kasvavat ikääntymisen tuomat menot samalla kun lasten määrä vähenee? Onko palvelurakenne oikein mitoitettu suhteessa kaupunkilaisten tarvitsemiin palveluihin?

Valtuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2021-2024 on suunnitelmavuosien osalta alijäämäinen. Arvioiden mukaan verorahoituksen kehitys v. 2021 on negatiivinen, mutta toimintamenot kasvavat. Suunnitelmavuosina 2022-2024 tilikausien tulokset painuvat kuitenkin alijäämäiseksi. Tämä on huolestuttava kehitys. Kaupungin vaikutusmahdollisuudet verotettavien tulojen kertymään tai valtionosuuksiin ovat vähäiset.

Heinola panostaa voimakkaasti tulevaisuuteen. Vuoden 2020 investoinnit olivat yli 30 milj. euroa ja investoinnit vuonna 2021 ovat yhteensä n. 26,8 milj. euroa. Kiinteistöjen rakentamiseen käytetään v. 2021 n. 16,6 milj. euroa. Koko suunnitelmakaudella investoinnit ovat n. 66,1 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit ja panostukset tulevaan ovat lukio sekä Kailas-talo. Korkea investointitaso aiheuttaa tulo- ja rahoituksen riittämättömyydestä johtuen paineita kasvattaa jo nyt korkeaa lainamäärää. Asukaskohtaisen lainamäärän arvioidaan nousevan yli 6000 euroon/asukas, mikä on selvästi valtakunnallista keskiarvoa suurempi.

Talouden kokonaisvaltainen tasapainotarkastelu tulee olemaan suunnitelmavuosina ja uudella valtuustokaudella merkittävässä asemassa. Kuntavaalien siirtyminen ja uuden valtuustokauden aloituksen siirtyminen ja tätä kautta kiristynyt aikataulu haastaa uudet valtuutetut jo vuonna 2021 kun vuoden 2022 talousarviopäätökset tehdään syksyn aikana. Kaupunki on mukana Kuntaliiton ja FCG:n kestävän kuntatalouden verkostossa, jonka tuella pyritään saamaan kokonaisnäkemystä talouden tasapainoon ja tuleviin ratkaisuihin. Palveluverkon tarkastelu on keskeisessä roolissa tulevaisuutta koskevien päätösten osalta. Palveluiden ja rakenteiden kokonaistaloudellisuutta tulee arvioida ja tehdä tarvittavia ratkaisuja taloudellisen kantokyvyn säilyttämiseksi ja lakisääteisten palveluiden turvaamiseksi.

1.1.6 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2020 oli 1274 eli henkilöstömäärä on vuoden 2020 aikana vähentynyt. (2019: 1293). Henkilöstön kokonaismäärästä 82,9 % on vakituista henkilöstöä, 2,6 % työllistettyjä ja 13,5 % muita määräaikaisia. Henkilöstön keski-ikä oli 47,6 vuotta.

Tilikauden henkilöstökustannukset (sairausvakuutuskorvaukset vähennetty) olivat 54,5 milj. euroa (2019:55,4 milj. eur). Henkilöstökustannukset laskivat siis 973 t euroa.

Sairaudesta johtuvat poissaolot kasvoivat hieman, poissaolopäiviä työntekijää kohden oli keskimäärin 13,5 (2019: 12,1). Työterveyslaitoksen viimeisimmän Kunta10 -tutkimuksen mukaan kunta-alan terveysperusteiset poissaolojen määrä on vakiintunut vajaaseen 17 kalenteripäivään vuodessa.

Tilikaudelta laaditaan erillinen henkilöstökertomus.

1.1.7 Ympäristöasiat

Ympäristönsuojelun palvelualueen työ kohdistuu pääosin ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaan eikä nykyinen resursointi mahdollista syvempää perehtymistä ympäristön tilan seuraamiseen ja tiedon analysointiin tai ympäristöasioiden edistämiseen. Ympäristönsuojelun käytännön teot tehdään pääosin muilla palvelualueilla, lähinnä tekniikassa.

Heinola on Lahden kaupungin kumppani Lahden ympäristöpääkaupunkivuoden osalta. Lahden kanssa tehdään yhteistyötä myös vuosittaisen seudullisen ympäristöviikon järjestämisessä.

Marraskuussa 2019 Heinola aloitti oman ilmastotyönsä liittymällä valtuuston päätöksellä HINKU (Hiilineutraalit kunnat) -verkostoon. Energiaviraston kanssa solmittavassa KETS (kunnan energia- tehokkuussopimus) -sopimuksessa Heinola on ollut mukana jo pidempään. HINKU-kuntana Heinolan tavoitteena on vähentää hiilidioksidipäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Verkostoon liittyminen ja sopimuksen tekeminen on vapaaehtoista ja maksutonta. KETS-seurantaa varten Heinolan kaupungilla on sopimus Enerkey Oy:n kanssa.

Vuonna 2020 selvitettiin ilmanlaadun seurannan aloittamista uudelleen yhteistarkkailuna kaupungin ja ilmapäästöjä aiheuttavien toiminnanharjoittajien kanssa (jatkuva toiminen mittausta on päättynyt vuonna 2015) ja tutkittiin eteläisen Heinolan järvien vedenlaatua valitulla otannalla. Vuosi 2020 oli nykyisen pohjavesialueiden yhteistarkkailun viimeinen optiovuosi ja vuonna 2020 aloitettiin uuden tarkkailujakson kilpailutus.

Energiankulutus laskussa

Heinolan kaupungin kiinteistöjen energiankulutus on ollut laskussa viimeiset kolme vuotta, ja sen myötä myös kaupungin hiilidioksidipäästöt ovat pienentyneet merkittävästi. Vuonna 2020 kiinteistöjen sähkönkulutus oli pienimmillään 10 vuoteen. Osaltaan pienentyneeseen energiankulutukseen vaikutti poikkeuksellinen koronavuosi, joka mm. pakotti niin kaupungin työntekijät kuin koululaisetkin etätöihin ja -opiskeluun.

Kaupungin hiilijalanjälki pieneni huomattavasti, kun kaupunki siirtyi käyttämään vesivoimalla tuotettua uusiutuvaa sähköä vuonna 2020. Tämän ansiosta sähkönkulutuksen aiheuttamat päästöt laskivat nollaan. Vuoden 2021 alusta kaupunki tehostaa myös kiinteistöjen energiankulutuksen ja päästöjen seurantaa vastuullisuus- ja energianhallintajärjestelmä EnerKeyn avulla. Kiinteistöjen ja vesilaitoksen energiankulutusta sekä päästöjä seurataan järjestelmän avulla aktiivisesti, minkä ansiosta poikkeava kulutus ja mahdolliset vikatilanteet saadaan korjattua tehokkaasti.

Heinolan kaupungin vuotta 2020 leimaa koulujen rakennushankkeiden toteutus ja suunnittelu. Uusiin rakennuksiin on valittu lämmitysmuodoksi maalämpö, osin yhdistettynä kaukolämpöön. Kaukolämpö tuotetaan Stora Enson flutingtehtaan voimalaitoksessa ja se on suurelta osin puuperäistä.

Vesilaitos: riskienhallintaa ja parempi puhdistustulos

Kaupungin jätevedenpuhdistamon saneerausta on tehty keväästä 2018 lähtien ja vuoden 2020 aikana suunnitelmien mukaiset toiminnot saatiin pääosin käyttöön. Tavoitteena on ollut jatkaa laitoksen käyttöikää, lisätä kapasiteettia Kuusakoski Oy:n kaatopaikan suotovesien käsittelemiseksi ja parantaa puhdistustehoa, erityisesti talviaikaista typenpoistoa. Uudistettu laitos käyttää myös vähemmän prosessi- ja huoltokemikaaleja. Aiempaa tehokkaampi prosessi lisää koko laitoksen energiankulutusta, mutta kiinteistöjen saneerauksella ja laitevalinnoilla on pyritty lisäämään laitoksen energiatehokkuutta ja parantamaan hajupäästöjen hallintaa.

Vesilaitoksen automaatiojärjestelmä uusittiin ja sen yhteyteen rakennettiin oma radioverkko. Radioverkon avulla vesijohto- ja jätevesiverkoston kohteita voidaan liittää automaatiojärjestelmään. Vedenottamat ja osa pumppaamoista on jo liitetty tähän. Pääviemäriinjojen suurimpia jätevesipumppaamoita on saneerattu. Saneerausten seurauksena pumppaamojen energiankulutus tehostuu ja ylivuotojen mahdollisuus pienenee. Pumppaamojen saneeraukset ja liittäminen automaatioon jatkuvat vuonna 2021.

Kemikaaliton siivous vakiintui

Siivouspalveluyksikössä on vuodesta 2019 ollut koulujen ja päiväkotien ylläpitosiivouksessa käytössä ultrapuhdistetun veden järjestelmä, joka yhdessä mikrokuituisten siivoustekstiilien käytön kanssa vähentää merkittävästi kemikaalien käyttöä. Vuonna 2020 järjestelmää laajennettiin kaupungin muidenkin kohteiden siivoukseen. Kemikaaliton ylläpitosiivous parantaa myös henkilöstön työturvallisuutta, kun kemikaalialtistus vähenee.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävimmit riskit ovat kaupungin kiinteistöissä, sopimusten hallinnassa, henkilöstössä, henkilöstön osaamisessa ja tietojärjestelmissä sekä tietoturvasessa sekä rahoituksessa. Myös avainhenkilöriskit on tunnistettu. Henkilöstöriskeihin kuuluvaksi on tunnistettu myös henkilöstön jaksaminen sekä työturvallisuuteen liittyvät riskit.

Toiminnan rahoituksessa merkittävin riski liittyy edelleen investointien rahoittamiseen. Investointitaso on korkea, mikä tarkoittaa myös suurta lainamäärää. Rahoitusriskeiltä pitää pystyä suojautumaan lainankannan noustessa haastavan suureksi. Lainarahoituksen vaihtoehtona kaupungin on mahdollista kotiuttaa energiasijoituksia, jos se nähdään taloudellisesti järkeväksi vaihtoehtoksi. Energiasijoituksista saatu korkotuotto on ollut yleiskatteellisena eränä ja on mahdollistanut kaupunkilaisille hyvien palvelujen ylläpidon ja osaltaan pienentänyt myös rahoitusriskiä. Kiinteistöihin liittyväksi riskiksi on tunnistettu myös paikoin alhainen poistotaso ja pitkät poistoajat sekä korjausvelan määrän kasvaminen.

Vahinkoriskeihin on varauduttu kattavalla vakuutusturvalla.

Sote-uudistus tulee toteutuessaan heikentämään kaupungin liikkumavaraa ja heikentämään myös velkaantumisen johdosta tarkasteltavia tunnuslukuja.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan organisaation sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa toiminnan johtamista, suunnittelua, päätöksentekoa ja toimintaprosesseja. Ne ovat myös olennainen osa läpinäkyvää, laadukasta ja vastuullista päätöksentekoa, jolloin ne pitävät sisällään myös riittävän vaikutusten ja riskien arvioinnin sekä tosiseikkoihin ja lainsäädäntöön perustuvan päätöksenteon.

Asianmukaisesti järjestetty sisäinen valvonta edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja strategisten sekä toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ulottuvat koko organisaatioon ja kaikkeen sen toimintaan. Se kattaa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena ja väärinkäytösten ehkäisynä.

Hyvin toimiva sisäinen valvonta vähentää tahallisia ja tahattomia virheitä, taloudellisia menetyksiä, epäjohtamismukaisuuksia ja puutteita asioiden hoidossa.

Heinolan kaupungin selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta perustuu toimialojen sekä tytäryhtiöiden antamiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selontekoihin.

Heinolan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on määritelty kaupunginvaltuustossa 16.6.2014 ja ohje on osittain vanhentunut ja tullaan päivittämään vuonna 2021. Perusteiden mukaisesti kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Muut tilivelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat vastaavat kukin omilla vastualueillaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja tuloksellisuuden seurannasta.

Hallinto- ja johtamistapa

Kaupungin hallinto- ja johtamiskulttuuri perustuu kuntalain, hallintolain sekä muiden säännösten lisäksi kaupungin toimintaa ohjaaviin periaatteisiin, sääntöihin sekä ohjeistettuihin toimintatapoihin. Erityinen vastuu hallinto- ja johtamiskulttuurin luomisessa, viestinnässä, toimeenpanossa, ylläpitämisessä ja poikkeamiin reagoinnissa on ylimmällä johdolla, johtavilla viranhaltijoilla ja esimiehillä.

Päätöksenteko ja delegointia koskevat linjaukset on kuvattu hallintosäännössä ja toimialakohtaisissa toimintaohjeissa. Paikalliset säännöt, ohjeet ja ohjelmat löytyvät kaupungin intranetistä ja ovat sieltä kaikkien organisaatiossa toimivien saatavilla. Ohjeiden jalkauttaminen päivittäisiin toimintoihin vaatii panostusta, jotta ohjeiden sisältö ja niiden myötä muodostuvat käytännön toimenpiteet muovautuvat samanlaiseksi läpi koko organisaation ja varmistavat myös tasalaatuisen osaamisen.

Vuoden aikana toimintaan ei ole kohdistunut selviä merkittäviä muutoksenhakuja, jotka olisivat aiheutuneet virheellisestä toiminnasta tai päätöksistä.

Hyvä hallinto- ja johtamistapa toteutuu pääsääntöisesti organisaation päätöksenteossa ja toiminnassa. Toimialoilla noudatetaan annettuja sääntöjä ja ohjeita.

Riskienhallinta

Kuntalain vaatiman kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toteuttamiseksi kaupungissa on käytössä yhteinen toimintatapa, jonka mukaisesti tunnistetut riskit on kuvattu, luokiteltu ja arvioitu.

Riskienhallintaa toteutetaan osana talous- ja toimintasuunnittelua. Riskit arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä toimialoittain. Samalla määritellään myös riskienhallinnan toimenpiteet. Lähtökohtaisesti kaikessa esimiestyössä seurataan toiminnallisia ja taloudellisia riskejä.

Toiminnan järjestämisen riskienhallinnassa on käytössä mm. turvallisuus- ja kriisi- ja valmiussuunnitelmat, joita tarkastellaan ja päivitetään säännöllisesti. Pelastussuunnitelmat ovat kiinteistökohtaisia. Päiväkodit ja koulut ja järjestävät säännöllisesti poistumisharjoituksia, mutta muilta osin poistumisharjoitusten järjestämisessä on edelleen parannettavaa.

Kriisiviestintäohjeet on päivitetty vuonna 2020.

Sijoitustoiminnan perusteet -asiakirja on päivitetty vuonna 2020. Lisäksi on laadittu erillinen sijoitussuunnitelma. Molemmissa on huomioitu sijoitustoimintaan liittyvät riskit.

Osana riskienhallintaa on päätetty talouspalveluiden ulkoistamisesta kirjanpidon, reskontrien sekä maksuliikenteen ja vesilaskutuksen osalta.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa poikkeamia (HaiPro: potilas- ja työturvallisuus, tietoturva ja potilaiden ja omaisten ilmoitukset) seurataan ja käydään läpi ajantasaisesti läpi sekä korjataan toimintaa tarvittaessa.

Navisec-tietosuojakoulutus on käytössä koko organisaatiossa. Osaamisen kehittämiseksi järjestetään keskitettyjä koulutuksia vuoden 2021 aikana.

Valvontatoimenpiteet ja seuranta

Talousarvion yhteydessä on asetettu taloudelliset ja toiminnalliset (sitovat) tavoitteet. Talouden ja toiminnan tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta on arvioitu toimitelmissä käsiteltävän kuukausiseurannan, osavuositarkastuksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Osavuositarkastuksen yhteydessä tytäryhtiöiden tilannetta on seurattu tunnuslukujen avulla.

Varojen käytön valvontaa suoritetaan talouden seurannan yhteydessä sekä tarkemmin laskujen tarkastamis- ja hyväksymismenettelyillä.

Strategian toteutumisen seuranta perustuu osavuositarkastuksiin, jotka käsitellään myös

johtoryhmissä. Käytössä olevien järjestelmien vanhanaikaisuus ja toimintamallit hankaloittavat ajantasaista ja joustavaa taloustiedon saantia sekä analysointia. Taloushenkilöstön keskittäminen toimialoilta yhteisiin palveluihin on kuitenkin toteutettu ja toimintamalleja kehitetään yhdessä ulkoisen palvelutuottajan ja toimialojen kanssa.

Sosiaali- ja terveystaloudissa on hankintaan ja sopimusten hallintaan nimetty vastuuhenkilö. Sopimushallintaa kehitetään yhdessä koko kaupungin asianhallintajärjestelmän kehittämisen kanssa. Sopimushallinta tapahtuu asianhallintajärjestelmä Dynasty10:ssä, minkä suhteen on vielä tarpeen selvittää henkilöstöresurssien jakautumista. Sopimushallinnassa koetaan edelleen olevan puutteita. Sopimushallinnan osalta on tarpeen vielä selkeyttää prosesseja ja tarkentaa vastuita.

Esimiehet valvovat hankintaohjeiden ja muiden säännösten noudattamista. Ruokapalveluissa toteutetaan omavalvontaa (OIVA-raportit, lakisääteinen, ympäristöterveys).

Tieto ja tiedonvälitys

Ajantasainen ja avoin viestintä ja vuorovaikutus on välttämätöntä, jotta johto, henkilöstö ja sidosryhmät saavat oikea-aikaista ja tarkoituksenmukaista tietoa toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Toimiva, avoin ja ajantasainen, vuorovaikutus ja viestittäminen sekä tiedottaminen erityisesti nyt korona-aikana on mahdollistanut sen, että johto, henkilöstö ja sidosryhmät saavat oikea-aikaista, olennaista ja käyttökelpoista tietoa toimintaan vaikuttavista tekijöistä.

Riskienhallinnan oleellinen osa on avoin tiedonkulku, havaittujen ongelmien ja riskien puheeksi ottaminen ja asianmukainen raportointi.

Viestintäohjelma on hyväksytty vuonna 2020 ja viestintää kehitetty avoimemmaksi. Kokonaisuudessaan viestinnän taso, tavoitteellisuus, menetelmät ja välineet kaupunkiorganisaatiossa ovat selkeässä kehityssuunnassa. Viestintää kehittää merkittävästi mm. vuonna 2020 valmisteltu kaupungin verkkosivujen uudistus sekä toimialojen viestintää ennakoiva vuosikello.

Johtopäätökset

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen ja toteutuminen on Heinolan kaupungissa kohtuullisen hyvällä tasolla. Ohjeet ja säännökset ovat pääosin ajan tasalla, riskejä arvioidaan säännöllisesti ja niiden hallintaan on sovittu keinot, joiden toteutumista seurataan. Toimivaltaa koskevat säädökset ovat ajan tasalla ja hallintosääntöä on päivitetty keväällä 2021.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteasiakirja päivitetään vuoden 2021 aikana. Myös tavoitteiden toteutumiseen ja riskienhallinnan toimenpiteiden toteutumiseen otetaan uusia välineitä v. 2021 aikana. Tiedonhallintalain velvoitteisiin vastaaminen parantaa osaltaan myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tasoa. Johdon ja esimiesten tietoisuutta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta tulee edelleen parantaa. Hankinta- ja konserniohje päivitetään myös vuoden 2021 aikana.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Heinolan kaupungissa on yksi sisäisen tarkastajan virka, jota ei ole täytetty. Sisäisen tarkastuksen tehtäviä ostetaan tarvittaessa ja kaupunginhallitus päättää tarvittaessa sen järjestämisestä, mutta vuoden 2020 aikana tarvetta ei ole ilmennyt.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(Ulkoiset tulot ja menot 1000 €)

	2020	2019
TOIMINTATUOTOT		
MYYNITUOTOT	6 390	6 751
MAKSUTUOTOT	6 408	7 607
TUET JA AVUSTUKSET	2 132	1 758
VUOKRATUOTOT	3 435	3 021
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 175	817
TOIMINTATUOTOT	19 539	19 954
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	508	506
	20 048	20 461
TOIMINTAKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-43 619	-44 068
ELÄKEKULUT	-9 467	-10 051
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 369	-1 309
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	-54 455	-55 428
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-35 875	-37 158
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-16 336	-17 011
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	-52 211	-54 168
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 763	-7 446
AVUSTUKSET	-8 730	-7 605
VUOKRAKULUT	-3 192	-2 604
MUUT TOIMINTAKULUT	-736	-398
TOIMINTAKULUT	-127 087	-127 649
TOIMINTAKATE	-107 039	-107 188
VEROTULOT	72 997	68 404
VALTIONOSUUDET	52 020	43 449
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
KORKOTUOTOT	92	100
MUUT RAHOITUSTUOTOT	7 803	4 621
KORKOKULUT	-498	-533
MUUT RAHOITUSKULUT	-4 844	-431
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2 554	3 757
VUOSIKATE	20 531	8 422

	2020	2019
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-7 502	-6 359
ARVONALENTUMISET	-1 493	-8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 994	-6 367
SATUNNAISET TUOTOT	9 105	0
SATUNNAISET ERÄT	9 105	0
TILIKAUDEN TULOS	20 642	2 054
POISTOERON LISÄYS(-)TAI VÄHENNYS (+)	14	101
VARAUSTEN LISÄYS(-)TAI VÄHENNYS(+)	-18 690	0
RAHASTOJEN LISÄYS(-)TAI VÄHENNYS(+)	-1	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-	1 965	2 155
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
TOIMINTATUOTOT / TOIMINTAKULUT (%)	15,4	15,7
VUOSIKATE/ POISTOT (%)	228,3 %	132,2 %
VUOSIKATE €/ASUKAS	1 107	451
ASUKASMÄÄRÄ	18 544	18 667

Alkuperäisen talousarvion mukainen vuosikate oli 11,3 milj. eur ja tulosennuste 3,2 milj. eur voitollinen. Vuoden aikana käyttötalouden ulkoisia tuloarvioita pienennettiin 1,1 milj. eur, määrärahoja pienennettiin 0,3 milj. eur, verotuloja pienennettiin 0,05 milj. eur ja valtionosuuksia nostettiin 4,27 milj. eur. Talousarvion vuosikate oli muutosten jälkeen 12,4 milj. eur.

Tilinpäätöksessä ulkoiset toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön ylittyivät 1,3 milj. eur ja toimintakulut alittuivat 3,1 milj. eur, jolloin toimintakate muodostui 4,5 milj. eur budjetoitua paremmaksi. Kulujen poikkeama johtui pääosin vuokratulujen ylittymisestä ja vastaavasti muiden kuluryhmien alittumisesta.

Tuloslaskelman toimintakate (=nettomenot) ilmoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate parani hieman (150 t eur, 0,1 %) edellisestä vuodesta. Toimintatuotot alenivat 0,4 milj. euroa.

Toimintakulut alenivat edelliseen vuoteen nähden n. 0,5 milj. euroa. PHHYKY:n maksuosuudet alittuivat 1,5 milj. eurolla talousarvioon nähden ja pienenevät n. 1,2 milj. euroa, mikä vaikutti myös palveluiden oston pienentymiseen.

Verotuloarvio ylittyi 1,5 milj. eur ja valtionosuustuloarvio puolestaan ylittyi 0,8 milj. eur. Rahoitustuotot ja -kulut -ryhmän nettotuotto ylitti talousarvion 1,2 milj. eurolla, johtuen arvioitua suuremmista osakkeiden ja osuuksien osinkotuotoista (PHP Holding Oy). Verorahoitus yhteensä kasvoi edellisestä vuodesta merkittävästi, peräti 13,2 milj. euroa.

Verotulot

Kunnallisveroprosentti oli edelleen 20,50 ja maksunpannut kunnallisverot nousivat 8,2 %.

Vuonna 2020 yhteisöverojen tuotto Heinolassa oli 3,7 milj. euroa eli 13,8 % edellisvuotta parempi. Yhteisöverotuottoa kasvatti 10 % -yksiköllä määräikaisesti korotettu yhteisöveron jako-osuus, joka lisäsi kuntien yhteisöveroja lopulta vajaalla 400 miljoonalla eurolla viime vuonna. Jako-osuus oli vuonna 2020 42,13 % (-19: 31,30).

Vuoden 2020 kiinteistöveroprosentit oli päätetty entisen suuruisiksi. Kiinteistöveron kokonaistuotto oli 5,5 milj. euroa eli 11,3 % edellisvuotta heikompi.

Kaikki verolajit yhteen laskien verotulot kasvoivat edellisvuodesta 6,7 %.

Verotulojen erittely (1000 euroa)

	TP 2019 1000e	Alkuperäi- nen ta- lousarvio	Talousar- vion muu- tokset	Talousar- vio muut. jälkeen	Toteutu- ma 2020	Poikkea- ma	Tot %
Verotulot yh- teensä	68 404	71 557	-57	71 500	72 997	-1 497	102,1
Kunnan tulovero	58 899	61 779	221	62 000	63 745	-1 745	102,8
Kiinteistövero	6 228	6 288	288	6 000	5 523	477	92,1
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 277	3 490	10	3 500	3 729	-229	106,5
Valtion- osuudet							

Valtion koronatukipaketti lisäsi kuntien valtionosuuksia vuonna 2020 merkittävästi. Valtio teki peräti seitsemän lisätalousarviota vuoden 2020 aikana. Osana valtionosuuksia maksettiin myös verotulomenetysten korvauksia n. 9 milj. euroa. Valtionosuudet kasvoivat n. 20 % (8,6 milj. eur) edelliseen vuoteen nähden. Kasvu ei kuitenkaan koronan johdosta tehdyistä ylimääräisistä valtionosuuksista johtuen ole vertailukelpoinen.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on negatiivinen johtuen tilityksistä vähennettävästä omara-
hoitusosuudesta.

Valtionosuuksien erittely (1000 €)

	TP 2019 1000e	Alkupe- räinen talousar- vio	Talousar- vion muu- tokset	Talous- arvio muut. jälkeen	Toteutu- ma 2020	Poikkea- ma	Tot %
Valtionosuudet yht.	43 449	46 960	4 241	51 200	52 020	-820	101,6
Kunnan peruspalve- lujen valtionosuudet	45 625	40 367	4 400	44 766	45 232	-465	100,1
Opetus- ja kulttuuri- toimen muut valtionosuudet	-2 176	-2 081	-192	-2 273	-2 268	-5	99,8
Verotulomenetysten korvaukset	0	8 674	33	8 707	9 056	-349	104,0

Tilikauden 2020 vuosikate on 20,531 milj. eur. Poistoja ja arvonalentumisia kertyi 8,99 milj. eur, mikä on 0,6 milj. eur arvioitua vähemmän. Tilikauden tulos on 20,6 milj. eur ylijäämäinen.

Tilinpäätössiirtoina tuloutetaan yhteensä 0,014 milj. eur poistoerojen vähennyksiä. Investointivarauksena kirjattiin 18,69 milj. eur. Taseeseen kirjattava tilikauden 2020 ylijäämä on 1,96 milj. eur (2019: 2,154).

1.3.2 Toiminnan rahoitus

(1000 €)

	2020	2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	20 531	8 422
SATUNNAISET ERÄT	9 105	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-953	-541
	28 683	7 881
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-31 482	-20 643
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	607	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	979	670
	-29 896	-19 974
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 212	-12 093
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	0	0
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET	45	185
	45	185
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN LISÄYS	35 000	24 000
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-9 553	-8 288
LYHYTAICAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-6 500	-1 500
	18 947	14 212
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOS	-168	-14
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	254	84
SAAMISTEN MUUTOS	-1 740	337
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	18	1 997
	-1 636	2 403
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	17 356	16 800
RAHAVAROJEN MUUTOS	16 144	4 708
RAHAVARAT 31.12.	99 936	83 833
RAHAVARAT 01.01.	83 833	79 125
	16 103	4 708

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta	-21 165	-23 028
Kertymä kertoo, että investointien omarahoitus ei ole toteutunut tällä aikavälillä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.		
Investointien tulorahoitus %: (100 * vuosikate/investointien omahankintameno)	66,5	40,8
Laskennallinen lainanhoitokate: (vuosikate + korkokulut)/ (korkokulut + laskennalliset lainanlyhennykset)	1,63	0,85
Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja		
Lainanhoitokate (vuosikate+korkokulut/(korkokulut+lainanlyhennykset))	2,09	1,02
Tulorahoitus riittää lainojen korko- ja lyhennysmenoihin, kun lainanhoitokate on suurempi kuin yksi.		
Kassan riittävyys, pv (365 x rahavarat 31.12 / kassasta maksut tilikaudella)	210	195
Kassan riittävyys ei kuvaa käytännön maksuvalmiutta, koska 84 % (84,4 M€) rahavaroista kuuluu Heinolan energiarahaston sekä muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin, joita ei käytetä maksuvalmiuden ylläpidossa. Kassavarojen riittävyyttä on pidetty yllä kuntatodistuksilla.		
Asukasmäärä	18 544	18 667

Rahoituslaskelman rahavarojen ja rahavarojen muutoksen ero 40.427,71 eur johtuu eristä, jotka eivät synnytä rahavirtaa. Valtiokonttorin luovuttaman Hilanderin kuolinpesän asunto-osakkeet 24 000 eur ja vapaa-ajan kiinteistö 15 000 eur (verohallinnon päätöksen mukaiset arvot) on kirjattu taseeseen osakkeisiin ja maa-alueisiin vastapuolena valtion toimeksiantojen pääomat. Yleiskatteisille lahjoitusrahastoille on maksettu sisäistä korkoa 1 427,71 eur. Tämä kirjaus on nyt tehty ensimmäistä kertaa Aura-käsikirjan ohjei-

den mukaisesti rahaston lisäyksen kautta. Toiminnan rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelmalla ja siitä laskettavilla tunnusluvuilla. Tuloslaskelmaan verrattuna rahoituslaskelmassa käsitellään varsinaisen toiminnan lisäksi myös investoinnit ja rahoitustoiminta. Keskeinen talouden tasapainon mittari on vuosikatteen riittävyys investointien rahoittamiseen, jota seurataan investointien tulorahoitusprosentin avulla. Investointien tulorahoitusprosentti -tunnusluvun arvo parani edellisestä vuodesta ollen 66,5 % (vuonna 2019 arvo 40,8 %.)

Lainat

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 35 milj. eur. Pitkäaikaista lainaa lyhennettiin n. 9,6 milj. euroa. Lainanhoitokykyä kuvaavan tunnusluvun arvo oli 2,1 (vuonna 2019 1,1). Lainanhoitokate parani edelliseen vuoteen nähden vuosikatteen parantumisen johdosta. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

1.3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

	2020	2019
VASTAAVAA (1000€)		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	852	664
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 236	1 634
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2 089	2 298
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	22 781	22 868
RAKENNUKSET	67 068	55 746
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	35 203	30 861
KONEET JA KALUSTO	1 739	1 302
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	311	311
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	13 496	7 640
AINEELLISET HYÖDYKKEET	140 598	118 728
SIJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	16 992	16 958
MUUT LAINASAAMISET	3 393	3 438
SIJOITUKSET	20 385	20 396
PYSYVÄT VASTAAVAT	163 071	141 422
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	546	554
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	546	554
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	1 392	1 647
VAIHTO-OMAISUUS	1 392	1 647
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	3 976	4 459
LAINASAAMISET	413	25
MUUT SAAMISET	1 497	1 363
SIIRTOSAAMISET	3 949	2 249
LYHYTAIKAISET SAAMISET	9 835	8 096
SAAMISET	9 836	8 096

	2020	2019
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	83 595	81 816
SIJOITUKSET RAHAMARKKINAINSTRUMENTTEIHIN	818	214
RAHOITUSARVOPAPERIT	84 413	82 029
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
RAHAT	1	6
PANKKISAAMISET	15 521	1 797
RAHAT JA PANKKISAAMISET	15 522	1 803
VAIHTUVAT VASTAAVAT	111 164	93 575
V A S T A A V A A	274 782	235 550
V A S T A T T A V A A (1000€)		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	89 493	89 493
MUUT OMAT RAHASTOT	15 137	15 137
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	26 070	24 115
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 965	2 155
OMA PÄÄOMA	132 665	130 899
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	80	94
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 690	0
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 770	94
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	150	150
PAKOLLISET VARAUKSET	150	150
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	201	11
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	1 674	2 060
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	130	109
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 004	2 180
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	86 308	64 361
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 101	2 071
SIIRTOVELAT	145	145
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	88 554	66 577
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	0	6 500
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	13 053	9 553
SAADUT ENNAKOT	1 471	1 088
OSTOVELAT	7 481	8 006
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	998	847
SIIRTOVELAT	9 636	9 657
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	32 639	35 651
VIERAS PÄÄOMA	121 193	102 228
V A S T A T T A V A A	274 782	235 550

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Omavaraisuusastetta (55,4 %) kuvaava tunnusluku parantui hieman edelliseen vuoteen nähden (56,4% v. 2019). Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. Alle 50 %:n omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa suurta velkarasitetta.

Suhteellista velkaantuneisuus -tunnusluku (82,2 %) on merkittävästi heikentynyt. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja kuntatalouden valtionosuuksista. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tunnusluvun arvo v. 2020 on heikko.

Lainakanta oli vuoden lopussa yhteensä 99,4 milj. euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa nostettiin suunnitelman mukaan 35 milj. eur. Asukas-kohtainen lainamäärä on kasvanut 5 358 euroon (vuonna 2019 lainamäärä/asukas 4 308 euroa).

Taseen vastattavissa oma pääoma kasvoi hieman 132,6 milj. eur (2019: 130,9). Tilikauden ylijäämäksi muodostui 1,96 M€ ja kertynyt ylijäämä kasvoi 28 milj. euroon.

Pakollisissa varauksissa on Helsingin kaupungilta 1980-luvulla ostetun saha-alueen ympäristövastuiden varaus, joka on arvioitu entisen suuruiseksi (0,150 milj. eur).

Energia-rahasto

Muut omat rahastot käsittävät Heinolan energia-rahaston peruspääoman, joka on muodostettu rahastosiirtana vuoden 1999 ylijäämäisestä tuloksesta kaupungin kirjattua energialaitoksen myynnistä myyntivoittoa.

Energia-rahasto sisältyy kaupungin omaan pääomaan ja se on muodostettu ylijäämäisestä tuloksesta vuoden 1999 tilinpäätöksessä. Rahaston alkuperäisestä peruspääomasta on jäljellä taseeseen kertyneiden alijäämien kattamisen jälkeen 15,1 milj. eur (38 %).

Kun puhutaan energia-rahaston varoista tai sijoituksista, tarkoitetaan Heinola Energia Oy:n osakkeiden myynnistä saatua kauppahintaa (51,6 milj. eur), joka sijoitettiin vuonna 1999 kokonaisuudessaan arvopaperimarkkinoille. Rahaston pääomalla (15,1 milj. eur) ja kaupunginhallituksen hallinnoitavana olevilla rahaston varoilla (n. 93,3 milj. eur) ei ole siten keskenään kirjanpidollista yhteyttä.

Energia-rahaston sijoitussalkkujen kirjanpidollinen nettotuotto vuonna 2020 oli 2,4 milj. euroa. Kirjanpidollinen tuotto muodostuu myyntien yhteydessä syntyneistä voitoista ja tappioista sekä arvonalennusten kehityksestä.

Taseen tunnusluvut (vuosi 2019 suluissa)

Omavaraisuusaste %	55,4	(55,8)
Omavaraisuusaste mittaa kaupungin vakavaraisuutta eli alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnusluku lasketaan oman pääoman, investointivarausten ja poistoeron osuutena taseen kokonaispääomasta. Hyvänä tavoitetasona on pidetty 70 %:n omavaraisuutta, 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.		
Suhteellinen velkaantuneisuus %	82,2	(76,7)
Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa, miten suuri osuus toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien määrästä tarvittaisiin vieraan pääoman maksamiseen. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.		
Kertynyt ylijäämä 1000€	28 035	(26 269)
Kertynyt ylijäämä 31.12 €/asukas	1 512	(1 407)
Lainakanta 31.12. 1000€	99,361	(80,414)
Lainakanta 31.12. €/asukas	5 358	(4 308)
Lainat ja vastuut 31.12.	102,562	(82,465)
Lainat ja vastuut €/asukas	5 531	(4418)
Lainasaamiset, 1000€	3,393	(3,438)
Asukasmäärä	8 544	(18 667)
Lainasaamiset: Lainasaamisilla tarkoitetaan tässä kaupungin pysyviin vastaaviin sisältyviä tytär- ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen myönnettyjä antolainoja. Lainasaamiset pienenevät tilikauden aikana 0,045 milj. eur.	3,393 M€	(3,438)

1.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -asetelma perustuu tuloslaskelmaan ja rahoituslaskelmaan ja käsittää vain ulkoiset tulot ja menot. Vesihuollon sisäiset korot mukaan lukien sisäisen laskutuksen tulot ja menot olivat 18,655 milj. eur (2019: 18,991).

TULOT		MENOT	
Toiminta	M€	Toiminta	M€
Toimintatuotot	19,5	Toimintakulut	127,1
Verotulot	73,0	-Valmistus omaan käyttöön	-0,5
Valtionosuudet	52,0		
Korkotuotot	0,1	Korkokulut	0,5
Muut rahoitustuotot	7,8	Muut rahoituskulut	4,8
Satunnaiset tuotot	9,1	Satunnaiset kulut	0,0
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
		- Pakollisten varausten lisäys	
		(-)/vähennys(+)	0,0
- Pysyvien vastaavien		- Pysyvien vastaavien	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-1,0	hyödykkeiden luovutustappiot	0,0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,6	Investointimenot	31,5
Pysyvien vastaavien			
hyödykkeiden luovutustulot	1,0		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	Antolainasaamisten lisäykset	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	35,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	6,5
Kokonaistulot yhteensä	197,1	Kokonaismenot yhteensä	179,5

1.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kaupunki ja sen välittömästi tai välillisesti omistamat yhteisöt sekä sellaiset yhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvalta, muodostavat Heinola-konsernin. Kaupungin tilinpäätökseen liitetään konsernitase, -tuloslaskelma ja -rahoituslaskelma. Laskelmiin sisällytetään konserniyhteisöt ja näiden lisäksi kuntayhtymät omistussuhteiden suuruudesta riippumatta, yhteisyhteisöt ja osakkuusyhteisöt eli yhteisöt, joissa kaupungilla on huomattava vaikutusvalta, sekä mahdolliset omistusyhteisyhteisöt.

Tytäryhteisöjen toiminnan luonne huomioon ottaen ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi asettaa niille vaatimuksia voittovarojen tulouttamisesta kaupungille.

1.5.1 Yhdistelmä konserniti-linpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Tytäryhteisöt	Yhdistetty
Yhtiöt	
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1
Kuntayhtymät	5
Osakkuusyhteisöt	4
Yhteensä	13

1.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniyhteisöjen toiminnasta vastasivat hallitukset ja niiden toimitusjohtajat tai isännöitsijät. Konsernin toimintaa valvoo kaupunginhallitus, joka antaa tarvittaessa päätöksentekoon osallistuville kaupungin edustajille erilliset toimintaohjeet. Kaupungin konserniyhteisöjä ohjeistetaan konserniohjeilla, talousarviolla sekä johtosäännöillä. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä.

1.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden 2018 aikana valtuusto teki periaatepäätöksen Heinolan Työvalmennuskeskus Oy:n lopettamisesta. Toimenpiteitä yhtiön alasajoon on jatkettu tilikauden aikana, mm. yhtiön tilat ja irtaimisto ovat siirtyneet kaupungin omistukseen. Yhtiön kaupungille tuottama vammaisten työ- ja päivätoiminta sekä erityislasten iltapäivätoiminta on otettu kaupungin omaksi toiminnaksi alkaen 1.3.2019. Yhtiön toiminta on käytännössä lakanut, mutta yhtiön lakkauttaminen on edelleen kesken.

Konsernin osalta Työvalmennuskeskuksen loppuselvittelyt ovat vielä kesken ja tilinpäätöslaskelmia sen osalta ei ole tehty, joten konserniti-linpäätökseen on otettu summat johdettuna edellisestä vuodesta eli lähinnä tase, jossa mukana ovat oma pääoma ja rahat ja pankkisaamiset. Kangaspolun lämmön toiminta on lakannut, mutta loppuselvittelyt ovat tekemättä. Tämä on otettu konserniti-linpäätökseen viimeisimmän saadun taseen mukaan.

1.5.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupunkikonserni on pieni, merkittävin yhtiö on Heinolan Vuokra-asunnot Oy. Konserniyhtiöiden kannalta tulevan kehityksen arvellaan olevan taloudellisesti melko neutraali. Kaupunginhallitus on aiemmin tehnyt päätöksen, että loputkin vielä kaupungin omistuksessa olevat vuokra-asunto-kohteet sekä Kanervalan palvelukeskus siirretään vuokra-asuntojen omistukseen. Asia ei kuitenkaan ole edennyt ja tilannetta tulee tarkastella uudestaan mm. varainsiirtoverojen vaikutus huomioiden.

Heinolan Vuokra-asunnot Oy:n taloudellista tilannetta pitää parantaa pitkällä tähtäimellä, jotta yhtiö pystyy korjaamaan kiinteistöjä ajallaan ja tarjoamaan sellaisia asuntoja, mitä kaupunkilaiset tarvitsevat myös tulevaisuudessa. Haasteena nähdään asuntojen käyttöaste ja osittain myös huonokuntoiset kiinteistöt. Koronaviruksen aiheuttamat työmarkkinavaikutukset heijastunevat myös asukkaiden vuokranmaksukykyyn.

1.5.5 Selonteko konserni- valvonnan järjestämisestä

Konserniyhteisöjen toimintaa ohjataan konserniohjeistuksella, joiden mukaan tytäryhtiöiden on raportoitava toiminnastaan ja taloudestaan säännöllisesti.

Kaupunki asettaa tavoitteita talousarviossaan myös tytäryhteisölle. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti osavuosisikatsauksen

yhteydessä ja osana tilinpäätöstä. Näin on toimitu myös vuonna 2020.

Konsernivalvonnassa ei ole todettu olennaisia puutteita. Konserniohjetta tullaan päivittämään v. 2021.

Konserniyhteisöjen tulee toimittaa tarvittavat tiedot kaupungille tai sille kirjanpito- ja palveluita tuottavalle palvelukeskukselle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten.

1.5.6 Konsernitilittuloslaskelma ja sen tunnusluvut

		2020		2019
TOIMINTATUOTOT		104 668		103 929
TOIMINTAKULUT		-208 423		-207 906
OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖN VOITOSTA (TAPPIOSTA)		350		-1
TOIMINTAKATE		-103 405		-103 978
VEROTULOT		72 997		68 404
VALTIONOSUUDET		52 020		43 449
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				
KORKOTUOTOT	60		68	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	7 912		4 709	
KORKOKULUT	-684		-702	
MUUT RAHOITUSKULUT	-4 865	2 423	-450	3 625
VUOSIKATE		24 035		11 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-10 296		9 123	
OMISTUKSEN ELIMINOINTIEROT	0		0	
ARVONALENTUMISET	-1 731	-12 027	-40	-9 163
SATUNNAISET ERÄT		9 325		-203
TILIKAUDEN TULOS		21 333		2 134
TILINPÄÄTÖSSIIRROT		-1		81
TILIKAUDEN VEROT		-3		-1
LASKENNALLISET VEROT		32		-15
VÄHEMMISTÖOSUUDET		-3		-1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		21 358		2 198
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
TOIMINTATUOTOT / TOIMINTAKULUT, %		50		50
VUOSIKATE / POISTOT, %		200		126
VUOSIKATE, EUROA / ASUKAS		1 296		616
ASUKASMÄÄRÄ		18 544		18 667

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 31.12. (1000 €)

	2020	2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	24 035	11 500
SATUNNAISET ERÄT	9 325	-203
TILIKAUDEN VEROT	-3	-1
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-1 562	-831
	31 795	10 465
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-36 097	-24 311
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	622	8
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	1 294	698
	-34 181	-23 605
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 386	-13 140
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	0	-1
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET	66	21
	66	20
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN LISÄYS	36 203	24 025
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-12 110	-9 035
LYHYTAICAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-4 851	-1 442
	19 242	13 548
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-88	-60
VAIHTO-OMAIKUUDEN MUUTOS	-206	156
SAAMISTEN MUUTOS	2 651	-911
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	1 532	1 902
	3 889	1 087
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	23 197	14 655
RAHAVAROJEN MUUTOS	20 811	1 515
RAHAVAROJEN MUUTOS		
RAHAVARAT 31.12.	108 919	88 148
RAHAVARAT 1.1.	88 148	86 632
	20 771	1 515

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (määrittely s. 20)

	2020	2019
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRRAN KERTYMÄ 5 VUODELTA, 1000 €	-23 816	-4 667
INVESTOINTIEN TULORAHOITUS, %	68	47
LASKENNALLINEN LAINANHOITOKATE	1,63	1,02
LAINAHOITOKATE	1,93	1,09
KASSAN RIITTÄVYYS, PV	152	133

HEINOLAN KAUPUNKI KONSERNITASE 31.12. (1000€)

	2020	2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	896	745
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 247	1 648
ENNAKKOMAKSUT	39	0
	2 182	2 393
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	24 131	24 221
RAKENNUKSET	96 897	87 022
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	35 253	30 926
KONEET JA KALUSTO	3 903	3 723
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	355	359
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	17 955	8 980
	178 494	155 231
SIJOITUKSET		
OSAKKUUSYHTEISÖOSAKKEET JA -OSUUDET	1 595	1 198
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	3 567	3 556
MUUT LAINASAAMISET	1 732	1 753
MUUT SAAMISET	41	41
	6 935	6 548
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	134	24
LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	546	554
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5	12
	685	590
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISSUUS		
AINEET JA TARVIKKEET	986	466
KESKENERÄISET TUOTTEET	75	136
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	1 399	1 652
	2 460	2 254
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	641	745

LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	5 235	9 512
LAINASAAMISET	117	25
SIIRTOSAAMISET	4 372	2 562
MUUT SAAMISET	2 529	2 701
	12 894	15 545
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	83 595	81 816
SIJOITUKSET RAHAMARKKINAINSTRUMENTTEIHIN	5 791	958
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET	38	73
MUUT ARVOPAPERIT	0	0
	89 424	82 847
RAHAT JA PANKKISAAMISET	19 494	5 301
VASTAAVAA	312 568	270 709

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITASE 31.12. (1000€)

	2020	2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	89 493	89 493
ARVONKOROTUSRAHASTO	159	205
MUUT OMAT RAHASTOT	15 169	15 169
EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	31 561	29 562
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	21 358	2 198
	157 740	136 627
VÄHEMMISTÖOSUUDET	74	70
VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	1 010	1 060
	1 010	1 060
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	459	99
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	1 674	2 060
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	292	258
	2 425	2 417
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	96 659	75 546
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	2 777	3 458
SIIRTOVELAT	145	145
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 101	2 071
LASKENNALLISET VEROVELAT	189	221
	101 871	81 441
LYHYTAIKAINEN		
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	1 906	6 500
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	13 878	10 437
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	680	674
SAADUT ENNAKOT	1 530	1 154

	2020	2019
OSTOVELAT	11 980	11 905
SIIRTOVELAT	16 653	16 549
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	2 821	1 875
	49 448	9 094
VASTATTAVAA	312 568	270 709

	2020	2019
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT (MÄÄRITTELY S 23)		
OMAVARAISUUSASTE, %	50,74	50,69
SUHTEELLINEN VELKAANTUNEISUUS, %	65,21	59,96
KERTYNYT YLIJÄÄMÄ, 1000€	52 919	31 760
KERTYNYT YLIJÄÄMÄ, €/ASUKAS	2 854	1 701
KONSERNIN LAINAKANTA 31.12., 1000 €	115 900	90 115
KONSERNIN LAINAT, €/ASUKAS:	6 250	4 828
LAINAT JA VUOKRAVASTUUT 31.12.	147 928	126 398
LAINAT JA VUOKRAVASTUUT €/ASUKAS	7 977	6 771
KONSERNIN LAINASAAMISET 31.12., 1000 €	1 732	1 753
ASUKASLUKU	18 544	18 667

1.6 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kaupungin tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Tilikauden tulos vuonna 2020 jakautuu seuraavasti:

- Kaupunki, tilikauden tulos 20 993 319,15 eur
- Vesilaitos, taseyksikkö tulos -351 210,50 eur

Hyväksyttäväksi esitetyssä tilinpäätöksessä **tilikauden tulos on 20 642 108,65 euroa ylijäämäinen.**

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelyksi seuraavaa:

1. aiemmin kirjattuja poistoeroja tuloutetaan poistosuunnitelman mukaan 14 068,68 euroa
2. muodostetaan tuloksesta 18 690 000,00 euron suuruinen Kailas-taloon kohdennettu investointivaraus
3. rahaston lisäystä kirjataan 1 427,71 euroa
4. poistoeron tuloutuksen, investointivarausten ja rahastokirjauksen jälkeen muodostuva ylijäämä 1 964 749,62 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä -tilille.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot sitovat toimielimiä valtuustoon nähden sekä euromääräisesti että käyttötarkoituksen ja asetettujen sitovien tavoitteiden kautta.

Talousarvion käyttötalousosa on bruttositova pääsääntöisesti palvelualueittain, paitsi kaupunginhallituksen toimialalla talousarvio sitoo toimielintasolla. Bruttositova erä eli määräraha tai tuloarvio on yksinään valtuustoon nähden sitova. Nettositovaksi on määriteltä Lupa- ja valvontatoimialan palvelualueet sekä Elinvoimatoimialaan sisältyvät Kulttuuri sekä Yritykset ja työ -palvelualueet. Nettositovuudessa valtuustoon nähden sitovaa on ao. tehtävän (palvelualueen) toimintakate (netto-menot).

Tuloslaskelmaosan sitovat erät ovat verot (brutto), valtionosuudet (brutto) ja korot ja muu rahoitus (netto).

Investointiosassa sitovia ovat palvelualueen määräraha ja tuloarvio, paitsi kaupunginhallituksen toimialalla talousarvio sitoo toimielintasolla. Hankkeille, joiden kustannusarvio on vähintään 1,5 milj. euroa, on osoitettu oma määräraha, joka on valtuustoon nähden sitova.

Kirjassa esitetään määrärahojen ja tuloarvioiden sekä sitovien tavoitteiden toteutuminen valtuustoon nähden sitovalla tasolla. Tehtävien numerointi viittaa talousarvion ja kirjanpidon numerointiin.

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Yhteiset palvelut

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 020	1 452 700	37 600	1 490 300	1 337 312,70	152 987,30	89,7
Maksutuotot	0	0	0	0	235,50	-235,50	0,0
Tuet ja avustukset	304	235 000	0	235 000	254 630,39	-19 630,39	108,4
Muut toimintatuotot	3	2 500	0	2 500	2 335,78	164,22	93,4
Toimintatuotot	1 328	1 690 200	37 600	1 727 800	1 594 514,37	133 285,63	92,3
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-2 185	-2 523 600	60 000	-2 463 600	-2 501 295,04	37 695,04	101,5
Palvelujen ostot	-2 480	-3 155 800	357 200	-2 798 600	-2 638 819,11	-159 780,89	94,3
Aineet, tarvikkeet ja Avustukset	-59	-89 300	-16 700	-106 000	-85 890,15	-20 109,85	81,0
	0	0	0	0	-150,00	150,00	0,0
Vuokratulot	-195	-210 100	-7 900	-218 000	-159 282,82	-58 717,18	73,1
Muut toimintakulut	-52	-16 100	0	-16 100	-41 694,69	25 594,69	259,0
Toimintakulut	-4 972	-5 994 900	392 600	-5 602 300	-5 427 131,81	-175 168,19	96,9
TOIMINTAKATE	-3 644	-4 304 700	430 200	-3 874 500	-3 832 617,44	-41 882,56	98,9
Rahoitustuotot ja -k	16	14 000	0	14 000	27 547,88	-13 547,88	196,8
VUOSIKATE	-3 628	-4 290 700	430 200	-3 860 500	-3 805 069,56	-55 430,44	98,6
Poistot ja arvonalen	-138	-376 500	-3 900	-380 400	-197 825,09	-182 574,91	52,0
TILIKAUDEN TULOS	-3 766	-4 667 200	426 300	-4 240 900	-4 002 894,65	-238 005,35	94,4

Koronan vaikutukset

Korona ei ole vaikuttanut kaupunginhallituksen toimialan tuottoihin tai kuluihin merkittävästi. Koronavaikutukset ovat heijastuneet erityisesti majoitus- ja ravitsemuspalveluihin laskevasti, muuten koronalla ei ollut suuria vaikutuksia.

Toiminnan osalta koronaepidemia sen sijaan on vaikuttanut mm. tietohallinnossa etätyöjärjestelyjen toteuttamisen tuoman ylimääräisen työn toteutuksena ja asianhallinnan järjestelmäuudistuksen viivästymisenä. COVID-19-viruksen aiheuttama poikkeustilanne on vaikuttanut yhteisten palveluiden toimintaan kuormittavasti myös viestinnässä sekä henkilöstöpalveluissa.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA 110 VAALIT

100 VAALIT							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	69	0	0	0	0,00	0,00	0,0
MENOT	-85	-1 200	0	-1 200	-2 184,04	984,04	182,0
NETTO	-16	-1 200	0	-1 200	-2 184,04	984,04	182,0

TARKASTUSLAUTAKUNTA 105 ULKOINEN TARKASTUS

Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Aimo Bonden

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kaupungissa ja kaupunkikonsernissa sekä kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen ja palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen, laillisuuteen sekä julkisen luotettavuuden turvaamiseen. Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä.

Arvioinnistaan lautakunta laatii vuosittain arviointikertomuksen valtuustolle. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2019 arviointikertomus allekirjoitettiin ja luovutettiin valtuustolle toukokuussa 2020.

Tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, ovatko tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita, sekä onko sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti. Tilintarkastajan panos lakisääteisen tilintarkastuksen suorittamiseksi on 40 päivää vuodessa.

105 ULKOINEN TARKASTUS							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
MENOT	-57	-68 100	0	-68 100	-56 066,54	-12 033,46	82,3
NETTO	-57	-68 100	0	-68 100	-56 066,54	-12 033,46	82,3
POISTOT	0	-500	0	-500	-556,85	56,85	111,4

Ulkoiselle tarkastukselle ei ole erikseen asetettu sitovia tavoitteita.

KAUPUNGINHALLITUS 110 KAUPUNGINHALLITUKSEN TOIMIALA

Vastuuhenkilö: hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi

Kaupunginhallituksen alainen toiminta ja yhteisten palveluiden toimiala koostuu valtuuston ja hallituksen päätöksenteosta ja sen edellyttämästä valmistelusta, suunnittelusta ja täytäntöönpanosta. Lisäksi tehtävään kuuluvat maakunnallinen yhteistyö, ystävyyskaupunkitoiminta ja osuus valtion verohallinnon kustannuksiin.

Yhteisten palveluiden toimiala koostuu neljästä palvelualueesta: talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, hallinnon tukipalvelut sekä tietohallinto- ja tiedonohjauspalvelut.

Toimialan tehtävänä on tarjota keskitetysti talouspalveluiden, henkilöstöpalveluiden, tietohallinto ja tiedonohjaus ja viestintäpalveluiden sekä hallintopalveluiden tukipalveluja palvelualueiden johtamisen tueksi muille toimialoille. Lisäksi tehtävänä on tukea, ohjata, koordinoita, helpottaa arjen työtä ja huolehtia tietyistä koko kaupunkia koskevista asiantuntijatehtävistä kuten vaalit, luottamushenkilöhallinto, talous, konserniohjaus, työnantajatehtävät, tietohallinnon kokonaisuus, hankintojen koordinointi jne.

110 KAUPUGINHALLITUKSEN TOIMIALA							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	1 275	1 704 200	37 600	1 741 800	1 622 845,08	118 954,92	93,2
MENOT	-4 830	-5 925 600	392 600	-5 533 000	-5 369 664,06	-163 335,94	97,0
NETTO	-3 555	-4 221 400	430 200	-3 791 200	-3 746 818,98	-44 381,02	98,8
POISTOT	-137	-376 000	-3 900	-379 900	-197 268,24	-182 631,76	51,9

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Tieto on laajasti ja helposti käytettävissä, tavoitteiden toteutumista mitataan ja seurataan.	Koko organisaation uudet sähköiset järjestelmät ja toimitavat tehostavat toimintaa suunnittelukaudella.	€/as	275 €	Euromääräisesti ei mitattavissa. Sähköinen matkalaskuohjelma otettu käyttöön. Asianhallinta-järjestelmän ja HR-järjestelmän käyttöönotto toteutettu. Talousjärjestelmän vaihdon suunnittelu käynnistetty. Verkkosivuvuudistus toteutettu loppusuoralle v. 2020 aikana.
Parempaa johtamista.	Henkilöstötyytyväisyys kasvaa.	Fiilis-kysely.	Hyvää tai erittäin hyvää esimiespalvelua kokee yli 90 %.	Fiilis-kysely toteutettu toukokuussa ja marraskuussa 2020. Yhteisten palveluiden vastausten perusteella 74 % /68 % kokee erittäin hyvää tai hyvää esimiespalvelua.
Kuntaorganisaatiosta asukkaiden yhteisöksi.	Säännöllinen asukaskysely käynnistetään vuoropuheluksi kaupunkilaisten ja kaupungin välillä.	Kyselyn toteutus.	Kerran vuodessa	Asukaskyselyä ei vielä toteutettu. Toteutus 2021.
Arvostan heinolalaisuuttani.	Heinolan pitovoima asukkaisiin nähden kasvaa.	Lähtömuuttajat, % asukasluvusta.	pienenee	Nettomuuttajien määrä hieman kasvanut. 4,9 %.

Tavoitteiden toteutuminen ja muu toiminta

Yhteisten palveluiden toiminta on koko vuoden 2021 ajan ollut muutostilanteessa organisaatiomuutosten, toimialajohtajan muutoksen sekä muiden henkilöstömuutosten myötä.

Uuden vuoden 2020 alussa muodostetun organisaation toimintaa on arvioitu kevään aikana, jonka pohjalta organisaatiota on muutettu kaupunginhallituksen kesäkuussa tekemän päätöksen pohjalta yhdistämällä kaksi palvelualueita: asiointi- ja viestintäpalvelut ja tietohallinto. 1.7.2020 alkaen palvelualueen nimi on ollut tietohallinto ja tiedonohjaus -palvelualue, jonka palvelualuejohtajana on toiminut tietohallintopäällikkö.

Keväällä 2020 käynnistettiin myös talouspalveluita koskeva palveluselvitys Sarastia Oy:n kanssa. Raportin mukaan toiminnassa ja prosesseissa on paljon kehittämisen varaa. Selvityksen sekä oman viranhaltijavalmistelun pohjalta tehtiin kaupunginhallitukselle esitys kehittämisestä ja tavoitetilaa pääsemisen toimenpiteistä ja käytiin myös yhteistoimintaneuvotteluprosessi talouspalveluiden henkilöstön kanssa. Selvitys ja prosessi johti talouspalveluiden palveluita koskevaan ulkoistuspäätökseen, josta kaupunginhallitus päätti 26.10.2020 kokouksessaan.

Kaupunginhallitus päätti siis 26.10.2020 kokouksessaan hyväksyä talouspalveluiden järjestämisen muutoksen ja talouspalveluiden ostamisen Sarastia Oy:n tarjouksen mukaisesti siten, että kirjanpidon, reskontrien ja vesilaskutuksen palvelutuotanto siirretään Sarastia Oy:lle. Siirto päätettiin toteuttaa liikkeenluovutuksen periaattein siten, että Sarastia Oy tuottaa kyseiset palvelut 1.1.2021 alkaen. Maksuliikenne siirrettiin jo 1.11.2020 alkaen.

Ulkoistuksen lisäksi kaupunginhallitus päätti hyväksyä, että talouspalveluiden kehitystavoitteiden saavuttamiseksi talouspalveluihin rekrytoidaan riittävä resurssi vastaamaan toimialojen tarpeisiin ja kaupungille jäävät talouspalveluiden tehtävät järjestellään uudelleen. Tehtäväjärjestelyjä on syksyn 2020 aikana järjestelty uudestaan ja liikkeenluovutus toteutettu 2021 alusta. Lisäksi on lisätty talouspalveluiden resurssia talouden suunnittelun ja seurannan vahvistamiseksi.

Yhteisten palveluiden organisaatio on edelleen kehittämisvaiheessa ja palvelualueiden työajan käyttöä ja tehtäviä on arvioitu mm. työaikaseurantaa toteuttamalla. Yhteisten palveluiden toimintamalleja ollaan edelleen vakiinnuttamassa ja tehtäväjakoja selkeyttämässä. Tämä vaatii vuoropuhelua sekä toimialan palvelualueiden välillä että toimialojen välillä.

Muutostilanteesta huolimatta toimialan toiminta on ollut tavoitteiden mukaista ja toimintaa kehitetään edelleen aktiivisesti ja suunnitelmallisesti mm. digikannustinrahalla toteutettavien yhteishankkeiden avulla. Heinolan kaupunki lähti mukaan v. 2020 robotiikan kehittämishanke Helmeen sekä päätösrutiinien automatisointihankkeeseen. V. 2020 alusta lähdettiin mukaan tiedolla johtamisen kehittämishankkeeseen yhdessä Hollolan, Asikkalan ja Orimattilan kanssa.

Asianhallinnan (Dynasty10) sekä HR-järjestelmän käyttöönotto on toteutettu vuoden 2020 loppuun mennessä, näiden osalta kehittämistyö jatkuu myös vuonna 2021. Järjestelmäprojektien toteutus on vaatinut merkittävästi henkilöstöresursseja. Verkkosivu-uudistusprojekti jatkui vuoden 2021 puolelle ja uudet verkkosivut otettiin käyttöön maaliskuussa 2021.

Toimialalla on panostettu viestinnän kehittämiseen ja osana viestinnän kehittämistä on syksyn 2020 aikana valmisteltu uudet ohjeistukset viestinnän toteuttamisesta ja periaatteita koskien. Asiakirja on nimetty viestintäohjelmaksi ja siinä kuvataan viestinnän eri osa-alueet, linjataan viestinnän periaatteita sekä annetaan käytännön ohjeita viestinnän toteuttamiseksi. Viestinnän kehittämisessä on panostettu mm. visuaalisuuden lisäämiseen.

Hallintosäännön uudistamista on valmisteltu vuoden 2020 aikana. Valtuusto hyväksyi hallintosäännön kokouksessaan 14.12.2020 mm. tiedonhallintalain veloitteiden osalta. Myös sijoitusperiaatteet ja sijoitussuunnitelma uudistettiin vuonna 2020.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Yhteisten palveluiden koko toimialan toteutuma on kohtuullisesti linjassa talousarvion kanssa. Toimintatuotot (sisäisiä) jäivät talousarviossa arvioiduista tuotoista, mutta myös kulut alittuivat hieman. Toimintakatteen toteutuma oli 98,9 %.

Sosiaali- ja terveystalouden toimiala

Vastuuhenkilö: Sosiaali- ja terveystalouden johtaja Pirjo Manninen

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	5 549	5 256 600	-144 000	5 112 600	5 522 347,00	-409 747,00	108,0
Maksutuotot	5 039	5 254 500	-532 800	4 721 700	4 915 986,14	-194 286,14	104,1
Tuet ja avustukset	206	164 000	67 800	231 800	305 071,72	-73 271,72	131,6
Vuokratuotot	856	848 800	0	848 800	868 270,83	-19 470,83	102,3
Muut toimintatuotot	212	116 600	-200	116 400	137 747,34	-21 347,34	118,3
Toimintatuotot	11 862	11 640 500	-609 200	11 031 300	11 749 423,03	-718 123,03	106,5
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-23 717	-24 216 300	-565 800	-24 782 100	-23 609 968,26	-1 172 131,74	95,3
Palvelujen ostot	-49 518	-47 477 300	-822 100	-48 299 400	-47 825 168,94	-474 231,06	99,0
Aineet, tarvikkeet	-2 082	-2 068 800	0	-2 068 800	-2 536 815,18	468 015,18	122,6
Avustukset	-4 987	-6 352 700	0	-6 352 700	-5 751 577,84	-601 122,16	90,5
Vuokratulot	-1 831	-1 854 000	0	-1 854 000	-1 866 621,17	12 621,17	100,7
Muut toimintakulut	-121	-110 700	0	-110 700	-416 196,19	305 496,19	376,0
Toimintakulut	-82 256	-82 079 800	-1 387 900	-83 467 700	-82 006 347,58	-1 461 352,42	98,2
TOIMINTAKATE	-70 394	-70 439 300	-1 997 100	-72 436 400	-70 256 924,55	-2 179 475,45	97,0
Rahoitustuotot ja -k	0	0	0	0	-73,62	73,62	0,0
VUOSIKATE	-70 395	-70 439 300	-1 997 100	-72 436 400	-70 256 998,17	-2 179 401,83	97,0
Poistot ja arvonalen	-911	-1 014 900	0	-1 014 900	-917 467,62	-97 432,38	90,4
TILIKAUDEN TULOS	-71 306	-71 454 200	-1 997 100	-73 451 300	-71 174 465,79	-2 276 834,21	96,9

Koronan vaikutukset toimialan talouteen

Koronasta aiheutuvia kustannuksia sosiaali- ja terveystaloudelle aiheutui kirjanpidon mukaan noin 714 000 euroa. Välttämättä kaikkia kustannuksia ei ole kirjattu oikein, mutta suurin osa varmasti on. Koronasta aiheutui myös tulojen menetyksiä eri palvelualueilla, mutta on vaikea eritellä tarkemmin, mitkä tulojen menetyksistä aiheutuivat koronasta, mitkä jostakin muusta asiasta.

Koronakustannuksista yli puolet johtui ostoista, joista valtaosa liittyi suojainten hankintaan (n. 370 000 euroa). Yksityisille palveluntarjoajille korvattiin suojainhankinnoista noin 10 000 euroa. Henkilöstökustannuksia koronasta aiheutui noin 190 000 euroa ja palveluiden ostoon on kirjattu noin 140 000 euroa.

200 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Vastuuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja Pirjo Manninen

200 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteu- tuma 2020	Poik- keama	Tot %
TULOT	1 160	1 115 300	500	1 115 800	1 046 911,64	68 888,36	93,8
MENOT	-2 162	-2 145 700	-1 500	-2 147 200	-2 025 696,71	-121 503,29	94,3
NETTO	-1 002	-1 030 400	-1 000	-1 031 400	-978 785,07	-52 614,93	94,9
POISTOT	-102	-55 100	0	-55 100	-56 403,17	1 303,17	102,4

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Palvelut ja asiak- kaat kohtaavat entistä helpom- min ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.	Hyvä asiakaskoke- mus.	NPS-suositte- luindeksi.	Kaikkien toiminta- yksiköiden asiakas- kokemus on vähin- tään hyvällä tasolla (NPS $\geq$ 25).	Koronasta johtuen asiakaspalau- tepäätteet ovat olleet pois käytöstä maaliskuun puoli- välistä alkaen, joten asiakaskokemusta ei ole mitattu. Koronaviruksen aiheuttama poik- keustilanne muutti normaaliolojen palveluja ja toimin- taa monin tavoin, joten se on voinut heikentää asiakas- tyytyväisyyttä.

Tavoitteiden toteutuminen

Asiakaspalautepäätteet otettiin COVID-19-pandemian takia pois käytöstä maaliskuussa 2020, eikä niitä oteta käyttöön ennen kuin pandemiailanne on ohi. Eräiden palvelujen alasajo keväällä heikensi todennäköisesti asiakastyytyväisyyttä, lähinnä suun terveydenhuollossa. Sosiaali- ja terveystalouden toiminnasta on kuitenkin saatu pääsääntöisesti hyvää palautetta sosiaalisen median kautta.

Muut toiminnalliset tiedot

Vuoden 2020 kuluessa hoitohenkilöstön saatavuus sijaisuuksiin heikkeni erittäin merkittävästi. Erityisen haastavaa oli kesäsijaisten saatavuus. Korona lisäsi henkilöstön psyykkistä kuormitusta, erityisesti alkuvaiheessa, jolloin tilanne oli vielä täysin uusi kaikille.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Hallinto- ja tukipalvelujen talousarvio toteutui lähes suunnitellusti. Talousarvion lievä ylittyminen johtuu henkilöstökustannusten ylittymisestä.

230 TERVEYSPALVELUT

Vastuuhenkilö: johtava ylilääkäri Kirsi Timonen

230 TERVEYSPALVELUT							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
TULOT	2 500	2 588 300	-662 900	1 925 400	2 199 208,36	-273 808,36	114,2
MENOT	-41 044	-40 242 400	-542 800	-40 785 200	-39 866 257,48	-918 942,52	97,7
NETTO	-38 544	-37 654 100	-1 205 700	-38 859 800	-37 667 049,12	-1 192 750,88	96,9
POISTOT	-508	-616 800	0	-616 800	-546 495,28	-70 304,72	88,6

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Palvelut ja asiakkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee. Kuntalainen keskiöön: matalan kynnyksen kaupunki.	Asiakasta ei pomotella. Yhteydensaanti ja pääsy palveluihin turvataan.	Pitkäaikaissairaille nimetään hoidon kokonaisuudesta ja jatkuvuudesta vastaava ammattilainen, hoitovastaava Monimuotoiset yhteydenottokanavat ja sähköiset palvelut käyttöön.	1000:lla pitkäaikaisairaalla on nimetty hoitovastaava vuoden 2020 loppuun mennessä. Terveyskylä ja Omaolo -palvelut ovat käytössä.	Heinolalaisista pitkäaikaissairauksia sairastavista joulukuun loppuun mennessä yhteyshenkilö on nimetty 3945 henkilölle. Yhteensä yhteyshenkilöitä on nimetty 7161 heinolalaiselle. Omaolon 15 oirearviota ja 3 palveluluohjausta otettiin käyttöön 26.5. Terveyskylän perusterveydenhuollon digihoitopolun käyttöönoton valmistelu jatkuu STM:n rahoituksen varmistuttua osana maakunnallista sote-keskusvalmistelua. Lisäksi valmisteltu yhteistyössä Sydänliiton kanssa Terveyskylän eTulppa – digivalmennusta, jota Heinola pilotoi syksyllä 2020 yhdessä PHHYKY:n ja OYS:in kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen

Terveyspalveluiden tavoitteista hoitovastaavan nimeäminen on toteutunut erinomaisesti. Sähköisistä palvelukanavista Omaolon oirearviot ovat heinolalaisten käytössä. Terveyskylän eTulpaa pilotoitiin Heinolassa. Varsinaisesti pitkäaikaissairaiden hoitopolkujen kehittäminen jatkuu vuodelle 2021 COVID-19-pandemian vuoksi, sillä kehittämisessä tarvittavaa työpanosta jouduttiin suuntaamaan pandemian vuoksi muualle ja toisaalta maakunnallisen sote-hankkeen osana hankkeeseen soveltuvasta kehittämisestä on mahdollista saada korvausta käytetystä työpanoksesta.

Muut toiminnalliset tiedot

Vastaanottotoiminnassa siirryttiin moniammatilliseen tiimityömalliin tammikuussa 2020. COVID-19-pandemia on tuonut omat haasteensa myös vastaanottotyöhön, koska työntekijöiden keskinäistä yhteydenpitoa on jouduttu rajoittamaan, jotta organisaation toimintakyky säilyy myös mahdollisissa altistustilanteissa. Toisaalta COVID-19-pandemia vauhditti mm. siirtymistä puhelimitse toteutettuihin etävastaanottoihin tartuntariskin vähentämiseksi. Tämä on osaltaan vähentänyt vastaanottotoiminnan vastaanottokäyntien asiakasmaksutuloja. Tuloja on vähentänyt myös infektiovastaanottojen tartuntatautilakiin perustuva maksuttomuus.

Suun terveydenhuollossa kertyi keväällä 2020 hoitovelkaa, kun kiireetöntä toimintaa jouduttiin ajamaan alas poikkeusolojen aikana ja henkilöstö siirtyi osittain muihin tehtäviin. Tämä vähensi myös suun terveydenhuollon asiakasmaksutuloja.

Hengitystieinfektiopoliklinikka käynnistettiin syksyllä 2020, mikä tarkoitti osaltaan lisätyötä, sillä toiminta on järjestettävä erillään muusta toiminnasta. Lisäksi kaikilta lievistä flunssaoireista kärsiviltä, jotka aiemmin selvisivät itsehoidossa kotona, piti ottaa nyt COVID-19-näyte.

Vuodeosastolla paikkamäärä oli laskettu säästöjen vuoksi 32 vuodepaikkaan v. 2020 alusta. Osaston kuormitus oli koko vuoden 2020 erittäin korkea, potilaita hoidettiin usein ylipaikoilla, mikä alkoi vaikuttaa muun muassa kuntouttavan hoitotyön toteutukseen ja laatuun. Tämä puolestaan alkaa herkästi näkyä kerrannaisvaikutuksina siinä, ettei kuntoutumista kotiin tapahdu, vaan alkaa tulla palvelutarvetta raskaampiin palveluihin. Nyt koetettiin kaikin keinoin välttää tätä negatiivista kierrettä, mutta pidemmän päälle korkea kuormitus vie mahdollisuutta tehokkaalta kuntoutukselta, millä tavoitellaan mahdollisimman itsenäistä pärjäämistä kotona.

Kotihoitoon ja asumispalveluiden asiakkaiden lääkäripalveluista vastanneet kaksi geriatria jäivät pois ja uusien vastuulääkäreiden virkahaut eivät tuottaneet tulosta. Jotta asumispalveluissa ja kotihoitossa olevat asiakkaat saavat jatkossakin tarkoituksenmukaisia lääkäripalveluita, sovittiin palvelun kilpailutuksen käynnistämisestä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Terveyspalvelut joutuivat hakemaan lisämäärärahaa syksyllä 2020, koska COVID-19-pandemian vuoksi tulojen ennakoitiin laskevan merkittävästi ja erikoissairaanhoidossa Coronarian palveluissa kustannukset näyttivät ylittyvän merkittävästi. Phhykyn kustannukset jäivät selvästi ennakoitua alemmiksi, minkä vuoksi lisämäärärahan tarve jäi ennakoitua pienemmäksi.

270 HOITO- JA VANHUSPALVELUT

Vastuuhenkilö: vanhus- ja hoitopalvelujohtaja Marjatta Lahti

270 HOITO- JA VANHUSPALVELUT							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot %
TULOT	6 026	6 039 300	53 200	6 092 500	6 716 916,65	-624 416,65	110,2
MENOT	-15 880	-18 131 600	-515 300	-18 646 900	-18 510 116,15	-136 783,85	99,3
NETTO	-9 854	-12 092 300	-462 100	-12 554 400	-11 793 199,50	-761 200,50	93,9
POISTOT	-235	-237 800	0	-237 800	-225 832,27	-11 967,73	95,0

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Yhä useampi ikääntynyt voi asua turvallisesti kotona.	Asiakasta ei pompotella.	Riittävä neuvonta ja ohjaus palveluneuvonnan ensikontaktissa.	90 % asiakkaista kokee saaneensa riittävää neuvontaa ja ohjausta.	Koronaepidemiasta johtuen asiakaspalautetta ei ole kerätty 3/2020 jälkeen.
Kuntalainen keskiön: matalan kynnyksen kaupunki.	Yhteydensaanti ja pääsy palveluihin turvataan.	Monimuotoiset yhteydenottokanavat ja sähköiset palvelut käytössä.	Terveyskylä ja Oma olo-palvelut, Chat-palveluneuvonta ja Kysy neuvoa-lomake käytössä. Kuva-puhelinyhteydet ja -käynnit omaisten ja asiakkaiden kanssa käytössä.	Poikkeusoloista huolimatta palveluneuvontaa ja asiakaskäyntejä on toteutettu tarkoituksenmukaisella tavalla. Sähköisiä palveluita on kehitetty ja uusia palveluita on otettu käyttöön (kotihoiton kuvapuhelinpalvelu, OmaOlo).

Tavoitteiden toteutuminen

Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä ulkopuolisen palveluntuottajan tuottamaan neuvontaan ja ohjaukseen ikääntyneiden palveluneuvonnassa. Esimerkiksi helmikuun aikana 100 prosenttia asiakkaista on kokenut saaneensa palveluneuvonnassa riittävää neuvontaa ja ohjausta. Koronaepidemian takia omasta toiminnasta asiakaspalautetta ei ole kerätty maaliskuun 2020 jälkeen, joten tietoa asiakkaiden kokemasta riittävästä neuvonnasta ja ohjauksesta ei ole koko vuoden osalta saatavilla. Ajalla 15.3.-31.5.2020

toteutettiin vain välttämättömät arviointikäynnit koronaepidemian takia. Kesäkuusta 2020 alkaen toiminta on palannut tavanomaisemmaksi ja kertyneitä kiireettömiä arviointijonoja on purettu.

COVID-19-tilanne osaltaan vauhditti sähköisten palveluiden käyttöönottoa. Kotihoidossa käynnistyi kuvapuhelinpilotti kesäkuussa 2020 jatkuen vuoden loppuun, jonka jälkeen kuvapuhelinpalvelu on kiinteä osa kotihoiton toimintaa. Joulukuussa 2020 kuvapuhelinkäyntien osuus kaikista kotihoiton hoitajakäynneistä oli 1,8 prosenttia. Kotihoiton fysioterapeutit ovat toteuttaneet

kuntoutusryhmiä kuvapuhelimen kautta kotihoitoon asiakkaille. Asiakasohjauspalveluissa Oma olo -palvelut on otettu käyttöön suunnitelman mukaisella tavalla (omaishoidon tuen ja liikkumisen tuen palveluarviot).

Muut toiminnalliset tiedot

Ikääntyneiden palvelutuotannossa on tehty tiivistä seudullista yhteistyötä ja toimintaa on kehitetty yhteiseen suuntaan tavoitteena, että mahdollisimman moni ikääntynyt voisi asua omassa kodissaan. Asiakasohjauspalvelut ja kotihoito ovat olleet mukana NHG:n vertaiskehittämishankkeessa, jonka kautta on saatu johtamisen tueksi uusia työkaluja. Ikääntyneiden avoin päivätoiminta siirtyi hyvinvointitoimialalle vuoden 2020 aikana. Vuoden aikana otettiin käyttöön palveluasumisen palveluseteli.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Hoito- ja vanhushuolteen taloudelliset tavoitteet ovat kokonaisuudessaan toteutuneet suunnitellusti. Tuloja on ennakoitua enemmän esimerkiksi kotihoidossa (kotihoito, kotihoidon tukipalvelut, kotisairaala ja tehostettu kotikuntoutus) n. 223 000 euroa. Palveluseteliin varattuihin määrärahoihin vaikutti laajennetun tuetun asumisen palvelusetelin poistuminen 30.4.2020, jonka myötä suurin osa asiakkaista siirtyi tehostetun palveluasumisen palvelusetelin piiriin (kasvua n. 41 %). Tämän takia tehostetun palveluasumisen palvelusetelin määrärahat ylittivät n. 300 000 euroa, mutta palveluasumiseen varattuja määrärahoja säästy, joten kokonaisuus pysyi tasapainossa.

280 SOSIAALIPALVELUT

Vastuhenkilö: sosiaalipalvelujohtaja Eija Leino

280 SOSIAALIPALVELUT

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Polk- keama	Tot %
TULOT	2 176	1 897 600	0	1 897 600	1 786 386,38	111 213,62	94,1
MENOT	-23 171	-21 560 100	-328 300	-21 888 400	-21 604 350,86	-284 049,14	98,7
NETTO	-20 995	-19 662 500	-328 300	-19 990 800	-19 817 964,48	-172 835,52	99,1
POISTOT	-66	-105 200	0	-105 200	-88 736,90	-16 463,10	84,4

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Palvelut ja asiakkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee. Kuntalainen keskiöön: matalan kynnyksen kaupunki.	Asiakasta ei pomotella. Yhteydensaanti ja pääsy palveluihin turvataan.	Asiakas kokee moniammatillisen asiakas-/hoito-/palvelusuunnitelman osallistavaksi. Monimuotoiset yhteydenottokanavat ja sähköiset palvelut käytössä.	90 % asiakkaista kokee tullessa kuulluksi. Terveyskylä ja Oma olo-palvelut, Chat-palveluneuvonta ja Kysy neuvoo -lomake käytössä.	Koronaepidemiasta johtuen asiakaspalautetta ei ole kerätty 3/2020 jälkeen. Sähköisiä palveluita on kehitetty ja uusia palveluita on otettu käyttöön (OmaOlo, lastensuojelun digipalvelupolun valmistelu).

Tavoitteiden toteutuminen

COVID-19 tilanteen takia sosiaalipalveluilla ei ole käytettävissä luotettavaa tietoa asiakkaiden palvelukokemuksesta vuodelta 2020. Asiakkaiden palveluiden tarpeisiin on vastattu poikkeusoloista huolimatta.

Sosiaalipalveluissa on tehty moniammatillisia asiakassuunnitelmia ja asiakkaiden osallistamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Esimerkiksi vammaispalveluissa on tehty toisen vuosineljänneksen aikana noin 60 prosenttia asiakassuunnitelmista moniammatillisesti.

COVID-19 tilanne osaltaan vauhditti sähköisten palveluiden käyttöönottoa. Omaolo-palvelussa palveluarviot omaishoidon tuen, liikkumisen tuen palvelujen ja henkilökohtaisen avun osalta otettiin käyttöön 26.5.2020. Terveyskylän lastensuojelun digipalvelupolun käyttöönoton valmistelu eteni suunnitelmallisesti syksyn aikana. Chat-palveluneuvonnan osalta asia ei ole edennyt, koska asiasta päättäminen vaatii kaupunkitasoisia ratkaisuja. Oma Kysy neuvoa -lomaketta ei ole kehitetty.

Muut toiminnalliset tiedot

Sosiaalipalveluissa valmistauduttiin vuoden 2020 aikana ottamaan käyttöön 1.1.2021 uusi Sosiaali-Effican ympäristö palvelutehtäväluokituksineen. Sen myötä on valmius liittyä aikanaan Kanta-arkistoon. Palvelualueella ryhmätoiminnan kehittäminen ei edennyt suunnitelmien mukaisesti johtuen COVID-19 tilanteeseen liittyvistä kokoontumisrajoituksista. Huhtikuussa 2020 otettiin käyttöön kuntouttavan työtoiminnan palveluseteli ja vammaispalvelun henkilökohtaisen avun palveluseteli uudistettiin. Elokuussa 2020 Asiakasohjauspalvelut-yksikkö siirtyi hoito- ja vanhuspalveluista osaksi sosiaalipalveluita. Lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja lastensuojelu -yksikössä kaikki työntekijät koulutettiin vuoden 2020 aikana systeemisen työotteen käyttöön.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sosiaalipalveluiden talousarvio on toteutunut suunnitellusti huomioon ottaen syksyllä haetun 300 000 euron lisämäärärahan. Tilanne on erittäin huolestuttava lastensuojelun ostopalveluiden merkittävän kasvun takia.

Elinvoimalautakunnan toimiala

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	335	314 000	-80 000	234 000	224 271,55	9 728,45	95,8
Maksutuotot	1 043	682 500	-563 500	119 000	119 839,08	-839,08	100,7
Tuet ja avustukset	463	901 000	-250 500	650 500	537 946,62	112 553,38	82,7
Vuokratuotot	585	1 120 000	-13 000	1 107 000	1 094 104,80	12 895,20	98,8
Muut toimintatuotot	557	255 400	0	255 400	866 727,91	-611 327,91	339,4
Toimintatuotot	2 984	3 272 900	-907 000	2 365 900	2 842 889,96	-476 989,96	120,2
Valmistus omaan käyt	9	0	0	0	8 185,11	-8 185,11	0,0
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-2 749	-3 677 700	996 700	-2 681 000	-2 529 925,00	-151 075,00	94,4
Palvelujen ostot	-1 421	-1 329 400	122 000	-1 207 400	-1 200 127,84	-7 272,16	99,4
Aineet, tarvikkeet ja	-221	-164 500	50 500	-114 000	-192 162,12	78 162,12	168,6
Avustukset	-1 808	-1 700 900	-330 000	-2 030 900	-2 116 893,38	85 993,38	104,2
Vuokrakulut	-411	-413 200	21 000	-392 200	-458 435,20	66 235,20	116,9
Muut toimintakulut	-90	-95 600	69 000	-26 600	-33 241,34	6 641,34	125,0
Toimintakulut	-6 699	-7 381 300	929 200	-6 452 100	-6 530 784,88	78 684,88	101,2
TOIMINTAKATE	-3 706	-4 108 400	22 200	-4 086 200	-3 679 709,81	-406 490,19	90,1
Rahoitustuotot ja -k	-16	0	0	0	-72,66	72,66	0,0
VUOSIKATE	-3 722	-4 108 400	22 200	-4 086 200	-3 679 782,47	-406 417,53	90,1
Poistot ja arvonalen	-235	-524 800	0	-524 800	-482 546,38	-42 253,62	91,9
TILIKAUDEN TULOS	-3 957	-4 633 200	22 200	-4 611 000	-4 162 328,85	-448 671,15	90,3

Koronan vaikutukset

Koronan vaikutukset ovat näkyneet tulojen vähentymisenä erityisesti kulttuurissa, kun tapahtumat kesäteateri on jouduttu perumaan. Menojen osalta kasvua on syntynyt erityisesti työllistämiseen varatuissa määrärahoissa, kun työmarkkinatuen kuntaosuudet ovat kasvaneet heikentyneen työttömyystilanteen myötä. Tukia ja avustuksia on kasvattanut yrittäjille myönnetty koronatuot.

300 YRITYKSET JA TYÖ

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	608	1 106 000	-286 100	819 900	690 174,43	129 725,57	84,2
MENOT	-4 010	-5 000 300	392 300	-4 608 000	-4 607 268,11	-731,89	100,0
NETTO	-3 401	-3 894 300	106 200	-3 788 100	-3 917 093,68	128 993,68	103,4
POISTOT	-156	-411 200	0	-411 200	-396 529,20	-14 670,80	96,4

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Palvelutuotannon kustannusten aleneminen. Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.	Työllisyydenhoidon nettokustannusten alentaminen.	Aktivointiaste	>30 %	Aktivointiaste vuoden lopussa 17,8 prosenttia. Koronapandemia rajoitti voimakkaasti aktivointia.
Panostuksesta syntyy alueellisen BKT:n kasvua, joka tukee kaupungin talouden tasapainoa.	Positiivinen työpaikkakehitys.	Rahoitettujen hankkeiden kautta syntyvä työpaikkamäärä hankesuunnitelmissa.	Kasvava	Korona nosti tuntuvasti työttömyyttä ja jarrutti investointeja.
Kuntaorganisaatiosta asukkaiden yhteisöksi.	Kylä- ja kaupunginosaraadin sekä elinkeinoraadin toiminta on säännöllistä ja kokoaa kaupunkilaisia.	Järjestetyt tapaamiset ja niihin osallistuneet.	2 tapaamista/raati/vuosi, osallistujamäärä kasvava.	Virallisia tapauksia molemmilla raadeilla yksi, asukaspuolella vahvaa osallistavaa toimintaa, yrityspuolella jonkin verran.

Tavoitteiden toteutuminen

Työllisyydenhoidon tavoitteisiin ei päästy koronan vuoksi. Yhteisen toimintamallin kehittäminen työllisyydenhoidon toimijoiden kanssa on päässyt uudelleen vauhtiin. Torpan uudet tilat eivät edelleenkään ole täysin valmiit, ja se osaltaan hidastaa työpajatoiminnan saamista peruskuntoon. Soten kuntouttavan työtoiminnan palveluseteli on otettu käyttöön.

Yrityspalveluissa yksinyrittäjien tukiprosessi on saatu päätökseen. Yritysten neuvontapalveluilla ja avulla koskien erilaisten tukien hakemista on ollut huomattavan paljon kysyntää. Myönnettyihin tukiin liittyvä neuvonta- ja kehittämistarve on myös lisääntynyt. Yleisesti ottaen yritysten kehittämis- ja investointihankkeisiin ja -halukkuuteen tulleet viiveet vaikuttavat edelleen.

Koronaviruspandemia näyttäytyi nopeasti myös työllisyydenhoidossa negatiivisessa valossa. Esimerkiksi kuntouttava työtoiminta keskeytettiin useassa kunnassa varotoimenpiteenä viruksen leviämisen estämiseksi, mutta Heinolassa

työpajan toimintaa ei keskeytetty missään vaiheessa. Esimerkiksi kuntouttavaa työtoimintaa toteutettiin uudella tavalla etävalmennuksen keinoin. Lisäksi työpajalla perustettiin ulkoiluryhmiä, jolloin palvelua pystyttiin jatkamaan mahdollisimman turvallisesti.

Keväällä alkaneet, koronatilanteesta johtuneet yhteistoimintaneuvottelut Heinolan kaupungilla vaikuttivat työllisyydenhoidon aktivointiastetta alentavasti. Uusia ennalta sopimattomia palkkatukipaikkoja ei ilmoitettu TE-toimistoon eikä uusia palkkatukityötä edeltäviä työkokeiluja aloitettu käytännössä muualla kuin työpaja Torpalla. TE-toimiston palveluun ohjausta kaupungin työllisyysyksikköön ja työpajalle hidasti myös TE-asiantuntijoiden joutuessa kiinnittämään erityishuomion työttömyysturva-asioihin. Aktivointiaste oli Heinolassa 18,6 prosenttia vuoden keskiarvolla mitattuna sitovan tavoitteen ollessa 30 prosenttia. Aktivointiaste oli Hämeen kunnissa keskimäärin 24,4 prosenttia.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennakoitiin talousarvion mukaisesti jäävän jo alle 1.5M euroon, mutta koronatilanteen vuoksi vähentyneet työttömien aktivointitoimenpiteet eivät mahdollistaneet tavoitteeseen pääsyä. Kyseinen kunnan maksuosuus oli koko vuoden osalta noin 1.82M euroa.

Työpaja Torpan keskeisimmät tapahtumat liittyivät valmennustoiminnan sopeuttamiseen korona-aikaan sekä Reumantien remonttiin. Vuoden lopussa puutyöpaja ei ollut vielä pystynyt aloittamaan toimintaansa. Muutoin Reumantien tilojen katsotaan olevan toimintaa palvelevia ja asianmukaisia. Palvelussa oli keskimäärin 92 eri henkilöä ja korkeimmillaan maaliskuussa 127 henkilöä. Vuoden 2021 alkuun mennessä Torpan valmennuspaikkoja ei kuitenkaan voitu täysimääräisesti hyödyntää yhä vallitsevan pandemian vuoksi.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta lisäsivät myös maksun indeksikorotukset sekä yrittäjien koronatuki, jota maksettiin työmarkkinatuen muodossa. Osalla yrittäjistä on ylittynyt 300 päivää työmarkkinatuen maksupäivän raja, joten he ovat siirtyneet siten työmarkkinatuen kuntaosuuden piiriin. Tällöin kunnat maksavat heidän työmarkkinatuestaan niin sanottuina Kela-palautuksina 50 prosenttia. Heinolan kaupungin osuus yrittäjien koronatuesta oli viime vuonna noin 40 tuhatta euroa. Tuen piirissä oli 24 heinolalaisista yrittäjää.

Koronaviruspandemia vaikutti negatiivisesti työllisyystilanteeseen useilla mittareilla viime vuonna. TE-toimiston työllisyyskatsausten mukaan keskimääräinen työttömyysprosentti Heinolassa oli 17,2 prosenttia kun se toukokuussa oli korkeimmillaan 21,1 prosenttia. Yli vuoden työttömänä olevien määrä kasvoi tammikuusta (324 henkilöä) 159 henkilöllä vuoden loppuun (joulukuun 483 henkilöä). Alle 25-vuotiaiden työttömyysprosentti oli joulukuussa 21,8. Lomautettujen määrä Heinolassa oli korkeimmillaan huhtikuussa 493 henkilöä ja joulukuussa 196 henkilöä.

Yritystoiminnan osalta korona hallitsi vuotta. Toimiala teki monenlaisia omia tukitoimia, hoiti yksinyrittäjätuen hakua ja antoi tehostettua neuvontaa ja informaatiota erilaisista tukimuodoista yrityksille. Bio- ja kiertotaloushankkeet etenivät jokseenkin suunnitellusti, ja yhteistyö LABin kanssa alkoi vakiintua. Vierumäen yrityspuiston (Heikkimäki) ykkösvaiheen osittain valmistuttua on tehty monipuolista työtä erityisesti Vierumäellä jo toimivien yritysten kanssa alueelle sijoittumisen edistämiseksi. Markkinointikampanjoilla tavoitettiin noin 100 000 yritystä ja suora kontakti otettiin 12 000 yritykseen. Bio- ja kiertotalouden ekosysteemin kehittämistyö ja tunnettuuden lisääminen alkaa näkyä erilaisten neuvotteluiden ja kehittämistoimien määrässä myönteisesti, mutta investointiympäristö on epävarma eikä pikavoittoja ole odotettavissa, vaan vaaditaan pitkäjänteisyyttä.

Markkinoinnillisesti vuosi oli aktiivinen. Uusia digiulkonäyttöjä saatiin käyttöön erilaisten yhteistyösopimusten kautta, sosiaalisessa mediassa oltiin aktiivisia kaikissa segmenteissä, ja asukasmarkkinoinnissa hyödynnettiin erityisesti Sinilähde-talon ja Sinitaipaleen valmistuminen. Markkinointiyhteistyötä tehtiin mm. Vierumäen, Big vs Small-elokuvatuotannon ja jääsukeltaja Johanna Nordbladin sekä LDG:n kanssa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudellisten tavoitteiden osalta työllisyyspalveluiden nettokustannukset ylittyivät koronan vuoksi, kun tavoitteena oli saada erityisesti työmarkkinatuen kuntaosuusmaksujen laskeva trendi edelleen jatkumaan. Elinkeinopalveluiden budjetti toteutui lähes suunnitellusti nettokustannusten alittuessa noin 3,4 %.

310 KULTTUURI

Vastuuhenkilö: kulttuurisihteeri Saija Jäppinen

310 KULTTUURI		nettositova					
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot %
TULOT	1 041	682 900	-620 900	62 000	63 295,91	-1 295,91	102,1
MENOT	-1 327	-1 187 300	536 900	-650 400	-658 622,58	8 222,58	101,3
NETTO	-285	-504 400	-84 000	-588 400	-595 326,67	6 926,67	101,2
POISTOT	-33	-55 700	0	-55 700	-34 268,34	-21 431,66	61,5

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista.	Tapahtumat vahvistavat kaupungin imagoa.	Majoitusvuorokaudet.	Matkailijoiden määrän kasvattaminen.	Ei toteutunut koronan vuoksi.
Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista.	Tapahtumat ovat vetovoimatekijä keskustan elävöittämisessä.	Tapahtumien kävijämäärät valtuustoon nähden sitovat.	Yli 50 000 kävijää	Ei toteutunut koronan vuoksi.

Tavoitteiden toteutuminen

Koronaviruksen mukanaan tuomat rajoitukset hallitsivat kulttuuritoimiston toimintaa radikaalisti. Osa kulttuuripalveluiden työntekijöistä lomautettiin.

Tapahtumien kävijämäärän osalta vuoden 2020 tavoitteet eivät toteutuneet.

Kulttuuripalvelut tekivät kevään aikana tapahtumastrategian sekä siihen liittyvän tapahtumakäsikirjan, joka auttaa eri toimijoita tapahtumien tuottamisessa ja suunnittelussa.

Tapahtumien kasvattaminen ja lisääminen tuo sisältöä ja näkyvyyttä kaupunkiin sekä vahvistaa kaupungin imagoa. Uutena merkittävänä tapahtumana järjestettiin ensimmäistä kertaa Unelmien Heinola.

Kesäkuussa rajoitusten helpottuessa kotimaan matkailu vilkastui ja se näkyi myös Heinolan kaupungin matkailuinfossa sekä lintuhoitolassa. Alueella vieraili vuoden aikana runsaasti kotimaanmatkailijoita. Lintutarhan normaali hoitotyö jatkuu ennallaan ja koronavirukseen liittyvää ohjeistusta seurataan tarkasti ja toimitaan sen mukaisesti.

Lintutarhan uusi vesilintuhoitolan rakennus luovutettiin Heinolan kaupungille 28.8.2020, ja avajaiset pidettiin 7.10.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvion tulopuoli jäi toteutumatta lähes kokonaan kesäteatterin peruuntumisen vuoksi, koska niin lipputulot kuin muut myyntitulot (väliaikatarjoilut, WPK-talon vuokrat, tapahtumatuotot) eivät toteutuneet. Kustannuksia alennettiin säästöillä, lomautuksella ja yhden henkilön väliaikaisella siirtämisellä viestintätiimiin.

320 MAANKÄYTTÖ

Vastuuhenkilö: maankäyttöinsinööri Marko Siitari (sijainen Markus Hakalin)

320 MAANKÄYTTÖ							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	1 344	1 484 000	0	1 484 000	2 097 604,73	-613 604,73	141,3
MENOT	-1 380	-1 193 700	0	-1 193 700	-1 264 966,85	71 266,85	106,0
NETTO	-35	290 300	0	290 300	832 637,88	-542 337,88	286,8
POISTOT	-45	-57 900	0	-57 900	-51 748,84	-6 151,16	89,4

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Heinola on valituilla osa-alueilla kilpailukykyinen, toimiva ja kiinnostava eri segmenteissä.	Keskustan-Sataman-Kylpylän alueen ideoista toteutukseen.	Toimijoiden sitoutuminen hankkeiden toteuttamiseen.	Alueen kehittyminen.	Osa ideoista toteutumassa, uusia ideoita toteutusvaiheessa (Villa Kovaleff, Maaherranpuisto, Kylpylä, Mhk päiväkot).
Heinola on valituilla osa-alueilla kilpailukykyinen, toimiva ja kiinnostava eri segmenteissä.	Vetovoimaisen asumisen mahdollistaminen.	Asuntojen haluttavuuden lisääntyminen.	Kysynnän lisääntyminen.	Uusia asumisen investointihankkeita käynnissä keskustassa (Kollin säätiö, Tukkipätkä).

Tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2020 maankäytön työohjelmassa olleita hankkeita ja töitä on tehty kävelyn- ja pyöräilyn toimenpideohjelmasta, asumisen toimenpideohjelmasta, viher- ja ulkoilualueiden toimenpideohjelmasta, tietojohtamisen toimenpideohjelmasta, keskustan muuttuvat tilat -ohjelmasta, kansallinen kaupunkipuisto -ohjelmasta, identiteettiprojektista ja luova urbaani Heinola-projektista.

Kävelyn- ja pyöräilyn toimenpideohjelman runko saatiin tehtyä yhteistyössä teknisen sekä hyvinvointitoimialojen kanssa. Tämän perustella laadittiin Traficomille neljä hankerahoitushakemusta, joista saatiin rahoitusta vuosille 2021-22 yhdelle eli Siltakadulle ja sen uudelle kiertoliittymälle Plaaninmäelle.

Asumisen toimenpideohjelmassa on työstetty Leader-rahoitteista hanketta yhteistyössä Citymaalaisten kanssa Citymaalaiset-hanketta, jossa houkutellaan pääkaupunkiseutulaisia kaksipaikkaiseen asumiseen maaseudulle ja pikkukaupunkeihin. Hankkeessa on edetty tiedonkeräysvaiheeseen kyselyllä ja markkinoinnilla.

Entisen linja-autoaseman ja sen lähiympäristön kehittäminen (perhepuisto) kuuluu keskustan muuttuvat tilat ohjelmaan. Alueen kehittäminen ja toteutus alkoi, sillä liikennepuisto saatiin vaiheeseen, josta se päästään viimeistelemään vuoden 2021 keväällä. Asiaan liittyen on valmisteltu myös laajempaa aluetta koskevaa suunnittelua ja se on edistynyt vaiheeseen, jossa kaavamuuotos on tulossa vireille nimellä Ratakadun ympäristö. Alueen kehittämissuunnitelmille on varattu rahaa ja resursseja vuodelle 2021 ja neuvottelut asemapuiston maanomistajien kanssa ovat käynnissä.

Keskustan muuttuvat tilat ohjelmassa haetaan tyhjiä kiinteistöille uutta käyttöä. Kokeilukäyttö on tullut vireille viime vuonna entisellä Maaherankadun päiväkodilla luovan ja kokeilevan toiminnan keskus -hankkeen (Tarha) myötä, jossa tyhjiään olevaan rakennukseen on järjestetty käyttöä. Tällä saatiin mm. ilkivalta rakennuksessa loppumaan. Hankkeen myötä on mahdollista saada rakennus käyttöön, jonka myötä rakennuksen aiheuttamista kuluista päästäisiin eroon. Vanhan (suojellun) rakennuksen käytön löytyminen myös edesauttaa sen kiinteistön jatkohyödyntämistä, kun vanhan rakennuksen käyttö on ratkaistu.

Viher- ja ulkoilualueiden toimenpideohjelmassa vuonna 2020 laitettiin liikkeelle kaupungin viheralueverkoston selvittäminen, jonka osana on myös ulkoilu-, leikki ja liikuntapaikkojen kokonais-suunnitelma. Vuonna 2020 tehtiin lähtöaineis-ton kokoamista ja alustavan viherrunkoverkon määrittelyä. Loppuvuodesta laitettiin alulle myös historiallisten puistojen kulttuuriympäristöselvitys neuvottelulla viranomaisten kanssa selvityksen sisällöstä.

Kansallisen kaupunkipuiston osalta saatiin hankehaut tehtyä yhteistyössä teknisen toimialan kanssa. Hankehauissa saatiin valtion rahoitusta opasteisiin, Paviljonginharjun liikunta- ja näköalaportaisiin, Koskensaaren hoitotoimenpiteisiin, Jyrängön esteettömään rantareittiin sekä Isiäisen lintutorniin.

Kansalliset kaupunkipuistot -verkostotyössä laadittiin neljän vuoden toimenpideohjelma kaupunkipuistojen tunnettuuden lisäämiseksi ja kaupunkipuistotatuksen hyödyntämisen parantamiseksi mm. matkailun ja asukasmarkkinoinnin välineenä. Konkreettisenä toimena vuonna 2020 laajan verkkosivuston perustaminen (www.kansallisetkaupunkipuistot.fi).

Identiteettiprojektissa tehtiin vuonna 2020 kylien ja kaupunginosien osallistamista ja identiteettikartoitusta, jonka tavoitteen on ns. pehmeän tiedon kerääminen, kaupunkilaisten aktivointi ja kontaktointi sekä eri alueiden identiteettien selvittäminen. Korona vaikutti kuitenkin näihin toimenpiteisiin ja kaikkia suunniteltuja tapahtumia kylissä ja kaupunginosissa ei pysytty järjestämään alkuperäisen suunnitelman mukaan. Hanke kuitenkin eteni ja etenee olosuhteet huomioon ottaen hyvin ja tapaamisia järjestetään nyt verkon välityksellä.

Luova Urbaani Heinolassa on työstetty Luovan ja kokeilevan toiminnan keskus -mallia (Tarha) ja se on suunniteltu toimimaan Maaherran päiväkodilla, joka toteutuessaan saataisi päiväkotirakennuksen käyttöön. Hanke on yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyöhanke. Hanke on edennyt esiselvitysvaiheeseen ja sille on saatu Leader-rahoitus.

Vuonna 2020 asemakaavoista lainvoiman sai 684 / Akm Heinolan lukio, 702 / Akm Jauhokalliontie ja 704 / Akm Pirtinkallio. Yleiskaavoista lainvoiman sai 50 / OYk Laajalahti-Kouvolatie.

Maankäytön palvelualueen uudelleen organisointi aloitettiin loppuvuodesta ja se saatiin tilaan, jossa organisaatiomuutos pystyttiin toteuttamaan 1.1.2021. Organisaatiomuutos on kuitenkin vielä kesken mm. henkilöstön ja tehtävien määrittelyn osalta. Organisaatiomuutoksen osana muodostetun kaupunkisuunnittelun toiminta muuttuu myös kokonaisvaltaisempaan kaupungin kehittämiseen ja suunnitelmalliseen toiminta- ja toteutusketjuun. Kaupungin suunnittelua ja kehittämistä tehdään tästä eteenpäin strategian tavoitteista käsin mm. edellä esitettyjen toimenpideohjelmien kautta, jotka kootaan yhteen strategisen suunnittelun ja sitä ilmentävän yleiskaavoituksen kautta (strateginen yleiskaava ja osayleiskaavat). Asemakaavoituksella ohjataan ja mahdollistetaan näiden kehittämistoimenpiteiden ja rakentamisen toteuttamista.

Elenian kanssa solmittiin sovintosopimus, jonka perusteella aiempi resurssisopimus päätettiin ja Elenia maksoi kaupungille 9,7 milj. eur kertakorvauksen. Tällä on pysyvä vaikutus kiinteistö- ja mittaus toiminnan tuloihin.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kaavoituksen nettokustannus oli noin 5 % budjetoitua alhaisempi, eli tavoitteet toteutuivat hyvin. Kiinteistö- ja mittausyksikön tulot olivat toteutuneista tontinmyynneistä johtuen budjetoitua korkeammat. Kustannukset ylittyivät erityisesti Elenia-asioista johtuen.

Hyvinvointilautakunnan toimiala

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	712	601 500	17 400	618 900	826 116,40	-207 216,40	133,5
Maksutuotot	1 178	1 170 900	0	1 170 900	984 219,26	186 680,74	84,1
Tuet ja avustukset	632	388 400	282 600	671 000	689 979,96	-18 979,96	102,8
Vuokratuotot	98	71 900	0	71 900	58 028,72	13 871,28	80,7
Muut toimintatuotot	6	2 100	0	2 100	62 246,59	-60 146,59	2 964,1
Toimintatuotot	2 625	2 234 800	300 000	2 534 800	2 620 590,93	-85 790,93	103,4
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-18 163	-18 314 600	-100 800	-18 415 400	-17 434 532,41	-980 867,59	94,7
Palvelujen ostot	-5 190	-5 479 100	0	-5 479 100	-4 908 329,94	-570 770,06	89,6
Aineet, tarvikkeet ja	-568	-500 200	-133 000	-633 200	-724 077,78	90 877,78	114,4
Avustukset	-804	-915 200	0	-915 200	-855 981,75	-59 218,25	93,5
Vuokratulot	-3 552	-3 778 600	0	-3 778 600	-3 183 434,00	-595 166,00	84,2
Muut toimintakulut	-63	-31 500	0	-31 500	-108 505,11	77 005,11	344,5
Toimintakulut	-28 340	-29 019 200	-233 800	-29 253 000	-27 214 860,99	-2 038 139,01	93,0
TOIMINTAKATE	-25 714	-26 784 400	66 200	-26 718 200	-24 594 270,06	-2 123 929,94	92,1
Rahoitustuotot ja -k	-1	0	0	0	-418,69	418,69	0,0
VUOSIKATE	-25 715	-26 784 400	66 200	-26 718 200	-24 594 688,75	-2 123 511,25	92,1
Poistot ja arvonalen	-1 710	-1 904 100	0	-1 904 100	-1 685 412,31	-218 687,69	88,5
TILIKAUDEN TULOS	-27 425	-28 688 500	66 200	-28 622 300	-26 280 101,06	-2 342 198,94	91,8

Koronan vaikutukset toimialan toimintaan

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualue, oppilas- ja opiskeluhoito:

Korona-aika muokkasi työmenetelmiä ja näiden osalta paransi palvelun saavutettavuutta. Joistakin yhteisöllisen opiskeluhoitoon ryhmämuotoisista toimintatavoista jouduttiin luopumaan, mutta perinteisen työn rinnalle tuli uusia ja luovia toimintatapoja. Oletettavaa on, että oppilashuollon tarve lisääntyy entisestään kriisin jatkuessa, pitkittyessä ja päättyessä.

Opetus- ja koulutuspalvelut:

Opetus- ja koulutuspalveluiden vuotta 2020 leimasi merkittävästi pandemian aiheuttamat erityisjärjestelyt ja rajoitustoimenpiteet. Talousarvion toteutuksessa tämä näkyy lähinnä merkittävästi säästöinä matkustus- ja kuljetuspalveluissa. Peruspalvelut toimivat opetus- ja koulutuspalveluissa myös etäopetuksen aikana ennallaan.

Lukuvuosi 2020–2021 aloitettiin lähiopetuksessa. Poikkeuksen teki Heinolan lukion abiturientit, jotka opiskelivat etäopetuksessa 3.–29.9.2020 turvatakseen ylioppilaskirjoitukset.

Kouluissa ja oppilaitoksissa noudatetaan valtakunnallisia ja paikallisia suosituksia koskien hygieniää, tilaväljyyttä ja toimintatapoja. Musiikkiopiston vähenneen opiskelijamäärän arvioidaan jossain määrin johtuvan pandemiatilanteesta.

Varhaiskasvatuspalvelut:

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot eivät toteutuneet suunnitellusti johtuen 18.3.2020 alkaneesta Korona-poikkeustilanteesta. Lapsia jäi paljon pois päiväkodeista ja pandemian perusteella annetuista harkinnanvaraisista kunta-kohtaisista asiakasmaksuvapautuksista johtuen varhaiskasvatuksen tulot vähenivät noin 70 000 euroa.

Varhaiskasvatuspalveluista siirtyi soteen 15 työntekijää 1,5 kuukauden ajaksi, joka pienensi palkkamenoja hieman. Sijaisten saatavuus on ollut heikkoa koko pandemiavuoden. Henkilöstön poissaolot vähenivät jonkin verran, normaalit kausiflunssat olivat melko vähäisiä, mutta toisaalta poissaolojen kesto oli normaalia pidempi, johtuen sairastumisesta seuranneesta koronatauksesta ja tuloksen odottamisesta. Varsinaiset karanteenit olivat vähäisiä, etätö lisääntyi niiden ammattiryhmien osalta, jolle se on mahdollista. Suojavälinehankinnat nostivat hankintamenoja. Virikkeellinen elämä -palvelualue:

Kirjastot pidettiin suljettuina koko maassa 18.3.–11.5.2020, jolloin ylläpidettiin vain sähköisiä palveluja. Uloslainaus aloitettiin 12.5 ja kirjastot avattiin turvajärjestelyin 1.6. Kesän ja alkusyksyn toiminta oli lähes normaalia ja mm. kaikki kahdeksaluokkalaisten kävivät mediakasvatuksessa eli pelasivat pakohuonepelejä.

Ajalla 30.11.–31.12. rajoitukset olivat tiukemmat. Omatoimikirjasto oli kiinni ja asiointi rajattiin 15 minuuttiin. Kaikki näyttelyt, tapahtumat, ryhmävierailut ja digiopastukset peruttiin. Kirjastokäynnit vähenivät 34 % ja lainat 12 %. Lasten ja nuorten lainaus pysyi lähes ennallaan!

Koronatilanteen vuoksi liikuntatilat olivat suljettuina ja ryhmäliikunnat peruttiin 13.3.–30.5. Uimahalli oli suljettuna 18.3.–2.8. Loppuvuodesta 27.11. alkaen suljettiin uimahalli ja kuntosalit sekä aikuisten harrasteryhmien vuorot ja pelit peruttiin. Lasten harrasteryhmät toimivat loppu-

vuodesta erityisjärjestelyin. Keväällä kuusi henkilöä siirtyi kokonaan tai osittain korvaaviin töihin kaupungin muihin työyksiköihin. Määräaikaisten työsuhteet katkaistiin. Liikunnanohjaajat ohjasivat virtuaali- ja parvekejumppia.

Keväällä perustettiin 70+ liikunnan edistämisen työryhmä. Työryhmässä pyritään mm. löytämään kotiin vietäviä palveluita näillä ikäihmisille, jotka ovat jättäytyneet ryhmätoiminnasta pois koronan vuoksi. Työryhmässä on henkilöstöä liikuntapalveluilta, sosiaali- ja terveystalouksista, Heinolan kansalaisopistosta ja seurakunnasta.

Museoista taidemuseo suljettiin maaliskuun loppussa. Kesäkuussa avautui sekä Lääninkivalteri Aschanin talo että Taidemuseo. Taidemuseossa ja Kaupunginmuseossa noudatettiin loppusyksyllä sekä maskisuositusta että museokohtaisia kävijämäärärajoituksia. Pandemia karsi suurimman osan säännöllisistä ja suunnitelluista uusista tapahtumista ja kävijöistäkin lähes puolet (yht. 6897 kävijää). Elokuussa avautui uudistettu kaupunginmuseo.

Nuorisopalveluiden toiminnot siirtyivät verkkoon ja yksilötapaamiseen 18.3.–11.5. väliseksi ajaksi. Kesästä lähtien on toimitettu turvajärjestelyin. Syksyllä yli 18-vuotiaiden toiminta siirtyi uudelleen verkkotyöskentelyyn, kun ryhmätoiminnot suljettiin. Nuorisotila oli syksystä lähtien avoinna.

400 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Vastuhenkilö: hyvinvointipäällikkö Kirsi Mäkilä

400 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	66	59 900	35 700	95 600	107 122,39	-11 522,39	112,1
MENOT	-654	-825 400	-41 500	-866 900	-805 697,22	-61 202,78	92,9
NETTO	-588	-765 500	-5 800	-771 300	-698 574,83	-72 725,17	90,6
POISTOT	-2	-900	0	-900	-2 227,40	1 327,40	247,5

Toiminnalliset tavoitteet (sitova):

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.	Toimiva monialainen yhteistyö kehitty.	Koululaisten ja opiskelijoiden osallistuminen Virikkeellisen elämän palveluihin lisääntyy.	Perus- ja lukiokoulutuksen asiakkaiden lukumäärä Virikkeellisen elämän palveluyksiköiden palvelujen käyttäjinä.	Virikkeellinen elämä -palvelualueen monialainen yhteistyö kehittyi eri toimintamuotojen myötä, mutta kohtaamisia ei voitu lisätä poikkeusolojen vallitessa.
Kuntaorganisaatiosta asukkaiden yhteisöksi.	Nuorisovaltuuston, vanhus- ja vammaisneuvostojen sekä lapsiperheraadin toiminta on säännöllistä ja kokoaa kaupunkilaisia.	Järjestetyt tapaamiset ja niihin osallistuneet.	2 tapaamista/raati/vuosi, osallistujamäärä kasvava.	Nuorisovaltuusto kokoontui vuoden aikana 8 kertaa. (11 jäsentä) Vanhusneuvosto kokoontui 2 kertaa. (7 jäsentä) Vammaisneuvosto kokoontui 3 kertaa. (7 jäsentä) Lapsiperheraati-ilta 21.4.2020 (ensimmäinen Suomessa Teamsin välityksellä). Mukana n. 40 huoltajaa.

Tavoitteiden toteutuminen

Vaikuttamistoimielimet kokoontuivat

Vanhus- ja vammaisneuvostot kokoontuivat yhteensä viisi kertaa, yhteensä kolme näiden raatien tapaamiskertaa jouduttiin perumaan koronarajoitusten takia. Neuvostoihin on nimetyt jäsenet, joten osallistujamäärä ei ole kasvava. Osallistuminen kokoontumisiin oli aktiivista. Vanhus- ja vammaisneuvostoissa kuultiin mm. kokemuksia korona-ajasta ja saadusta tuesta. Nuorisovaltuusto kokoontui koulujen toiminta-aikoina lähes kuukausittain. Lapsiperheraati toteutettiin koronan takia keväällä verkossa. Syksyn raati jäi toteutumatta sadonkorjuujuhlan yhteyteen ajatellun raadin ja tapahtuman peruuntumisen myötä.

Hyvinvointisuunnitelman 2017–2020 toteutuminen ja ennakkovaikutusten arviointi

Hyvinvointityöryhmä käynnisti vuosittaisten tavoitteiden seurannan rinnalle laajan hyvinvointikertomuksen 2017–2021 valmistelun, jota ryhdyttiin kokoamaan yhdessä toimialojen johtoryhmien kanssa. Kertomus viedään valtuuston käsiteltäväksi keväällä 2021.

Hyvinvointityöryhmä seurasi ennakkovaikutusten arviointien toteutumista ja kannusti toimialoja

THL:n ja Kuntaliiton suositusten mukaiseen eväus-toimintaan. Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma oli tällä valtuustokaudella osa kaikkia ikäryhmiä koskevaa hyvinvointisuunnitelmaa. Korona-epidemia ja sen rajoitustoimenpiteet kettivat raskaasti erityisesti ikäihmisten elämää.

Kotouttamisen maakunnalliset rakenteet vahvistuivat.

Maakunnallisen maahanmuutto-ohjelma päivitettiin. Kuntien välinen yhteistyö lisääntyi Heinolan, Hollolan ja Orimattilan kesken yhteisen maahanmuuttokoordinaattorin työn jakautuessa kolmen kunnan alueelle. Koordinaattorin tehtäväalueeseen kuuluu kunnan lakisääteisen kotouttamistoimenpiteiden koordinointi, yleinen ohjaus ja neuvonta sekä yhteistyö Heinolan Kotouttamo-verkoston kanssa. Korona-aika viivytti joidenkin kiintiöpakolaisten saapumista Heinolaan, mutta loppuvuodesta tilanne normalisoitui.

Opiskeluhuollossa selkiytettiin vastaavan kuraattorin tehtävää ja perhekuraattorin toimintamalli päivitettiin vanhemmuuden tuen malliksi. Lasten ja nuorten erityistarpeiden varhaista tunnistamista vahvistettiin nepsy-osaamisen lisäämisellä. Korona-aika muokkasi työmenetelmiä ja paransi palvelun saavutettavuutta. Joistakin yhteisöllisen opiskeluhuollon ryhmämuotoisista toimintatavoista jouduttiin luopumaan, mutta perinteisen työn rinnalle tuli uusia ja luovia toimintatapoja. Oletettavaa on, että oppilashuollon tarve lisääntyy entisestään kriisin jatkuessa, pitkittyessä ja päättyessä.

Muut toiminnalliset tiedot

Palvelualueen tulot ylittyivät maahanmuuttajien kotouttamisesta saatavien, ennakoitua suurempien korvausten vuoksi. Menot alittuivat pääasiassa palvelualueen henkilöresurssivajauksesta johtuen. Vajausta täydennettiin osittain ostopalveluilla, jotta tarpeisiin vastaaminen mahdollistui paremmin.

Talous (netto) hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	TP 2018	TA2019	TAE2020	TP2020
Kustannukset €/as	39	40	42	37

410 OPETUS- JA KOULUTUSPALVELUT

Vastuuhenkilö: koulutusjohtaja Pia Helander

410 OPETUS JA KOULUTUS							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	1 030	854 400	216 700	1 071 100	1 231 552,08	-160 452,08	115,
MENOT	-15 838	-16 224 700	-71 000	-16 295 700	-15 156 309,69	-1 139 390,31	93,
NETTO	-14 809	-15 370 300	145 700	-15 224 600	-13 924 757,61	-1 299 842,39	91,
POISTOT	-803	-966 500	0	-966 500	-780 406,21	-186 093,79	80,

Toiminnalliset tavoitteet (sitova):

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi turvataan entistä varhaisemmassa vaiheessa.	Opiskeluhuollon painopiste siirtyy yhteisölliseen opiskeluhooltoon.	Yhteisöllisten opiskeluhoolto-työryhmien määrä. Toteutuneet ryhmät ja perusopetusryhmäkohtainen työ. Aura-tilastot. Opiskeluhooltosuunnitelmien toteutuminen yksiköissä.	Poikkihallinnollisen yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatapojen syntyminen.	Tavoite toteutui. Opiskeluhooltosuunnitelmat toteutuivat jokaisessa yksikössä ja monialainen yhteistyö kehittyi uusien toimintatapojen myötä.
Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.	Toimiva monialainen yhteistyö kehittyy.	Koululaisten ja opiskelijoiden osallistuminen Virikkeellisen elämän palveluihin lisäantyy.	Perus- ja lukiokoulutuksen asiakkaiden lukumäärä Virikkeellisen elämän palveluyksiköiden palvelujen käyttäjinä.	Osittain toteutui, pandemia vaikutti palvelujen tarjontaan. Harastemallin aloitus lisäsi huomattavasti osallistumista virikkeellisen elämän palveluihin.
Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista.	Taloudellinen ja toiminnallinen varautumisen suunnittelu lapsimäärän vähentymiseen 2020–2035 (varhaiskasvatuksen kanssa).	Perusopetusyksiköiden määrä vastaa tarvetta.	Lapsimäärän vähentyminen on otettu huomioon suunnittelussa pitkällä tähtäimellä.	Tavoite toteutui. Opetus ja tuki-resurssi jakautui oikein suhteessa oppilasmäärään.
Tieto ohjaa rohkeasti tekemistä.	Palveluverkkoinvestointien laadukas pedagoginen toteuttaminen.	Sinilähde-talon pedagogisen toiminnan aloittaminen uudessa koulurakennuksessa.	Tilat tukevat modernia oppimiskäsitä.	Osittain toteutui. Sinilähde-talo valmistui, mutta pedagoginen toiminta alkaa vasta 8.3.2021.

Tavoitteiden toteutuminen

Perusopetuksen ja nuorisopalveluiden monialainen yhteistyö kehittyi edelleen. Heinolan harrastemallin toiminta käynnistyi syyskuussa. Heinolan harrastemalli toteutetaan yhteistyössä liikuntapalveluiden sekä koulutus- ja opetuspalveluiden kanssa. Osallistujia harrastemalliin toimintoihin on n. 400. Koulunuorisotyötä on vahvistettu koko vuoden 2020 ajan siten, että sitä on sekä ala- että yläkoulussa.

Sinilähde-talo valmistui. Sen toimintakulttuuria kehitettiin muutosprosessikoulutuksella. Koulun pedagoginen toiminta alkaa 8.3.2021. Kailas-talon ja Lusin koulurakennushankkeet ovat pedagogisessa toteutus- ja suunnitteluprosessissa. Kailas-talon suunnittelussa on opetushenkilöstö vahvasti mukana.

Heinolan lukion hakijamäärä on noussut vuoden 2019 59 opiskelijasta vuoden 2020 82 ensisijaisesti Heinolan lukioon hakeneeseen opiskelijaan. Syksyllä 2020 lukiossa opintonsa aloitti 85 opiskelijaa. Lukion rakennushanke etenee suunnitellusti.

Musiikkiopiston opiskelijamäärät laskivat kevään 372 opiskelijasta loppuvuoden 343 opiskelijaan. Syynä tähän on arvioitu olevan vallitseva pandemiatilanne.

Muut toiminnalliset tiedot

Toiminnalliset painopisteet 2020

1. MiniNEPSY-koulutuksen (ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmennus) toteuttaminen opetus-varhaiskasvatus-, oppilashuolto- ja nuorisopalveluiden henkilöstölle

Toteuma: NEPSY-koulutus toteutui koko opetus- ja koulutuspalvelujen henkilöstölle

2. Henkilökohtaisten kannettavien leasing 6.-9. luokkalaisille portaittain ja siihen liittyvän pedagogisen toimintakulttuurin kehittäminen.

Toteuma: Henkilökohtaiset kannettavat on otettu käyttöön 6. ja 7.-luokalla ja pedagogisia käytänteitä on kehitetty.

Heinolan harrastemalli

Heinolan harrastemallin toiminta alkoi 31.8.2020 suunnitellulla tavalla. Toimintaan ilmoittautui 400 oppilasta. Noin 40 % alakoulujen oppilasta osallistuu harrastetoimintaan. Yläkoululle ei osallistujien puutteen vuoksi saatu harrasteryhmiä. Harrastustoiminta on tasapuolisesti kaikkien tavoitettavissa ja se sisältää välipalan.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Opetus- ja koulutuspalveluiden vuotta 2020 leimasi merkittävästi pandemian aiheuttamat erityisjärjestelyt ja rajoitustoimenpiteet. Talousarvion toteumassa tämä näkyy lähinnä merkittävänä säästönä matkustus- ja kuljetuspalveluissa. Tämän lisäksi myyntituotot olivat arvioitua suuremmat. Peruspalvelut toimivat opetus- ja koulutuspalveluissa myös etäopetuksen aikana ennallaan.

Talous (netto)	TP 2018	TA2019	TAE2020	TP2020
opetus- ja koulutuspalvelut kustannukset €/asukas	782	800	834	746
perusopetus kustannukset €/asukas	660	668	740	630
perusopetus kustannukset €/oppilas	8 078	8 143	8 734	7 850
lukiokoulutus kustannukset €/asukas	85	90	100	91
lukiokoulutus kustannukset €/opiskelija	7655	8640	8791	8 766
musiikkiopetus kustannukset €/asukas	26	26	28	25,35
musiikkiopetus kustannukset €/oppilas	1346	1351	1434	1312
ulkopuolinen rahoitus €	171 900	62 000	150 500	270 057

Vaikuttavuus	TP 2018	TA2019	TAE2020	TP2020
peruskoulunsa suorittaneiden osuus %	99	99	100	98
musiikkiopetus oppilasmäärä	365	370	360	343
musiikkiopetus opetustunnit (ei sisällä avointa opetusta)	9090	9249	9091	9046

420 VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen, vs. varhaiskasvatusjohtaja Ville Häyrynen
23.11.2020 - 31.5.2021.

420 VARHAISKASVATUS							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	785	756 100	23 500	779 600	777 162,70	2 437,30	99,7
MENOT	-7 932	-8 275 000	-36 400	-8 311 400	-7 725 647,75	-585 752,25	93,0
NETTO	-7 147	-7 518 900	-12 900	-7 531 800	-6 948 485,05	-583 314,95	92,3
POISTOT	-317	-347 200	0	-347 200	-348 687,88	1 487,88	100,4

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi turvataan entistä varhaisemmassa vaiheessa.	Opiskeluhuollon painopiste siirtyy yhteisölliseen opiskeluhooltoon.	Yhteisöllisten opiskeluhoolto-työryhmien määrä. Toteutuneet ryhmät ja esiopetusryhmäkohtainen työ. Aura-tilastot. Suunnitelmien toteutuminen yksiköissä.	Poikkihallinnollisten yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatapojen syntyminen.	Kuraattorimalli olemassa. Yhteistyö toimii. Toimintaa arvioitava jatkossa säännöllisesti.
Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.	Toimiva monialainen yhteistyö kehittyä.	Varhaiskasvatukseen asiakkaiden lukumäärä palvelujen käyttäjinä lisääntyy vuoteen 2019 verrattuna suhteessa lapsimäärään.	Varhaiskasvatukseen asiakkaiden osallistuminen Virikkeellisen elämän palveluihin lisääntyy.	Ei täysin toteutunut, pandemia vaikutti palveluihin.
Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista.	Taloudellinen ja toiminnallinen varautumisen suunnittelu lapsimäärän vähentymiseen 2020–2035 (opetus- ja koulutuspalveluiden kanssa).	Varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa tarvetta.	Lapsimäärän vähentyminen on otettu huomioon suunnittelussa pitkällä tähtäimellä.	Toteutui, paikkamäärä ja resurssi oli oikein kohdennettuna ja riitti juuri koko toimintakauden.
Tieto ohjaa rohkeasti tekemistä.	Palveluverkkoinvestointien laadukas pedagoginen toteuttaminen.	Sinilähde-talon pedagogisen toiminnan aloittaminen uudessa koulurakennuksessa.	Tilat tukevat modernia oppimiskäsitä.	Osittain toteutui. Sinilähde-talo valmistui, mutta pedagoginen toiminta alkaa vasta 8.3.2021.

Tavoitteiden toteutuminen

Sinilähde-talon, Kailas-talon ja Lusin päiväkotij- ja koulurakennushankkeet olivat pedagogisessa toteutus- ja suunnitteluprosessissa. Sinilähde-talon toimintakulttuuria kehitettiin muutosprosessikoulutuksella. Kailas-talon suunnittelussa on varhaiskasvatushenkilöstö ollut vahvasti mukana. Henkilöstösuunnittelussa toteutui lapsimäärien huomioiminen. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuprosessin päivittäminen viivästyi korona-poikkeustilanteesta johtuneiden ylimääräisten maksuhyvitysten ja lisääntyneiden asiakasmaksupäätösten sekä henkilöstövajauksen- ja vaihdosten vuoksi.

Muut toiminnalliset tiedot

Toiminnalliset painopisteet v. 2020

Sinilähde-talon toimintakulttuuria on kuluneen vuoden ajan kehitetty muutosprosessikoulutuksella. Kurpanharjun päiväkotij, Myllyojan koululla toimiva esiopetusryhmä sekä Myllyojan ryhmäperhepäiväkotij yhdistyvät Sinilähde-talolla toimivaksi päiväkodiksi 8.3.2021.

Maakunnallisen esiopetuskyselyn tulokset lapsilta, heidän huoltajiltaan sekä esiopetusryhmien henkilöstöltä saatiin maaliskuun lopussa. Tulokset käsiteltiin päiväkodin johtajien kanssa. Kehittämistoimenpiteet sovittiin yksiköittäin kesän aikana ja ne huomioitiin vuoden toimintasuunnitelmissa. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöj-ä kehittävä Näkyväksi-hanke eteni suunnitellusti

Elämäntalossa sekä Tommola-talon vuorohoitoryhmissä. NEPSY-Koulutuskokonaisuus toteutui koko varhaiskasvatushenkilöstölle verkkokoulutuksena.

Ylimääräiset maksuhyvitykset sekä yhteiskunnallisen tilanteen vaikutus huoltajien tuloihin vähensi varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottoja n. 70 000 €. Koronapandemiasta johtuvan poikkeuksellisen tilanteen vuoksi ei yhteisesti sovittuja toimintoja pystytty toteuttamaan virikkeellisen elämän kanssa. Yhteisölliset esiopetuksen opiskeluhoitoryhmät on toteutettu sovitusti.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot eivät toteutuneet suunnitellusti johtuen 18.3.2020 alkaenesta Korona-poikkeustilanteesta ja sen perusteella annetuista harkinnanvaraisista kuntakohteisista asiakasmaksuvapautuksista. Ylimääräiset asiakasmaksuvapautukset vähensivät varhaiskasvatuksen tuloja n. 70 000 €.

Varhaiskasvatus sai hanketuloja n. 93 000 € suunniteltua enemmän. Hankkeiden omavastuuosuudet puolestaan lisäsivät varhaiskasvatuksen menoja kuten myös lisääntyneet ICT-kulut, sijaiskulut ja erilliskorvaukset. Vastaavasti menot vähentyivät kotihoidon tuen sekä vakituisten palkkojen osalta. Budjetin kokonaisuus menojen ja tulojen osalta pysyi suunniteltuna.

Talous, (netto) varhaiskasvatus	TP2018	TA 2019	TAE2020	TP2020
kustannukset € / as	376,81	392,96	408,13	372,24
tulot € / as	39,89	37,00	41,04	41,64
kustannukset € / lapsi	7 666,92	7 928,80	7 931,33	8 504,88
ulkopuolinen rahoitus €	1 423	21 046	55 000	171 899

430 VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ

Vastuhenkilö: nuorisopalvelujohtaja Anne Hottola

430 VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousar- vion muu- tokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	745	564 400	24 100	588 500	504 753,76	83 746,24	85,8
MENOT	-3 917	-3 694 100	-84 900	-3 779 000	-3 527 625,02	-251 374,98	93,3
NETTO	-3 172	-3 129 700	-60 800	-3 190 500	-3 022 871,26	-167 628,74	94,7
POISTOT	-579	-589 500	0	-589 500	-554 090,82	-35 409,18	94,0
ARVONALENTUMISET	-8	0	0	0	0,00	0,00	0,0

Toiminnalliset tavoitteet (sitova):

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Palvelut ja asiakkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.	Toimiva monialainen yhteistyö kehittyy.	Varhaiskasvatuksen ja perus- ja lukiokoulutuksen asiakkaiden osuus Virikkeellisen elämän palveluiden käyttäjissä lisääntyy vuoteen 2019 verrattuna, suhteutettuna asukasmäärään.	Varhaiskasvatuksen, perus- ja lukio-koulutuksen asiakkaiden lukumäärä Virikkeellisen elämän palveluyksiköiden palvelujen käyttäjinä.	Osittain toteutui, pandemia vaikutti palvelujen tarjontaan. Harrastemallin aloitus lisäsi huomattavasti osallistumismäärää.
Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista. Tieto on laajasti ja helposti käytettävissä, tavoitteiden toteutumista mitataan ja seurataan. Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee. Kuntalainen keskiöön, matalan kynnyksen kaupunki.	Virikkeellisen elämän palveluiden laadun seuranta ja kehittäminen.	Palvelut arvioidaan kiitettävälle tasolle.	Säännölliset laadulliset ja kohdennetut kyselyt.	Asiakaskyselyjä toteutettiin. Kuntalaisille järjestettiin osallistamistilaisuuksia, joiden mukaan tehtiin mm. Perhepuiston kehittämissuunnitelma.
Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista. Työnantajamielikuva paranee. Omaisuuksien suunnitelmallinen hallinta.	Kirjaston tilakysymyksen ratkaiseminen.	Pitkän tähtäimen suunnitelma kirjaston tilakysymykseen.	Kirjastopalveluiden uusi sijoituspaikka tai suunnitelma nykyisen tilan remontoinnista on olemassa.	Kirjastopalvelujen sijoituspaikaksi on päätetty nykyinen paikka. Korjaussuunnittelu on käynnistynyt.

Tavoitteiden toteutuminen

Uudistetun kaupunginmuseon avajaisia vietettiin 15.8.2020 ja samassa yhteydessä museo avasi museokaupan. Kaupunginmuseossa ja taide-museossa avattiin yhteensä viisi uutta vaihtuvaa näyttelyä. Museo käynnisti uusien virtuaalisten sisältöjen suunnittelun sekä kartoitti keinoja nuorten kulttuuriperintöosallisuuden parantamiseksi OKM:n myöntämien korona-avustusten tuella.

Kirjaston tilakysymys ratkaistiin ja remontin suunnittelu aloitettiin vuodelle 2021.

Heinolan harrastemalli toiminta käynnistyi syyskuussa. Heinolan harrastemalli toteutetaan yhteistyössä yhdistysten, liikuntapalveluiden, nuorisopalveluiden sekä koulutus- ja opetuspalveluiden kanssa. Osallistujia harrastemallin toimintoihin oli syksyllä n. 400 alakoululaista. Harrastemallista järjestettiin kysely koululaisille ja heidän huoltajilleen. Kyselyyn vastasi 574 lasta ja 152 huoltajaa. Kyselyn tuloksia hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Kuntalaisia (lapsia, nuoria, perheitä ja kaupunginosia) osallistettiin kehittämään Heinolaa keväällä erilaisissa tapahtumissa. Näiden pohjalta tehtiin mm. kolmivuotinen kehityssuunnitelma vanhan linja-autoaseman alueelle, joka muotoutuu perhepuistoksi. Perhepuiston rakentaminen aloitettiin maalaamalla talkoovoimin liikennepuiston viivoja.

Kirjasto-, museo- ja nuorisopalvelut toteuttivat yhteistyössä opetus- ja koulutuspalveluiden 9-luokkalaisten työhaastattelutapahtuman ja mediakasvatustapahtuman 8-luokkalaisille (pakahuone). Yhteisen työn tuloksena syntyi Kulttuuripolku, jonka toimintoja koordinoitiin ja toimintaa tehtiin tutuksi. Oppilashuollon ja koulunuorisotyön yhteiset tapaamiset aloitettiin. Koulunuorisotyön resursseja lisättiin ala- ja yläkouluille.

Nuorisopalvelut toteuttivat asiakaskyselyn syksyllä. Kyselyyn tuli 307 vastausta. Kyselyn tuloksia hyödynnetään vuoden 2021 suunnittelussa.

Muut toiminnalliset tiedot

Talous, (netto) Virikkeellinen elämä	TP2018	TA 2019	TAE2020	TP2021
kustannukset € / as	168	171	169	162
ulkopuolinen rahoitus €			105 000	137 000

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

COVID-19-poikkeustilan aikana toimipisteiden asiakkailta saadut tulot vähenivät, tuloja kerääntyi 59 000 € suunniteltua vähemmän. Talousarvion menot alittuivat, koska vuokramenoja ja muiden palveluiden ostoja toteutettiin normaalivuotta vähemmän.

Teknisen lautakunnan toimiala

Vastuuhenkilö: teknisen toimen johtaja Harri Kuivalainen

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	10 459	11 063 400	-37 600	11 025 800	10 040 488,57	985 311,43	91,1
Maksutuotot	10	5 700	0	5 700	11 713,15	-6 013,15	205,5
Tuet ja avustukset	140	110 000	53 300	163 300	334 332,48	-171 032,48	204,7
Vuokratuotot	8 399	8 359 900	0	8 359 900	7 770 250,98	589 649,02	92,9
							11
Muut toimintatuotot	38	900	0	900	105 710,31	-104 810,31	745,6
Toimintatuotot	19 047	19 539 900	15 700	19 555 600	18 262 495,49	1 293 104,51	93,4
Valmistus omaan käyt	433	267 200	0	267 200	492 453,07	-225 253,07	184,3
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-8 058	-8 280 600	-99 000	-8 379 600	-7 847 953,58	-531 646,42	93,7
Palvelujen ostot	-7 205	-7 793 300	23 200	-7 770 100	-7 436 855,49	-333 244,51	95,7
Aineet, tarvikkeet ja	-4 649	-4 851 700	16 700	-4 835 000	-4 293 571,43	-541 428,57	88,8
Avustukset	-6	-1 300	0	-1 300	-5 492,27	4 192,27	422,5
Vuokratulut	-2 727	-2 693 100	7 900	-2 685 200	-3 187 102,95	501 902,95	118,7
Muut toimintakulut	-72	-78 900	0	-78 900	-136 125,57	57 225,57	172,5
Toimintakulut	-22 717	-23 698 900	-51 200	-23 750 100	-22 907 101,29	-842 998,71	96,5
TOIMINTAKATE	-3 237	-3 891 800	-35 500	-3 927 300	-4 152 152,73	224 852,73	105,7
Rahoitustuotot ja -k	-627	-626 200	0	-626 200	-632 704,48	6 504,48	101,0
VUOSIKATE	-3 864	-4 518 000	-35 500	-4 553 500	-4 784 857,21	231 357,21	105,1
Poistot ja arvonalen	-3 343	-4 243 000	-1 496 100	-5 739 100	-5 674 812,76	-64 287,24	98,9
TILIKAUDEN TULOS	-7 206	-8 761 000	-1 531 600	-10 292 600	-10 459 669,97	167 069,97	101,6

Koronan vaikutukset toimialan talouteen

Tekniikkatoimialan talouden toteutuma määrärahamuutosten mukaiseen vuoden 2020 talousarvioon nähden oli tuottojen osalta 94,6 % (mukaan lukien valmistus omaan käyttöön) ja kulujen osalta 96,5 %.

Tuottojen pienentyminen johtui pääsääntöisesti koronapandemiasta. Koronan vuoksi päätettyjen, erityisesti hyvinvointitoimialaan kohdistuneiden palvelusulkujen ja -rajoitusten vuoksi tekniikkatoimialan saamat kaupunkioorganisaation sisäiset tulot vähenivät merkittävästi. Tilakeskuksen vuokratuottojen lasku talousarvioon nähden oli n. 520 000 euroa, josta n. 471 000 euroa selittyy kaupungin sisäisten vuokrien helpotuksesta muille toimialoille. Koronahelpotuksia vuokranmaksusta annettiin myös ulkopuolisille tilavuokralaisille, kuten ravintoloille. Myös ruoka- ja siivouspalveluiden tulot toteutuivat n. 410 000 € alle talousarvion, johtuen koronapandemian vaikutuksista kaupungin sisäiseen palvelutuotantoon.

Menopuolella Lahden seudun joukkoliikenteen Heinolan kuntamaksuosuus nousi koronavaikutusten vuoksi n. 200 000 euroa.

500 TEKNIIKAN HALLINTO

Vastuuhenkilö: 31.3.2020 asti hallintosihteeri Armi Selonen, 1.4.2020 alkaen teknisen toimen johtaja Harri Kuivalainen.

500 TEKNIIKAN HALLINTO							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	281	289 600	-37 600	252 000	261 004,88	-9 004,88	103,6
MENOT	-2 773	-2 894 200	88 200	-2 806 000	-2 806 258,39	258,39	100,0
NETTO	-2 492	-2 604 600	50 600	-2 554 000	-2 545 253,51	-8 746,49	99,7
POISTOT	-171	-171 800	3 900	-167 900	-169 708,29	1 808,29	101,1

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Tieto on laajasti ja helposti käytettävissä, tavoitteiden toteutumista mitataan ja seurataan.	Organisaation uudet sähköiset järjestelmät ja toimintatavat tehostavat toimintaa suunnittelukaudella.	Uusien järjestelmien käyttöönottoaste.	Sopimushallinnan organisointi (Dynasty/ Cloudia).	Dynasty10 on käyttöön otettu. Sopimushallinnan organisointi on kuitenkin jäänyt valmisteluvaiheeseen johtuen henkilöstömuutoksista ja yhteisten palvelujen muodostamisen prosessista.

Tavoitteiden toteutuminen

Uudistettu asianhallintajärjestelmä Dynasty10 on otettu käyttöön. Sopimushallinnan organisointi on kuitenkin jäänyt vielä valmisteluvaiheeseen johtuen henkilöstömuutoksista ja yhteisten palvelujen muodostamisen prosessista.

Muut toiminnalliset tiedot

Monistamo siirtyi 1.4.2020 alkaen tekniikan hallinnosta yhteiset palvelut -toimialalle. Monistamon asiakkaita ovat kaikki kaupungin toimintayksiköt, joten luonteva paikka sille on kaupunkiorganisaatiota palvelevissa yhteisissä palveluissa.

Yhteisiin palveluihin siirtyi vuoden mittaan lähes koko palvelualueen henkilökunta: maaliskuun alussa kaksi toimistosihteeriä sekä huhtikuussa hallintosihteeri ja monistamonhoitaja. Myös

valvontasihteerin ja toimistosihteerin siirtyminen lupa- ja valvontatoimialalle valmisteltiin toteutuvaksi vuoden 2021 alusta alkaen. Näin ollen tekniikkatoimialan talousarviosuunnittelussa vuodelle 2021 otettiin tavoitteeksi organisaation yksinkertaistaminen niin, että tekniikan hallinto -palvelualue lakkautetaan vuoden 2021 alusta alkaen.

COVID-19 vaikutukset palvelualueen toimintaan olivat vähäisiä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarviota muutettiin monistamon siirron vuoksi valtuuston päätöksellä 30.3.2020. Talousarvio toteutui muutospäätöksen mukaisesti.

505 KUNTATEKNIikka

Vastuuhenkilö: rakennuspäällikkö Ari Matteenen

Kuntatekniikan palvelualueelle sisältyy kunnallistekninen suunnittelu, katuyksikkö, puistot ja liikunta-alueet, metsä- ja kalatalous sekä vesilaitos, jolla kuitenkin on oma valtuuston antama määräraha, tuloarvio ja sitova tavoite, sillä vesilaitos on taseyksikkö.

505 KUNTATEKNIikka							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	6 596	6 677 700	39 300	6 717 000	6 450 154,52	266 845,48	96,0
MENOT	-7 955	-8 350 800	-110 000	-8 460 800	-8 192 300,27	-268 499,73	96,8
NETTO	-1 359	-1 673 100	-70 700	-1 743 800	-1 742 145,75	-1 654,25	99,9
POISTOT	-2 855	-3 773 000	0	-3 773 000	-3 698 530,79	-74 469,21	98,0

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista.	Sataman, kylpylän alueen sekä Ranta- ja Maaherranpuiston palvelut, vetovoima ja infrastruktuuri kehittyvät.	Keskustan elinvoimaindeksi. Raportointi.	Sopimushallinnan organisointi (Dynasty/ Cloudia).	Elinvoimaindeksin laatiminen on vireillä toimialojen yhteistyönä. Kehitysinvestoinnit toteutuivat: Satamassa uudistettiin veneitten imulaitteisto. Rantamuurin korjaus aloitettiin talvikaudeksi 2020-21. Sataman huoltorakennuksen uudistamisen suunnittelu aloitettiin. Maaherranpuiston leikkikenttä uudistettiin kesällä.
Yhä useampi ikääntynyt voi asua turvallisesti kotona.	Katujen ja muiden yleisten alueiden esteettömyys ja ylläpidon taso kehittyvät.	Toistuva kuntalaiskysely.	Säilytetään vähintään v. 2018 palvelutaso.	Toteutui: Yhdyskuntatekniset palvelut 2020 –kyselyn tulosten mukaan palvelutaso on noussut v. 2018 tasosta.
Heinolalaisten liikunnallinen kokonaisaktiivisuus paranee.	Kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen houkuttelevuus kulkumuotoina kehittyvät.	Raportointi.	Laaditaan kevyen liikenteen kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma. Kevytväylien parantaminen ja muut toimenpiteet.	Toteutui: Kehittämissuunnitelma on laadittu ja hyväksytty, ja sen pohjalta on haettu valtiolta kehittämisavustuksia Vuodelle 2020 suunnitellut kevytväylien rakentamis- ja parantamistyöt toteutettiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Elinvoimaohjelman tavoitteet Heinolan palvelutarjonnan ja kaupunkikokemuksen kehittämiseksi edistivät useilla suunnittelu- ja toteutustoimilla. Satamaan asennettiin veneilijöitä palveleva uusi imulaitteisto. Vaurioituneen vanhan rantamuurin korjaustyö aloitettiin talvikaudeksi 2020-21. Sataman uuden huoltorakennuksen suunnittelu aloitettiin. Kylpylän alueelle toteutetulla vesihuoltolinjalla mahdollistettiin uusi yrittäjävetoinen saunapalvelu.

Kaupungin keskeisin leikkipuisto, Maaherrankadun leikkipuisto, uudistettiin nopealla aikataululla kesäkuussa. Leikkivälineiden suunnittelussa hyödynnettiin lasten osallistamista.

Heinolan kaupunkikokemusta kehittävää ydinkeskustan katu ympäristön ja kunnallistekniikan uudistamista jatkettiin Torikadulla välillä Kaupakatu-Lampikatu sekä Kauppakadulla toripuitikon kohdalla. Urakkaan tilattiin tehokkuuden ja tarkoituksenmukaisuuden perusteella lisätyönä myös Koulukadun vesihuollon ja katu ympäristön saneeraus Savontien ja Torikadun väliselle osuudelle.

Katujen ja muiden yleisten alueiden esteettömyyden ja ylläpidon tasoa kuvaavaa asiakaskokemusta mitataan vuosittaisella yhdyskuntatekniset palvelut -asiakaskyselyllä (FCG Oy). Tavoitteeseen liittyvien kyselymittareiden keskiarvotulos on noussut v. 2018 tasosta, eli tavoite toteutui.

Kaupunkilaisten liikunnallinen kokonaisaktiivisuutta kehittävä kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma laadittiin toimialojen kiinteässä yhteistyössä. Prosessissa selvitettiin kaupunkilaisia osallistavilla menetelmillä kävelyn ja pyöräilyn verkoston kehittämiskohteita sekä keskeisiä pyöräilyn ja kävelyn houkuttelevuutta kehittäviä toimenpiteitä. Kehittämisohjelma hyväksyttiin syksyllä kaupunginhallituksessa. Hyväksymispäätöksen pohjalta haettiin Traficomien avaamasta merkittävästä investointiavustushausta useita kohteita kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämiseen.

Syrjälänkankaalla Urajärventien peruskorjauksen yhteydessä toteutettiin myös uusi kävely- ja pyöräilyväyläosuus. Nykyistä väyläverkostoa peruskorjattiin mm. Tampellantiellä, Pirttiniemessä sekä Sinilähteelle ja Hevossaareen johtavalla runkoväylällä. Aluekohtaisen runkoväylästä olosuhteet kehittyivät myös, kun Huhtisaarentielle ja Sammontien pohjoispäähän toteutettiin katuvalaistus.

Muut toiminnalliset tiedot

Heinolan elinvoiman edistämistä tuettiin toteuttamalla uusien asemakaavojen mukaisia strategisia alueinvestointeja. Sinitaival-asuinalueen katu- ja vesihuoltourakan ensimmäinen vaihe, alueen pääosa, valmistui loppusyksyllä aikataulun mukaisesti. Vierumäen yrityspuiston ensimmäinen toteutusvaiheen urakka valmistui alkukesällä.

Metsä- ja kalatalous -yksikön päällikkönä toimiva metsätalousinsinööri jäi alkuvuonna eläkkeelle, ja tehtävään valittu uusi viranhaltija aloitti työnsä 3.8.2020.

COVID-19 vaikutukset palvelualueen sisäiseen toimintaan olivat lähinnä kattavat varautumistoimet tartuntojen ehkäisemisessä, erityisesti yhdyskunnan toiminnan kannalta kriittisissä palveluissa kuten vesilaitoksella. Muutoin pandemian vaikutukset toimintaan, tavoitteiden toteutumiseen sekä investointihankkeiden etenemiseen olivat suhteellisen vähäisiä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Koko palvelualueen tasolla talousarvio toteutui täysin talousarvion mukaisesti.

Katuyksikön tulot toteutuivat 360 000 euroa ennakoitua korkeampina, johtuen pääosin palvelun myynnistä investointihankkeisiin. Metsä- ja kalatalousyksikön puunmyyntitulot eivät toteutuneet arvioidulle tasolle yksikössä tapahtuneen henkilövaihdojen vuoksi.

Koronan talousvaikutus palvelualueelle realisoitui lähinnä joukkoliikenteen tulojen vähenemisen kautta. Lahden seudun joukkoliikenteen Heinolan kuntamaksuosuus nousi koronavaikutusten vuoksi n. 200 000 €.

5160 VESIHUOLTO

Vastuuhenkilö: rakennuspäällikkö Ari Matteenen.

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	3 912	4 025 500	0	4 025 500	3 745 983,32	279 516,68	93,1
MENOT	-2 475	-2 681 100	0	-2 681 100	-2 572 236,80	-108 863,20	95,9
NETTO	1 437	1 344 400	0	1 344 400	1 173 746,52	170 653,48	87,3
POISTOT	-1 133	-1 438 400	0	-1 438 400	-1 524 957,02	86 557,02	106,0

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Omaisuu- den suunnitelmallinen hallinta.	Vedenjakeluverkon jakeluvarmuus pa- rantuu sekä kor- jausvelka ja vuo- toveden osuus laskevat.	Vuotoveden ja laskuttamattoman veden osuus pum- patusta vesimää- rystä (ominaiskulu- tuserät).	Alle 13 %	Toteutui (10 %) .
Omaisuu- den suunnitelmallinen hal- linta.	Viemäriver- kon toiminta pa- rantuu sekä kor- jausvelka ja vuotoveden osuus laskevat.	Vuotoveden osuus jätevedenpuhdis- tamolle johdettavasta jätevedestä (omi- naiskulutuserät).	Alle 50 %	Ei toteutunut (51,65 %).

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoite vuotovesien osuudesta vedenjakelussa toteutui selkeästi. Vuotoveden osuus, n. 10 %, on valtakunnallisella tasolla hyvä tunnusluku.

Viemäriverkkoon kulkeutuvan vuotoveden määrä riippuu merkittävästi vuoden aikana vallinneista sääoloista. Vuoden 2020 märän talvikauden vuoksi vuotoveden määrä toteutui edellisvuotta suurempana.

Muut toiminnalliset tiedot

Vesihuollon varmuustasoa ja laatua saatiin kehitettyä useilla eri toimenpiteillä. Jätevedenpuhdistamon monivuotinen, kaksivaiheinen saneerausurakka valmistui marraskuussa. Vesilaitoksen automaatiohanke eteni nopeasti. Vedenottamoiden ja jätevesipumppaamojen toimintaa sekä hälytysjärjestelmiä varten rakennettiin radioverkko. Sarkolantien ja Niemeläkadun pumppaamoilla toteutettiin saneeraushankkeet. Keskustan, Vierumäen ja Urheiluopiston vedenjakelun painepiirien yhdistäminen valmistui. Kuusakoski Oy:n Myllyojan tehtaalle toteutettiin uusi vesi- ja viemäriinjo, koska tehtaalla on ollut haasteita verkoston alhaisen vedenpaineen vuoksi.

Hanke palvelee myös viereistä asuinalueita.

Pohjavedenhankinnan investointihankkeet, Ala-Musterin vedenottamon saneeraus ja Hevossaaren tekopohjavedenottamon rakentaminen, jäivät vielä suunnitteluvaiheeseen. Molempiin kohteisiin tarvitaan vielä lisäselvityksiä veden laadusta, riittävydestä ja uusien kaivojen paikoista.

Yhteiskunnan toiminnan kannalta hyvin keskeisessä vesihuollossa on panostettu erityisesti työntekijöiden COVID-19 sairastumisriskin alentamiseen erilaisin työjärjestelyin. Muutoin

pandemian vaikutukset toimintaan ja tavoitteiden toteutumiseen olivat vähäisiä. Uusi vesihuoltosinööri aloitti tehtävässään helmikuussa.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvio toteutui menojen osalta suunnitellusti. Vesi- ja jätevesilaskutuksen tulot toteutuivat n. 253 000 euroa (alv 0 %) edeltävää vuotta alempana, johtuen koronapandemian aiheuttamasta vedenkulutuksen laskusta.

520 TILAKESKUS

Vastuuhenkilö: kiinteistöpäällikkö Jari Kuosa 13.1.2020 alkaen.

Tilakeskus huolehtii kaupungin omistamien rakennusten sekä osake- ja vuokrahuoneistojen huollon, kunnossapidon ja korjaustoiminnan järjestämisestä ja vastaa talonrakennuskohteiden rakennuttamisesta.

520 TILAKESKUS							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	7 295	7 239 500	0	7 239 500	6 842 115,10	397 384,90	94,5
MENOT	-7 307	-7 487 800	-1 500	-7 489 300	-7 339 295,51	-150 004,49	98,0
NETTO	-12	-248 300	-1 500	-249 800	-497 180,41	247 380,41	199,0
POISTOT	-276	-273 100	0	-273 100	-286 096,61	12 996,61	104,8
ARVONALENTUMISET	0	0	-1 500 000	-1 500 000	-1 492 864,96	-7 135,04	99,5

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Omaisuuksien suunnitelmallinen hallinta	Laaditaan kaupungin rakennuskannan korjausvelan laskelma.	Korjausvelan määrä, €	Selvitetään kaupungin rakennuskannan korjausvelan nykyinen määrä.	Korjausvelkaselvitys valmistui. Rakennuskannassa on korjausvelkaa kaikkiaan n. 18,8 M€ kuntotasotavoitteeseen (75 %) nähden.

Tavoitteiden toteutuminen

Resurssiohjelman tavoitetta kaupungin omaisuuden suunnitelmallisen hallinnasta edistettiin laatimalla keskeisenä perusanalyysinä kaupungin rakennuskannan korjausvelkaselvitys. Kaupungilla on kaikkiaan 96 rakennusta, joiden keskimääräinen kuntotaso on noin 71 %. Korjausvelkaa kuntotasotavoitteeseen (75 %) verrattuna on kaikkiaan noin 18,8 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa noin 200 euroa bruttoneliötä kohden ja vajaat 1 000 euroa kuntalaista kohden. Selvitys auttaa omaisuuden suunnitelmallista hallintaa kaupungin kiinteistökohteiden kiinteistöstrategian, pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) ja korjausohjelmien kohdentamisessa ja laatimisessa. Ennakoinnin ja tiedolla johtamisen strategiavoitetta edistettiin käytössä olevia tietojärjestelmien ja niiden yhteensopivuutta kehittämällä. Buildercom BEM -tietojärjestelmää kehitettiin edelleen kaupungin investointihankkeiden projektipankkina, ja siihen integroitiin sisäilman haittailmoitukset sekä otettiin käyttöön Buildercomin huoltokirja kohteille.

Ilmasto- ja energiansäästötavoitteiden toteutuminen

Heinolan kaupunki kuuluu hiilineutraalisuutta tavoittelevien kuntien HINKU-verkostoon ja kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS), joiden tavoite on yhteistyöllä ja tietoa jakamalla pienentää jäsentensä päästöjä ja energiankulutusta. Vuosina 2017–2019 toteutettujen, energiatehokkuutta parantavien toimenpiteiden yhteenlaskettu energiansäästö oli 1 291 MWh/v, joten energiatehokkuussopimuksen toteutuksessa on päästy jo hyvään alkuun.

Kaupungin kiinteistöjen energiankulutus on ollut laskussa viimeiset kolme vuotta, ja sen myötä myös kaupungin hiilidioksidipäästöt ovat pienentyneet merkittävästi. Vuonna 2020 kiinteistöjen sähkönkulutus oli pienimmillään 10 vuoteen. Osaltaan pienentyneeseen energiankulutukseen vaikutti poikkeuksellinen koronavuosi. Useita toimipisteitä sulkeutui määräaikaaisesti rajoitusten myötä, ja niin kaupungin työntekijöitä kuin koululaisiakin siirtyi etätyöhön- ja opiskeluun.

Kaupungin hiilijalanjälki pieneni huomattavasti myös sen ansiosta, että kaupunki siirtyi v. 2020 käyttämään vesivoimalla tuotettua uusiutuvaa sähköä. Tämän ansiosta sähkönkulutuksen aiheuttamat päästöt laskivat nollaan.

KETS-sopimuksen toimintasuunnitelman mukainen energiatehokkuuskatselmus suoritettiin kirkonkylän liikuntahallissa. Valmistelu kiinteistöjen ja vesilaitoksen kohteitten energiankulutuksen ja päästöjen seurannan tehostamiseksi energianhallintajärjestelmän avulla on aloitettu. Tavoitteena on havaita poikkeavat kulutustiedot, jolloin mm. mahdolliset vikatilanteet saadaan korjattua tehokkaasti.

Palveluverkkopäätösten mukaiset investointihankkeet

Palveluverkon historiallisen suuri suunnittelu- ja rakennushankkeiden ruuhka oli huipussaan vuoden 2020 aikana. Hankkeet etenivät kuitenkin ennakoidusti koronapandemiasta huolimatta. Sinilähde-talon rakennusurakka valmistui joulukuussa, ja rakennuksen käyttöönotto ajoitettiin tapahtuvaksi irtokalustamisen ja tuuletuskauden jälkeen maaliskuun 2021 alussa. Lukion ja nuorisopalvelujen rakennuksen kokonaisurakka eteni kokonaisaikataulun raamissa.

Kailas-talon rakennusurakoiden kilpailutukset käynnistyivät loppuvuonna, kun kohteen toteutuksen mahdollinen vaihtoehtomalli koulutuskeskus Salpauksen kiinteistölle oli selvitetty ja punnittu toimielinkäsittelyissä syksyn talousarviokäsittelyyn liittyen.

Kirkonkylän koulun tarveselvitys valmistui keväällä ja hankesuunnittelu alkoi syksyllä. Suunnittelussa punnitaan vielä vaihtoehtoisia toteutusmahdollisuuksia.

Lusin koulun suunnittelu ja urakkakilpailutus järjestettiin valtuuston joulukuussa 2019 päättämien linjausten pohjalta. Rakentamisen toteutus vahvistui valtuuston talousarviokokouksessa 23.11.2020.

Kailaan koulun Niemelän yksikön nopeasti heikentynyt sisäilmatilanne aiheutti vuoden alku-puoliskolla paljon lisätyötä. Helmikuun alussa koulutuskeskus Salpaukselta vuokrattuihin tiloihin siirtyi n. 140 oppilasta. Toiseksi väistötilaksi päätettiin laajojen vaihtoehtoselvitysten pohjalta korjata Tommola-talon ylin kerros. Korjaus valmistui suunnitellusti lukuvuoden alkuun elokuussa.

Lintutarhan uusi vesilintutalo valmistui syksyllä. Lyseonmäen koulun 1. kerroksen lattioiden korjaushanke laajeni merkittävästi alun perin ennakoitusta, koska urakkaan oli tarkoituksenmukaista liittää myös sisäilmaongelmiltaan pahentunut Kivimaa-sali. Jäähallilla remontoitiin pukutiloja ja kuntosalia sekä hallin akustiikkaa ja jääntekolaitteistoa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksen mukaisen uuden 60-paikkaisen asumispalvelupalveluyksikön, hankenimellä Hopeasilta 2, vuokrasopimushankinta valmisteltiin kilpailullisella neuvottelumenettelyllä yhteistyössä sote-toimialan kanssa. Yhteistyössä elinvoimatoimialan kanssa valmisteltiin Marjatta ja Eino Kollin säätiön yhteistyöhankkeen mukaisten tilojen suunnittelua ja käyttöönottoa Torikatu 8 -kiinteistössä. Hankintamenettelyjen osalta kilpailutettiin rautakauppahankintojen sopimustoimittajat.

COVID-19 vaikutukset palvelualueen toimintaan ja tavoitteiden toteutumiseen olivat yllättävän vähäisiä toiminnallisten tavoitteiden ja investointihankkeiden etenemisen kannalta. Talouden toteumaan pandemia kuitenkin vaikutti merkittävästi, eniten tekniikkatoimialan palvelualueista. Palvelualueen henkilöstötilanne parantui alkuvuonna edellisen vuoden loppuun nähden uuden kiinteistöpäällikön ja rakennusmestarin rekrytointien myötä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Koronapandemia aiheutti merkittäviä muutoksia tilakeskuksen talousarvion toteumaan. Vuokratuotot toteutuivat talousarvioon nähden n. 520 000 euroa (7,4 %) alhaisempana. Tuoton laskusta n. 471 000 euroa johtuu kaupungin sisäisten vuokrien helpotuksesta muille toimialoille. Myös ulkoiset vuokratulot laskivat yrityksille annettujen vuokrahelpotusten vuoksi.

Myös vuokramenot toteutuivat n. 580 000 euroa ennakoitua korkeampina. Helmikuusta 2020 alkaen otettiin koulutuskeskus Salpaukselta vuokralle väistötiloja Kailaan koulun nopeasti kulminoituneiden sisäilmaongelmien vuoksi. Ennakoimaton kuluerä muodostui myös Asunto Oy Heinolan Puumeran korkotukilainasta, jota piti maksaa pois n. 300 000 euroa lainan ARA-takauksen loppumiseen liittyen.

550 RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö Elsi Lääveri

550 RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	5 310	5 600 300	14 000	5 614 300	5 204 536,66	409 763,34	92,7
MENOT	-5 310	-5 592 300	-27 900	-5 620 200	-5 204 814,20	-415 385,80	92,6
NETTO	0	8 000	-13 900	-5 900	-277,54	-5 622,46	4,7
POISTOT	-40	-25 100	0	-25 100	-27 612,11	2 512,11	110,0

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.	Aterialippujen myyntiprosessi tehostuu.	Uusien järjestelmien käyttöönottoaste.	Siirrytään manuaalisesta ruokalippujen myynnistä sähköiseen myyntijärjestelmään.	Ruokapalvelussa on siirrytty mobiililippujen myyntiin kaikissa kohteissa.
Tieto ohjaa rohkeasti tekemistä.	Vähennetään muovijätteen määrää. Laitehankinnoissa huomioidaan energiankulutus ja kierrätettävyys.	Ominaiskulutusluvut.	Muoviset jätessäkit ja -käsineet -30 %.	Muovijätteen osalta koronaepidemian vaikutukset ovat olleet merkittävät. Jätessäkkien ja kertakäyttökäsineiden käyttö on normaalia suurempaa. Vuoden 2020 aikana muovijätteen määrän vähentäminen ei onnistunut.

Tavoitteiden toteutuminen

Mobiiliruokalippujen myynti on aloitettu kaikissa toimipaikoissa. Siirtyminen paperisista aterialippuista mobiililippuihin on tuonut seuraavia etuja: ei käteisen rahan käsittelyä, alitilityksiä ja kuljetuksia, ei erillisiä kirjaamisia taloushallinnossa, maksut siirtyvä suoraan kirjanpitoon. Inventoinnit ja lippumyyntien seuranta jäänyt pois. Oppilaat voivat maksaa välipalat mobiilisovelluksella, jolloin käteistä rahaa ei tarvita mukana koulussa. Jonkin verran on ollut ongelmia ohjelman ladattavuuden kanssa.

Muovijätteen vähentäminen alkoi hyvin, mutta koronaepidemia vaikeuttaa tavoitteen toteutumista.

Muut toiminnalliset tiedot

Kailaan koulun nopeasti pahentuneitten sisäilmaongelmien vuoksi 3.2.2020 jouduttiin väistämään n. 140 oppilasta koulutuskeskus Salpaukseen sekä elokuussa n. 140 oppilasta Tommola-taloon remontoituihin väistötiloihin. Muutos vaikutti Kailaan koulun ruoka- ja siivouspalveluihin, henkilökuntaa siirrettiin muihin toimipisteisiin.

Koronatilanteen vuoksi peruskoulut ja lukio siirtyivät 26.3.2020 etäopetukseen, ja päiväkodeissa suositeltiin lasten hoitamista kotona. Lähiopeetukseen palattiin toukokuun kahdeksi viimeiseksi viikoksi. Etäopetusjakson aikana tuotettiin noutoruokaa maksimissaan 400 annosta/päivä. Poikkeusjärjestelyjen johdosta ruokapalveluiden yksikköhinnat nousivat hieman edelliseen vuoteen nähden.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Koronapandemian aiheuttamien palvelusulkujen vuoksi ruoka- ja siivouspalvelujen vuositason palvelutuotanto toimialoille väheni selvästi normaalioloihin nähden. Menosäästöä syntyi mm. elintarvikkeiden hankinnan vähentyessä. Poikkeusoloista johtuen palveluiden suoritekohtainen omakustannushinta nousi, koska säästömahdollisuudet olivat rajalliset. Palvelualueen menot toteutuivat tasolla 92,6 % ja tulot tasolla 92,7 %, joten kokonaisvaikutus TA:n nettosuoritteeseen oli kuitenkin vähäinen.

LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNNAN TOIMIALA

Vastuuhenkilö: ympäristöpäällikkö Helka Sillfors

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	101	112 500	0	112 500	95 846,48	16 653,52	85,2
Maksutuotot	357	358 500	0	358 500	383 962,81	-25 462,81	107,1
Tuet ja avustukset	13	0	9 700	9 700	9 708,81	-8,81	100,1
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0,00	0,00	0,0
Toimintatuotot	471	471 000	9 700	480 700	489 518,10	-8 818,10	101,8
Valmistus omaan käyt	64	35 000	0	35 000	7 578,50	27 421,50	21,7
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-556	-552 100	30 300	-521 800	-531 506,82	9 706,82	101,9
Palvelujen ostot	-445	-491 400	0	-491 400	-456 891,31	-34 508,69	93,0
Aineet, tarvikkeet ja	-5	-10 400	0	-10 400	-11 188,54	788,54	107,6
Avustukset	0	-500	0	-500	-150,00	-350,00	30,0
Vuokrakulut	-22	-23 400	0	-23 400	-20 588,79	-2 811,21	88,0
Muut toimintakulut	0	-400	0	-400	-497,33	97,33	124,3
Toimintakulut	-1 027	-1 078 200	30 300	-1 047 900	-1 020 822,79	-27 077,21	97,4
TOIMINTAKATE	-493	-572 200	40 000	-532 200	-523 726,19	-8 473,81	98,4
VUOSIKATE	-493	-572 200	40 000	-532 200	-523 726,19	-8 473,81	98,4
Poistot ja arvonalen	-32	-36 700	0	-36 700	-36 363,47	-336,53	99,1
TILIKAUDEN TULOS	-525	-608 900	40 000	-568 900	-560 089,66	-8 810,34	98,5

Koronan vaikutukset toimialan talouteen

Vaikutukset olivat vähäisiä. Lupakäsittelyt ja valvonta saatiin toteutettua rajoituksista huolimatta.

Toimialan yhteinen toiminnallinen tavoite (sitova)

Ohjelmataavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Heinola on valituilla osa-alueilla kilpailukykyinen, toimiva ja kiinnostava eri segmenteissä.	Toimialojen yhteisen tavoitteiston luominen vuosille 2021-23.	Toteutuminen	Valmis v. 2020	Tavoite toteutui. Talousarviotavoitteet vuodelle 2021 asetettu toimialojen yhteisinä.

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoite toteutui. Talousarviotavoitteet vuoden 2021 talousarviossa asetettiin toimialojen yhteisinä.

600 YMPÄRISTÖNSUOJELU

Vastuhenkilö: Ympäristöpäällikkö Helka Sillfors

600 YMPÄRISTÖN SUOJELU nettositova							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	129	138 000	0	138 000	125 771,78	12 228,22	91,1
MENOT	-629	-678 100	0	-678 100	-638 295,12	-39 804,88	94,1
NETTO	-500	-540 100	0	-540 100	-512 523,34	-27 576,66	94,9
POISTOT	-5	-3 000	0	-3 000	-5 535,59	2 535,59	184,5

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Palvelut ja asiak- kaat kohtaavat entistä helpom- min ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee	Sähköisen arkiston ja järjestelmien ke- hittäminen ympäris- tönsuojelussa	Toteutuminen	Sähköinen arkisto tuotantokäytössä vuoden 2021 alusta lähtien.	Tavoite toteutui pääosin. Valmius tuotantokäytölle saavutettiin alku- vuodesta 2021.

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoite toteutui pääosin. Valmius tuotantokäytölle saavutettiin alkuvuodesta 2021. Resurssien käytön vaikuttavuutta pyrittiin parantamaan lisäksi muilla ratkaisulla päätavoitteen edistämiseksi (internetsivujen kehittäminen, viranhaltijoiden vuorottelu neuvontatehtävissä).

Loppuvuodesta 2020 Heinolan kaupunki ja Iitin kunta tekivät sopimuksen ympäristönsuojelun yhteistyön aloittamisesta. Sopimus tuli voimaan vuoden 2021 alusta.

Ympäristönsuojelussa COVID-19 vaikutukset ovat olleet vähäisiä. Valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset toteutuivat yli 90 prosenttisesti, mikä olisi normaalinakin vuonna hyvä tulos.

Muut toiminnalliset tiedot

Heinolan ja Hartolan välistä sopimusta muutettiin vuoden 2021 alusta siten, että ympäristönsuojelutarkastajan työaika lyheni 85 %:sta 70 %:iin Hartolan kunnan esityksestä. Osin tästä syystä on pyritty parantamaan resurssien käytön vaikuttavuutta koko palvelualueella (internetsivujen kehittäminen, viranhaltijoiden vuorottelu neuvontatehtävissä).

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sekä tulot että menot jäivät hieman arvioitua pienemmiksi. Talous toteutui suunnitellusti.

610 RAKENNUSVALVONTA

Vastuuhenkilö: vastaava rakennustarkastaja Juha Mara

610 RAKENNUSVALVONTA		nettositova					
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
TULOT	406	368 000	9 700	377 700	371 324,82	6 375,18	98,3
MENOT	-398	-400 100	30 300	-369 800	-382 527,67	12 727,67	103,4
NETTO	8	-32 100	40 000	7 900	-11 202,85	19 102,85	-141,8
POISTOT	-27	-33 700	0	-33 700	-30 827,88	-2 872,12	91,5

Toiminnalliset tavoitteet (sitova)

Ohjelmatavoite	Sitova tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2020
Palvelut ja asiak- kaat kohtaavat entistä helpom- min ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.	Valvonnan suun- nitelmallisuus paranee, tehtävien priorisointi.	Toteutuminen.	Valvontasuunnitel- ma valmis 2020. .	Jäi toteutumatta.

Tavoitteiden toteutuminen

Sitova tavoite ei toteutunut. Rakennusvalvonnas-
sa jätettiin täyttämättä toinen rakennustarkas-
tajan virka loppuvuodesta 2019, mutta MRL:n
uudistus, jonka odotetaan vähentävän katsel-
musten ja käsiteltävien lupahakemusten määriä,
on tulossa vasta v. 2021 lopulla, mahdollisesti
voimaan vasta vuoden 2022 puolella. Tästä
seurasi resurssivaje, joka aiheutti lupakäsittelyn
ruuhkautumista. Samasta syystä valvontasuunni-
telma jäi toteuttamatta.

Muut toiminnalliset tiedot

COVID-19 vaikutukset eivät näkyneet rapor-
tointikaudella rakennuslupa-asioiden määrässä,
vaan hakemusten määrät olivat samalla tasolla
kuin vuonna 2019. Talousarvioon tehtiin osavuo-
sikatsauksen 1-9/2020 perusteella muutos, jolla
menoja supistettiin rakennustarkastajan palkan
osalta.

Taloudellisten tavoitteiden
toteutuminen

Talousarvio toteutui jokseenkin muutetun talous-
arvion mukaisesti.

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	TP 2019 1000e	Alkupe- räinen talousar- vio	Talous- arvion muutok- set	Talousar- vio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	38 842	39 165 500	-1 153 200	38 012 300	38 098 841,87	-86 541,87	100,2
MENOT	-146 658	-149 878 500	-320 800	-150 199 300	-145 743 964,22	-4 455 335,78	97,0
NETTO	-107 817	-110 713 000	-1 474 000	-112 187 000	-107 645 122,35	-4 541 877,65	96,0
POISTOT	-6 359	-8 100 000	0	-8 100 000	-7 501 562,67	-598 437,33	92,6
ARVON- ALENTU- MISET	-8	0	-1 500 000	-1 500 000	-1 492 864,96	-7 135,04	99,5

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelma (sisäinen)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	18 800 700	-206 600	18 594 100	18 046 382,70	547 717,30	97,1
Maksutuotot	7 472 100	-1 096 300	6 375 800	6 415 955,94	-40 155,94	100,6
Tuet ja avustukset	1 798 400	162 900	1 961 300	2 131 669,98	-170 369,98	108,7
Vuokratuotot	10 400 600	-13 000	10 387 600	9 790 655,33	596 944,67	94,3
Muut toimintatuotot	377 500	-200	377 300	1 174 767,93	-797 467,93	311,4
TOIMINTATUOTOT	38 849 300	-1 153 200	37 696 100	37 559 431,88	136 668,12	99,6
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	302 200	0	302 200	508 216,68	-206 016,68	168,2
	39 151 500	-1 153 200	37 998 300	38 067 648,56	-69 348,56	100,2
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-45 634 200	280 400	-45 353 800	-43 618 962,81	-1 734 837,19	96,2
Eläkekulut	-10 271 000	42 200	-10 228 800	-9 466 738,08	-762 061,92	92,5
Muut henkilösivukulut	-1 659 700	-1 200	-1 660 900	-1 369 480,22	-291 419,78	82,5
Henkilöstökulut yhteensä	-57 564 900	321 400	-57 243 500	-54 455 181,11	-2 788 318,89	95,1
Asiakaspalvelujen ostot	-34 833 700	-822 100	-35 655 800	-35 874 895,10	219 095,10	100,6
Muiden palvelujen ostot	-30 892 600	502 400	-30 390 200	-28 591 297,53	-1 798 902,47	94,1
Palvelujen ostot yhteensä	-65 726 300	-319 700	-66 046 000	-64 466 192,63	-1 579 807,37	97,6
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-7 684 900	-82 500	-7 767 400	-7 843 705,20	76 305,20	101,0
Avustukset	-8 970 600	-330 000	-9 300 600	-8 730 245,24	-570 354,76	93,9
Vuokrakulut	-8 972 400	21 000	-8 951 400	-8 875 464,93	-75 935,07	99,2
Muut toimintakulut	-333 200	69 000	-264 200	-736 260,23	472 060,23	278,7
TOIMINTAKULUT	-149 252 300	-320 800	-149 573 100	-145 107 049,34	-4 466 050,66	97,0
TOIMINTAKATE	-110 100 800	-1 474 000	-111 574 800	-107 039 400,78	-4 535 399,22	95,9
VEROTULOT	71 557 000	-57 000	71 500 000	72 997 016,84	-1 497 016,84	102,1
VALTIONOSUUDET	46 959 500	4 240 500	51 200 000	52 019 639,00	-819 639,00	101,6
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
Korkotuotot	40 000	0	40 000	92 427,65	-52 427,65	231,1
Muut rahoitustuotot	5 590 200	-1 600 000	3 990 200	8 438 443,71	-4 448 243,71	211,5
Korkokulut	-882 000	0	-882 000	-497 830,16	-384 169,84	56,4
Muut rahoituskulut	-1 826 200	0	-1 826 200	-5 479 227,80	3 653 027,80	300,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2 922 000	-1 600 000	1 322 000	2 553 813,40	-1 231 813,40	193,2
VUOSIKATE	11 337 700	1 109 500	12 447 200	20 531 068,46	-8 083 868,46	164,9
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 100 000	0	-8 100 000	-7 501 562,67	-598 437,33	92,6
Arvonalentumiset	0	-1 500 000	-1 500 000	-1 492 864,96	-7 135,04	99,5
	-8 100 000	-1 500 000	-9 600 000	-8 994 427,63	-605 572,37	93,7
Satunnaiset tuotot	0	0	0	9 105 467,82	-9 105 467,82	0,0
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	9 105 467,82	-9 105 467,82	0,0
TILIKAUDEN TULOS	3 237 700	-390 500	2 847 200	20 642 108,65	-17 794 908,65	725,0
POISTOERON LIS.(-)TAI VÄH.(+)	0	0	0	14 068,68	-14 068,68	0,0
VARAUSTEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	0	0	0	-18 690 000,00	18 690 000,00	0,0
RAHASTOJEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	0	0	0	-1 427,71	1 427,71	0,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄ	3 237 700	-390 500	2 847 200	1 964 749,62	882 450,38	69,0

SISÄINEN TULOSLASKELMA

TOIMINTATUOTOT

	Toteutunut kaupunki	Toteutunut vesilaitos	Toteutunut yhteensä
Myyntituotot	14 525 129,46	3 521 253,24	18 046 382,70
Maksutuotot	6 415 955,94	0,00	6 415 955,94
Tuet ja avustukset	2 131 669,98	0,00	2 131 669,98
Vuokratuotot	9 589 187,74	201 467,59	9 790 655,33
Muut toimintatuotot	1 174 061,56	706,37	1 174 767,93
TOIMINTATUOTOT	33 836 004,68	3 723 427,20	37 559 431,88

VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN

	488 295,56	19 921,12	508 216,68
	34 324 300,24	3 743 348,32	38 067 648,56

TOIMINTAKULUT

Palkat ja palkkiot	-43 119 450,66	-499 512,15	-43 618 962,81
Eläkekulut	-9 337 069,72	-129 668,36	-9 466 738,08
Muut henkilösivukulut	-1 353 359,87	-16 120,35	-1 369 480,22
Henkilöstökulut yhteensä	-53 809 880,25	-645 300,86	-54 455 181,11
Asiakaspalvelujen ostot	-35 874 895,10	0,00	-35 874 895,10
Muiden palvelujen ostot	-27 907 281,26	-684 016,27	-28 591 297,53
Palvelujen ostot yhteensä	-63 782 176,36	-684 016,27	-64 466 192,63
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 319 481,08	-524 224,12	-7 843 705,20
Avustukset	-8 730 245,24	0,00	-8 730 245,24
Vuokrakulut	-8 824 620,57	-50 844,36	-8 875 464,93
Muut toimintakulut	-703 586,04	-32 674,19	-736 260,23
TOIMINTAKULUT	-143 169 989,54	-1 937 059,80	-145 107 049,34

TOIMINTAKATE

	-108 845 689,30	1 806 288,52	-107 039 400,78
--	-----------------	--------------	-----------------

VEROTULOT

	72 997 016,84	0,00	72 997 016,84
--	---------------	------	---------------

VALTIONOSUUDET

	52 019 639,00	0,00	52 019 639,00
--	---------------	------	---------------

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Korkotuotot	92 427,65	0,00	92 427,65
Muut rahoitustuotot	8 435 808,71	2 635,00	8 438 443,71
Korkokulut	-497 830,16	0,00	-497 830,16
Muut rahoituskulut	-4 844 050,80	-635 177,00	-5 479 227,80
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	3 186 355,40	-632 542,00	2 553 813,40

VUOSIKATE

	19 357 321,94	1 173 746,52	20 531 068,46
--	---------------	--------------	---------------

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Suunnitelman mukaiset poistot	-5 976 605,65	-1 524 957,02	-7 501 562,67
Arvonalentumiset	-1 492 864,96	0,00	-1 492 864,96
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 469 470,61	-1 524 957,02	-8 994 427,63
Satunnaiset tuotot	9 105 467,82	0,00	9 105 467,82
SATUNNAISET ERÄT	9 105 467,82	0,00	9 105 467,82

TILIKAUDEN TULOS	20 993 319,15	-351 210,50	20 642 108,65
POISTOERON LIS.(-)TAI VÄH.(+)	14 068,68	0,00	14 068,68
VARAUSTEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	-18 690 000,00	0,00	-18 690 000,00
RAHASTOJEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	-1 427,71	0,00	-1 427,71
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-	2 315 960,12	-351 210,50	1 964 749,62

2.3 Investointiosan toteutuminen

YHTEISET PALVELUT

Toimielin Kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö Hallinto- ja kehitysjohtaja

810 KAUPUNGINHALLITUS

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	100	0	0	0	0,00	0,00	0,0
MENOT	-138	-973 000	0	-973 000	-477 914,36	-495 085,64	49,1
NETTO	-38	-973 000	0	-973 000	-477 914,36	-495 085,64	49,1

Perustelut

Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien käyttöoikeudet ja perustamishanke, verkkopalveluiden uudistaminen, sähköisten palveluiden kehittäminen

Strateginen tavoite

Tieto ohjaa rohkeasti tekemistä

Toteuma

Investointeja on jäänyt toteutumatta järjestelmähankkeiden osalta. Osa HR-järjestelmän uudistuksen kustannuksista sekä koko taloushallinnon järjestelmäkustannukset ovat siirtyneet. Korona-tilanne sekä organisaation henkilöstömuutokset ovat hidastaneet mm. asianhallintajärjestelmän sekä verkkosivu-uudistuksen käyttöönottoprojekteja. Taloushallinnon järjestelmäprojekti siirtyy vuodelle 2022 toteutukseen. HR-järjestelmän osalta kustannuksia on myös siirtynyt vuoden 2021 puolelle.

SOSIAALI JA TERVEYS

Toimielin Sosiaali- ja terveyslautakunta
Vastuhenkilö Sosiaali- ja terveystoimialuejohtaja

820 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Vastuhenkilö Sosiaali- ja terveystoimialuejohtaja

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MENOT	-4	0	0	0	0,00	0,00	0,0
NETTO	-4	0	0	0	0,00	0,00	0,0

Toteuma: Hallinto- ja tukipalveluilla ei ollut suunniteltu investointeja vuodelle 2020.

821 TERVEYSPALVELUT

Vastuhenkilö Johtava ylilääkäri

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MENOT	-340	-395 700	0	-395 700	-95 417,27	-300 282,73	24,1
NETTO	-340	-395 700	0	-395 700	-95 417,27	-300 282,73	24,1

Perustelut

TerveysLifeCare, sähköisen asioinnin kehittämisen ja potilasvalvontamonitorijärjestelmä.

Strateginen tavoite

Digi on liki 24/7 ja terve, toimiva ja turvallinen arki

Toteuma

Lifecare-projekti ei edennyt alkuperäisen investointisuunnitelman mukaisesti, vaan se suurimaksi osaksi siirtyi muista toimijoista johtuen. Sähköisten palveluiden kehittäminen siirtyi osittain COVID-19-tilanteen vuoksi. Potilasvalvontamonitorijärjestelmä toteutui suunnitellusti.

824 HOITO- JA VANHUSPALVELUT

Vastuuhenkilö Vanhus- ja hoitopalvelujohtaja

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MENOT	0	-62 200	0	-62 200	-3 931,55	-58 268,45	6,3
NETTO	0	-62 200	0	-62 200	-3 931,55	-58 268,45	6,3

Perustelut

Kotihoidon LifeCare, sähköisen asiointin kehittäminen ja sähköinen ovenavaus.

Strateginen tavoite

Digi on liki 24/7

Toteuma

Lifecare-projekti ei edennyt suunnitelman mukaisesti, vaan se siirtyi muista toimijoista johtuen. Kotihoidon Avaimeton kotihoito/ sähköinen ovenavaus siirtyi osittain COVID-19 tilanteesta johtuen ja toisaalta odoteltiin myös alueellisia kokemuksia avaimettomuudesta.

827 SOSIAALIPALVELUT

Vastuuhenkilö Sosiaalipalvelujohtaja

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MENOT	-19	-214 000	0	-214 000	-154 012,45	-59 987,55	72
NETTO	-19	-214 000	0	-214 000	-154 012,45	-59 987,55	72

Perustelut

Sosiaali-Effica ja sähköisen asiointin kehittäminen.

Strateginen tavoite

Digi on liki 24/7

Toteuma

SosiaaliEffican uuteen ympäristöön ja kantavalmiuteen kului investointeihin varatuista määrärahoista n. 165 000 euroa. Käyttöönotto oli vuodenvaihteessa (2020-2021), joten osa laskutuksesta on kohdentunut kuluvalle vuodelle. Muilta osin investoinnit sähköiseen asiointiin eivät ole toteutuneet suunnitellusti johtuen henkilöstövaihdoksista, kaupungin linjauksista ja COVID-19 tilanteesta.

SOSIAALI- JA TERVEYS YHTEENSÄ

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteu- tuma 2020	Poikkeama	Tot%
MENOT	-362	-671 900	0	-671 900	-253 361,27	-418 538,73	37,7
NETTO	-362	-671 900	0	-671 900	-253 361,27	-418 538,73	37,7

ELINVOIMA

Toimielin Elinvoimalautakunta
Vastuhenkilö Elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä

830 YRITYKSET JA TYÖ

Vastuhenkilö Elinvoimajohtaja

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MENOT	-856	0	0	0	12 099,44	-12 099,44	0,0
NETTO	-856	0	0	0	12 099,44	-12 099,44	0,0

Perustelut

Osuus Kimolan kanavaan.

Strateginen tavoite

Kestävä kasvu

Toteuma

Vuodelle 2020 kirjautuneet viimeiset investoinnit kanavan rakentamishankkeesta.

832 KULTTUURI

Vastuhenkilö kulttuurisihteeri

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MENOT	-13	0	0	0	0,00	0,00	0,0
NETTO	-13	0	0	0	0,00	0,00	0,0

Toteuma

Kulttuurilla ei ollut suunniteltu investointeja vuodelle 2020.

834 MAANKÄYTTÖ

Vastuhenkilö maankäyttöinsinööri

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen ta- lousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	2	100 000	0	100 000	15 776,92	84 223,08	15,8
MENOT	-174	-440 000	0	-440 000	-146 206,98	-293 793,02	33,2
NETTO	-172	-340 000	0	-340 000	-130 430,06	-209 569,94	38,4

Perustelu

Heinolassa on tarjolla kiinnostavia asumisen ja yritystoiminnan edellytyksiä, ja niitä menee kau-
paksi (maa-alueiden osto ja myynti). Karttatiedot
ovat oikein, jotta kaavoitus on oikealla pohjalla, ja
on käytettävissä välineistöä, jolla tiedon hankinta
tehostuu (karttaväärityksen korjaus, takymetri-
hankinta).

Toteuma

Maa-alueiden myynnin osalta investointipuolelle
kirjautuu tasearvo. Vaikka käyttötalouspuolella
myyntitulot ylittyivät, tasearvojen osuus ei toteu-
tunut. Maanhankinta ei toteutunut tavoitellussa
laajuudessa. Muut investoinnit toteutuivat suun-
nitellusti.

Strateginen tavoite

Positiivinen nettomuutto, kestävä kasvu.

ELINVOIMA YHTEENSÄ

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	2	100 000	0	100 000	15 776,92	84 223,08	15,8
MENOT	-1 044	-440 000	0	-440 000	-134 107,54	-305 892,46	30,5
NETTO	-1 042	-340 000	0	-340 000	-118 330,62	-221 669,38	34,8

HYVINVOINTITOIMIALA

Toimielin Hyvinvointilautakunta
Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja

Opetus- ja koulutus

Vastuhenkilö Koulutusjohtaja

841 OPETUS JA KOULUTUS

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousar- vion muu- tokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
MENOT	0	-142 000	63 000	-79 000	-47 478,43	-31 521,57	60,1
NETTO	0	-142 000	63 000	-79 000	-47 478,43	-31 521,57	60,1

Perustelut

Sinilähde-talo valmistuu, joten koulutoiminnan varustamiseksi esitetään investointimäärärahaa vuodelle 2020. Myllyojan koulun sisäilmaongelmien vuoksi ei vanhasta puretusta koulusta voitu säästää juurikaan mitään opetusmateriaalia ja väistötiloissa ollessa on hankittu vain minimi millä tullaan juuri toimeen. Investointirahalla hankitaan opetusmateriaalia kuten esim. liikunnan, matematiikan, fysiikan, kemian, kuvataiteen, musiikin ja käsityön opettamiseen tarvittava välineistö ja materiaalit. 142 000 €.

Strateginen tavoite

Elinvoimaohjelma Kaupungin vetovoimaiset palvelut. Kaupunkiin on valmistumassa modernit ja laadukkaat koulut, joiden opetuksen laadullisuutta uudet tilat tukevat. Hyvinvointiohjelma Terve, turvallinen ja toimiva arki.

Toteuma

Sinilähteen koulun ensivarustus hankittiin investointirahoilla.

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö Varhaiskasvatusjohtaja

844 VARHAISKASVATUS							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot%
MENOT	0	-95 000	70 000	-25 000	-24 224,83	-775,17	96,9
NETTO	0	-95 000	70 000	-25 000	-24 224,83	-775,17	96,9

Perustelut

Sinilähde-talo valmistuu, joten päiväkotitoiminnan varustamiseksi esitetään investointimäärärahaa vuodelle 2020. Määrärahalla on tarkoitus hankkia opetusmateriaaleja sekä sisä- ja ulkoleikkivälineitä ja askartelutarvikkeita lasten käyttöön. Kurpanharjun päiväkodin materiaalihankinnat on minimoitu viime vuosien aikana, koska tiedossa on ollut siirtyminen uusiin tiloihin.

Strateginen tavoite

Elinvoimaohjelma Uudet valmistuvat päiväkodit toimivat vetovoimatekijöinä. Hyvinvointiohjelma Terve, turvallinen ja toimiva arki.

Toteuma

Sinilähteen päiväkodin ensivarustus hankittiin investointirahoilla.

Virikkeellinen elämä

Vastuhenkilö Nuorisopalvelujohtaja

847 VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousar- vion muu- tokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poik- keama	Tot% <u>87,7</u>
MENOT	-46	-40 000	0	-40 000	-35 071,16	-4 928,84	87,7
NETTO	-46	-40 000	0	-40 000	-35 071,16	-4 928,84	87,7

Perustelut

Virikkeellinen elämä -palvelualue esittää, että vanhan linja-autoaseman pihalle rakennettavaan liikennepuistoon hankitaan polkuautoja ja skootteja. Museon peruskorjattavan toimistorakennuksen kalustus uusitaan sekä jäähallille kuluneiden kuntosalilaitteiden tilalle ostetaan uusia. Nuorisopalvelut siirtyvät lukiolle uuteen tilaan vuodelle 2021, joten taloussuunnitelmaan on varattava rahaa em. hankintoja varten. 40 000 €.

Strateginen tavoite

Elinvoimaohjelma Kaupunkilaisten liikunnallinen kokonaisaktiivisuus lisääntyy, keskustan vetovoimaisuus lisääntyy.

Toteuma

Museolle saatiin toimistokalusteita nuorisopalveluiden kalusteista, joten investointiraha jäi säästöön. Nuorisopalvelut siirtyvät uusiin tiloihin, joihin nykyiset kalusteet eivät mahdu.

HYVINVOINTI YHTEENSÄ

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot% <u>74,1</u>
MENOT	-46	-277 000	133 000	-144 000	-106 774,42	-37 225,58	74,1
NETTO	-46	-277 000	133 000	-144 000	-106 774,42	-37 225,58	74,1

TEKNIikka

Toimielin Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö Teknisen toimen johtaja

KUNTATEKNIikka

Vastuhenkilö Rakennuspäällikkö

58001 Vierumäen yrityspuisto							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousar- vio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot% <u>105,1</u>
MENOT	-2 728	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 051 011,34	51 011,34	105,1
NETTO	-2 728	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 051 011,34	51 011,34	105,1

Perustelut

Uutta käyttöön otettavaa yritysalueita Vierumäellä moottoritien liittymän tuntumassa valmistellaan.

Strateginen tavoite

Elinvoimaohjelma / Heinola on valituilla alueilla kilpailukykyinen, toimiva ja kiinnostava eri segmenteissä; Panostuksesta syntyy alueellisen BKT:n kasvua, joka tukee kaupungin talouden tasapainoa.

Toteuma

Vierumäen yrityspuiston ensimmäinen toteutusvaihe valmistui kesällä 2020.

76000 Jy-puhdistamon saneeraus							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousar- vio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
TULOT	0	0	850 000	850 000	0,00	850 000,00	0,0
MENOT	-3 380	-1 000 000	-800 000	-1 800 000	-1 747 876,21	-52 123,79	97,1
NETTO	-3 380	-1 000 000	50 000	-950 000	-1 747 876,21	797 876,21	184,0

Perustelut

Jätevedenpuhdistamon urakan loppuun saattaminen.

Strateginen tavoite

Päätavoite Terve, toimiva ja turvallinen arki. Resurssiohjelma / Omaisuuden suunnitelmallinen hallinta.

Toteuma

Jätevedenpuhdistamon saneeraus saatiin valmiiksi marraskuussa 2020. Viimeisinä vaiheina olivat huleve-
sien johtaminen piha-alueella sekä päällystykset. Urakka toteutui suunnitellun talousarvion mukaisesti.

58002 Sinitaival eteläosa, suunnittelu ja rakentaminen							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousar- vio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
MENOT	-109	-3 240 000	1 000 000	-2 240 000	-2 228 042,31	-11 957,69	99,5
NETTO	-109	-3 240 000	1 000 000	-2 240 000	-2 228 042,31	-11 957,69	99,5

Perustelut

Uuden kaava-alueen rakentaminen; tonttitarjonnan lisääminen.

Strateginen tavoite

Päätavoite Terve, toimiva ja turvallinen arki. Elinvoimaohjelma / Heinola on valituilla alueilla kilpailukykyi-
nen, toimiva ja kiinnostava eri segmenteissä.

Toteuma

Urakka ilman päällystykksiä ja reunatukia otettiin vastaan joulukuussa 2020. Alueen märkyyden vuoksi sovit-
tiin, että kyseisten toimenpiteiden suorittaminen siirretään keväälle 2021. Suunniteltu talousarvio alittui noin
miljoonalla eurolla.

55001 Keskustan kehittäminen, torin ja ympäristön suunnittelu

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
MENOT	-1 378	-1 200 000	-200 000	-1 400 000	-1 417 948,85	17 948,85	101,3
NETTO	-1 378	-1 200 000	-200 000	-1 400 000	-1 417 948,85	17 948,85	101,3

Perustelut

Keskustan alueen katujen ja torialueen uudistaminen viihtyisämmäksi kokonaisuudeksi.

Strateginen tavoite

Päätavoite Vetovoimainen keskusta. Elinvoimaohjelma/ Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapäärii tukevat onnistumista.

Toteuma

Torikadun osalta urakka valmistui aikataulun mukaisesti joulukuussa 2020. Kohteelle haettiin lisämäärärahaa, kun Koulukadun osuus otettiin mukaan urakkaan. Koulukadun reunatuet ja päällystys suoritetaan keväällä 2021. Urakka pysyi suunnitellussa kustannusarviossa.

851 Muu kuntatekniikka

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousar- vio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
TULOT	2	0	0	0	25 359,28	-25 359,28	0,0
MENOT	-3 108	-3 995 000	650 000	-3 345 000	-3 224 457,94	-120 542,06	96,4
NETTO	-3 106	-3 995 000	650 000	-3 345 000	-3 199 098,66	-145 901,34	95,6

Perustelut

Katuyksikön tärkeimpiä kohteita ovat katujen ja kevyen liikenteen väylien routakorjaukset ja uudelleen päällystykset. Puistot ja liikunta-alueet kohteita ovat Maaherranpuiston leikkikentän saneeraus, Urheilupuiston uuden jääkiekkokaukalon hankinta sekä Harjulle johtavien portaiden rakennuttaminen.

Vesilaitoksen tärkeimpiä investointeja ovat Musterin vedenottamon saneeraus, Hevossaaren tekopohjavedenottamon rakentaminen sekä automaatio/kaukovalvonnan rakentaminen. Vuotovesikorjauksia jatketaan teknisen lautakunnan hyväksymässä työohjelmassa.

Strateginen tavoite

Päätavoite Terve, toimiva ja turvallinen arki. Hyvinvointiohjelma/ Heinolalaisten liikunnallinen kokonaisaktiivisuus paranee. Resurssiohjelma/ Omaisuuden suunnitelmallinen hallinta.

Toteuma

Muut kuntatekniikan investoinnit saatiin toteutettua suunnitelman mukaisesti pois lukien Ala-Musterin vedenottamon saneeraus sekä Hevossaaren tekopohjavedenottamon rakentaminen. Syynä tähän oli se, että molempien kohteiden osalta vaadittiin lisäselvityksiä veden laadusta, riittävydestä ja uusien kaivojen paikoista. Näistä toimenpiteistä johtuen talousarvion investointeja pienennettiin 650.000 euroa. Kahden jätevesipumppaamon ja painepiirien yhdistämispumppaamon kustannusarviot ylittivät haastavien olosuhteiden vuoksi. Radioverkon rakentamiseen jouduttiin käyttämään suunniteltua enemmän rahaa, että saadaan varmistettua vedenottamoiden ja jätevesipumppaamojen toimivuus ja hälytysjärjestelmät. Kuusakoski Oy:n linjan rakentaminen tuli suunniteltua kalliimmaksi. Kokonaisuudessaan kuntatekniikan investoinnit toteutuivat suunnitellusti ja määrärahojen puitteissa.

KUNTATEKNIikka YHTEENSÄ

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
TULOT	2	0	850 000	850 000	25 359,28	824 640,72	3,0
MENOT	-10 702	-10 435 000	650 000	-9 785 000	-9 669 336,65	-115 663,35	98,8
NETTO	-10 700	-10 435 000	1 500 000	-8 935 000	-9 643 977,37	708 977,37	107,9

TILAKESKUS

Vastuuhenkilö Kiinteistöpäällikkö

86100 Lukion rakentaminen

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
MENOT	-2 491	-9 500 000	-435 000	-9 935 000	-8 982 127,58	-952 872,42	90,4
NETTO	-2 491	-9 500 000	-435 000	-9 935 000	-8 982 127,58	-952 872,42	90,4

Perustelut

Uusi koulurakennus tarvitaan, koska lukio toimii tilapäistiloissa ja nuorisopalvelut vuokratiloissa. Tämä on ollut pakon sanelema tilapäisjärjestely sisäilmaongelmien vuoksi. Rakennustyö on alkanut syyskuussa 2019 ja kohde valmistuu kesäkuussa 2021. Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy suunnittelee rakennuksen voittaneen kilpailuehdotuksen perusteella.

Strateginen tavoite

Inspiroiva ja mahdollistava toimintaympäristö; Vetovoimainen keskusta.

Elinvoimaohjelma/ Heinolan palvelutarjonta, kaupunkikokemus, luottamuksen ja yhteistyön ilmapiiri tukevat onnistumista. Resurssiohjelma/ Palvelut ja asukkaat kohtaavat entistä helpommin ja resurssien käytön vaikuttavuus paranee.

Toteuma

Lukiohankkeen rakentamiskustannuksiin varattiin talousarviomuutoksessa lisärahaa. Loppuvuonna osa urakan maksueristä ei kuitenkaan vielä valmistunut laskutuskelpoisiksi, joten niiden kulut siirtyivät seuraavalle vuodelle, ja vuoden 2020 kustannustoteuma jäi alle kustannusarvion.

86300 Kailas-talon rakentaminen

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
MENOT	-49	-4 000 000	3 600 000	-400 000	-484 575,15	84 575,15	121,1
NETTO	-49	-4 000 000	3 600 000	-400 000	-484 575,15	84 575,15	121,1

Perustelut

Kailaan koulu ja Kailaan päiväkoti toimivat nyt entisen Niemelän koulun tiloissa, jota on täydennetty pihaan rakennetuilla väliaikaistiloilla. Nykyinen rakennus on tiloiltaan epäkäytännöllinen, liian pieni ja huonokuntoinen. Suunnittelu on käynnissä ja rakennustyö alkaa vuonna 2020.

Strateginen tavoite

Päätavoite Terve, toimiva ja turvallinen arki; Inspiroiva ja mahdollistava toimintaympäristö. Hyvinvointiohjelma/ Heinolalaisten liikunnallinen kokonaisaktiivisuus paranee; Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi turvataan entistä varhaisemmassa vaiheessa.

Toteuma

Kailas-talon hanke oli vuoden 2020 suunnittelu-vaiheessa. Yleissuunnitelmat ja kustannusarviot hyväksyttiin kesäkuun lopussa hyvinvointilautakunnassa ja teknisessä lautakunnassa. Hankkeen mahdollista vaihtoehtomallia koulutuskeskus Salpauksen kiinteistölle selvitettiin syksyllä osana v. 2021 talousarviokäsittelyä. Rakennusurakoiden kilpailutukset käynnistyivät loppuvuonna. Suunnittelukustannukset toteutuivat v. 2020 hieman ennakoitua suurempina.

86400 Sinilähdetalon rakentaminen

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
TULOT	25	0	100 000	100 000	100 000,00	0,00	100,0
MENOT	-3 760	-7 300 000	-850 000	-8 150 000	-8 355 372,23	205 372,23	102,5
NETTO	-3 735	-7 300 000	-750 000	-8 050 000	-8 255 372,23	205 372,23	102,6

Perustelut

Myllyojan koulu toimii väliaikaistiloissa vanhan puretun koulun tontilla. Koulu ja varhaiskasvatus ovat toimineet hajautettuna useassa toimipaikassa. Nämä kaikki keskitetään nyt Sinilähde-taloon. Rakennustyö on käynnissä ja valmistuu vuonna 2020.

Strateginen tavoite

Päätavoite Terve, toimiva ja turvallinen arki; Inspiroiva ja mahdollistava toimintaympäristö. Hyvinvointiohjelma/ Heinolalaisten liikunnallinen kokonaisaktiivisuus paranee; Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi turvataan entistä varhaisemmassa vaiheessa.

Toteuma

Sinilähde-talon rakennusurakka valmistui joulukuussa. Talon käyttöönotto ajoitettiin maaliskuulle 2021 irtokalustamisen ja tuuletuskauden jälkeen. Kohteeseen tuli hieman lisätöitä.

86800 Kirkonkylän koulun peruskorjaus

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousar- vio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
MENOT	0	-200 000	130 000	-70 000	-14 328,50	-55 671,50	20,5
NETTO	0	-200 000	130 000	-70 000	-14 328,50	-55 671,50	20,5

Perustelut

Kirkonkylän koulun vanhin osa on rakennettu 1955-1957 ja laajennus 1983. Tehtyjen kuntotutkimusten mukaan koko rakennus sekä talotekniikka tarvitsevat peruskorjauksen. Hankesuunnittelu on alkanut syksyllä 2019 ja siinä tutkitaan peruskorjauksen vaihtoehtona myös muita ratkaisuja riippuen siitä, mitä toimintoja hyvinvointitoimiala aikoo rakennukseen sijoittaa.

Strateginen tavoite

Päätavoite Terve, toimiva ja turvallinen arki; Inspiroiva ja mahdollistava toimintaympäristö.

Hyvinvointiohjelma/ Heinolalaisten liikunnallinen kokonaisaktiivisuus paranee; Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi turvataan entistä varhaisemmassa vaiheessa.

Toteuma

Kirkonkylän koulun tarveselvitys valmistui keväällä. Hankesuunnittelu saatiin tilakeskuksen historiallisen suuren työruuhkan vuoksi käynnistymään vasta vuoden lopulla, joten varatuista suunnittelukuluista toteutui vain pieni osa. Suunnittelussa punnitaan vielä vaihtoehtoisia toteutusmalleja.

880 Muu tilakeskus

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot %
TULOT	0	700 000	-450 000	250 000	491 805,90	-241 805,90	196,7
MENOT	-2 014	-3 830 000	390 000	-3 440 000	-3 003 843,53	-436 156,47	87,3
NETTO	-2 014	-3 130 000	-60 000	-3 190 000	-2 512 037,63	-677 962,37	78,7

Perustelut

Tilakeskuksen muiden investointien pääkohteina ovat Lyseonmäen koulun 1. kerroksen (osittain) lattioiden uusiminen, Sinilähde-talon irtokaluste-hankinta, vesilintutalon rakentaminen sekä Kiipijäntie 2:n peruskorjauksen suunnittelu. Tekninen lautakunta päättää myöhemmin työohjelmasta ja toteutettavista kohteista.

Strateginen tavoite:

Päätavoite Terve, toimiva ja turvallinen arki. Elinvoimaohjelma/ Heinola on valituilla osa-alueilla kilpailukykyinen, toimiva ja kiinnostava eri segmenteissä. Resurssiohjelma/ Omaisuuden suunnitelmallinen hallinta.

Toteuma:

Lusin koulun suunnittelu ja urakkakilpailutus toteutettiin valtuuston joulukuussa 2019

päättämien uusien linjausten pohjalta. Rakentamisen toteutus vahvistui kuitenkin vasta valtuuston talousarviokokouksessa 23.11.2020, joten rakennusurakan aloitus siirtyi vuodelle 2021.

Kailaan koulun sisäongelmien vuoksi tarvittavaksi toiseksi väistötilaksi korjattiin Tommola-talon ylin kerros. Korjaus valmistui suunnitellusti lukuvuoden alkuun elokuussa.

Lintutarhan uusi vesilintutalo valmistui syksyllä. Lyseonmäen koulun 1. kerroksen lattioiden korjaushanketta laajennettiin alun perin suunnitellusta, koska urakkaan oli tarkoituksenmukaista liittää myös sisäilmaongelmiltaan pahentunut Kivimaa-sali. Hanke jatkuu vielä vuoden 2021 alkupuolelle.

Jäähallilla remontoitiin pukutiloja ja kuntosalia sekä hallin akustiikkaa ja jääntekolaitteistoa. Kirkonkylän liikuntahallin lattiaremontin toteutusta ei vielä aloitettu kohteessa ilmaantuneiden lisäsuunnittelutarpeiden vuoksi.

TILAKESKUS YHTEENSÄ

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	25	700 000	-350 000	350 000	591 805,90	-241 805,90	169,1
MENOT	-8 314	-24 830 000	2 835 000	-21 995 000	-20 840 246,99	-1 154 753,01	94,7
NETTO	-8 289	-24 130 000	2 485 000	-21 645 000	-20 248 441,09	-1 396 558,91	93,5

TEKNIikka YHTEENSÄ

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousar- vion muu- tokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	27	700 000	500 000	1 200 000	617 165,18	582 834,82	51,4
MENOT	-19 016	-35 265 000	3 485 000	-31 780 000	-30 509 583,64	-1 270 416,36	96,0
NETTO	-18 989	-34 565 000	3 985 000	-30 580 000	-29 892 418,46	-687 581,54	97,8

LUPA- JA VALVONTATOIMIALA

Toimielin Lupa- ja valvontalautakunta
Vastuhenkilö Ympäristöpäällikkö

899 RAKENNUSVALVONTA

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MENOT	-38	0	0	0	0,00	0,00	0,0
NETTO	-38	0	0	0	0,00	0,00	0,0

Toteuma: Lupa- ja valvontatoimialalla ei ollut investointeja vuonna 2020.

LUPA- JA VALVONTA YHTEENSÄ

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MENOT	-38	0	0	0	0,00	0,00	0,0
NETTO	-38	0	0	0	0,00	0,00	0,0

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jäl- keen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	129	800 000	500 000	1 300 000	632 942,10	667 057,90	48,7
MENOT	-20 643	-37 626 900	3 618 000	-34 008 900	-31 481 741,23	-2 527 158,77	92,6
NETTO	-20 514	-36 826 900	4 118 000	-32 708 900	-30 848 799,13	-1 860 100,87	94,3

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisvertailu sis. taseyksikkö	Talousarvio KV 25.11.2019	Talousar- viomuutok- set	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	11 337 700	859 500	12 197 200	28 683 255	-16 486 055
Vuosikate	11 337 700	1 109 500	12 447 200	20 531 068	-8 083 868
Satunnaiset erät	0	0	0	9 105 468	-9 105 468
Tulorahoituksen korjauserät	0	-250 000	-250 000	-953 281	703 281
Investointien rahavirta	-36 826 900	4 368 000	-32 458 900	-29 895 518	-2 563 382
Investointimenot	-37 626 900	3 618 000	-34 008 900	-31 481 741	-2 527 159
Rahoitusos.investointimenoihin	700 000	-350 000	350 000	606 806	-256 806
Pys.vast.hyödykk.luovutustulot	100 000	1 100 000	1 200 000	979 417	220 583
Toiminta ja investoinnit netto	-25 489 200	5 227 500	-20 261 700	-1 212 263	-19 049 437
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset	44 700	0	44 700	44 643	57
Antolainasaamisten vähennykset	44 700	0	44 700	44 643	57
Lainakannan muutokset	23 697 000	0	23 697 000	18 947 000	4 750 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	35 000 000	0	35 000 000	35 000 000	0
Pitkäaik. lainojen vähennys	-11 303 000	0	-11 303 000	-9 553 000	-1 750 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-6 500 000	6 500 000
Muut maksuvalmiuden muutok- set	0	-50 000	-50 000	-1 635 640	1 585 640
Toimeksiant.var.ja po:n muutos	0	0	0	-168 271	168 271
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	254 436	-254 436
Saamisten muutos	0	-50 000	-50 000	-1 740 118	1 690 118
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	18 313	-18 313
Rahoituksen rahavirta	23 741 700	-50 000	23 691 700	17 356 003	6 335 697
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 747 500	5 177 500	3 430 000	16 143 740	-12 713 740

900 LAINANANTO

Paikallisten järjestöjen EU-hankkeiden rahoittamiseen myönnettyjä lainoja maksettiin tilikaudella suunniteltua maksuaikataulua nopeammin ja tytäryhtiölainoja suunnitelmien mukaan. Uusia väliaikaisrahoituksia myönnettiin hakemuksien mukaisesti.

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Polkkeama	Tot% vrt. 2019
TULOT	215	94 700	0	94 700	44 642,86	50 057,14	47,10
MENOT	-5	-50 000	-50 000	-100 000	-92 000,00	-8 000,00	92,00
NETTO	210	44 700	-50 000	-5 300	-47 357,14	42 057,14	893,50

910 TALOUSARVIOLAINAT

Talousarviolainoissa käsitellään kaupungin pitkäaikaisten ottolainojen nostot ja lyhennykset. Vanhoja lainoja erääntyi lyhennettäväksi 9,6 milj. euroa. Uusia pitkäaikaisia lainoja nostettiin 35,0 milj. euroa.

Yhteensä pitkäaikaisia talousarviolainoja oli vuoden vaihteessa 99,4 milj. euroa (2019: 73,9). Lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja ei ollut vuoden vaihteessa (2019: 6,5).

	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	24 000	35 000 000	0	35 000 000	35 000 000,00	0,00	100,00
MENOT	-8 288	-11 303 000	0	-11 303 000	-9 553 000,00	-1 750 000,00	84,50
NETTO	15 712	23 697 000	0	23 697 000	25 447 000,00	-1 750 000,00	107,40
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ							
	TP 2019 1000e	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut. jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
TULOT	24 215	35 094 700	0	35 094 700	35 044 642,86	50 057,14	99,90
MENOT	-8 293	-11 353 000	-50 000	-11 403 000	-9 645 000,00	-1 758 000,00	84,60
NETTO	15 922	23 741 700	-50 000	23 691 700	25 399 642,86	-1 707 942,86	107,20

2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA							
KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
100 Vaalit	Brutto	Tuloarvio	0	0	0	0	0
	Brutto	Määräraha	-1 200	0	-1 200	-2 184	984
TARKASTUSLAUTAKUNTA							
105 Ulkoinen tarkastus	Brutto	Määräraha	-68 100	0	-68 100	-56 067	-12 033
KAUPUNGINHALLITUS							
110 Kaupunginhallitus	Brutto	Tuloarvio	1 704 200	37 600	1 741 800	1 622 845	118 955
	Brutto	Määräraha	-5 925 600	392 600	-5 533 000	-5 369 664	-163 336
SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA							
200 Hallinto- ja tukipalvelut	Brutto	Tuloarvio	1 115 300	500	1 115 800	1 046 912	68 888
	Brutto	Määräraha	-2 145 700	-1 500	-2 147 200	-2 025 697	-121 503
230 Terveyspalvelut	Brutto	Tuloarvio	2 588 300	-662 900	1 925 400	2 199 208	-273 808
	Brutto	Määräraha	-40 242 400	-542 800	-40 785 200	-39 866 257	-918 943
270 Hoito- ja vanhuspalvelut	Brutto	Tuloarvio	6 039 300	53 200	6 092 500	6 716 917	-624 417
	Brutto	Määräraha	-18 131 600	-515 300	-18 646 900	-18 510 116	-136 784
280 Sosiaalipalvelut	Brutto	Tuloarvio	1 897 600	0	1 897 600	1 786 386	111 214
	Brutto	Määräraha	-21 560 100	-328 300	-21 888 400	-21 604 351	-284 049
ELINVOIMALAUTAKUNTA							
300 Yritykset ja työ	Netto	Nettomenoarvio	-3 894 300	106 200	-3 788 100	-3 917 094	128 994
310 Kulttuuri	Netto	Nettomenoarvio	-504 400	-84 000	-588 400	-595 327	6 927
320 Maankäyttö	Brutto	Tuloarvio	1 484 000	0	1 484 000	2 097 605	-613 605
	Brutto	Määräraha	-1 193 700	0	-1 193 700	-1 264 967	71 267

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

400 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Brutto	Tuloarvio	59 900	35 700	95 600	107 122	-11 522
	Brutto	Määräraha	-825 400	-41 500	-866 900	-805 697	61 203
410 Opetus ja koulutus	Brutto	Tuloarvio	854 400	216 700	1 071 100	1 231 552	-160 452
	Brutto	Määräraha	-16 224 700	-71 000	-16 295 700	-15 156 310	-1 139 390
420 Varhaiskasvatus	Brutto	Tuloarvio	756 100	23 500	779 600	777 163	2 437
	Brutto	Määräraha	-8 275 000	-36 400	-8 311 400	-7 725 648	-585 752
430 Virikkeellinen elämä	Brutto	Tuloarvio	564 400	24 100	588 500	504 754	83 746
	Brutto	Määräraha	-3 694 100	-84 900	-3 779 000	-3 527 625	-251 375

TEKNINEN LAUTAKUNTA

500 Tekniikan hallinto	Brutto	Tuloarvio	289 600	-37 600	252 000	261 005	-9 005
	Brutto	Määräraha	-2 894 200	88 200	-2 806 000	-2 806 258	258
505 Kuntatekniikka	Brutto	Tuloarvio	6 677 700	39 300	6 717 000	6 450 155	266 845
	Brutto	Määräraha	-8 350 800	-110 000	-8 460 800	-8 192 300	-268 500
520 Tilakeskus	Brutto	Tuloarvio	7 239 500	0	7 239 500	6 842 115	397 385
	Brutto	Määräraha	-7 487 800	-1 500	-7 489 300	-7 339 296	-150 004
550 Ruoka- ja siivouspalvelut	Brutto	Tuloarvio	5 600 300	14 000	5 614 300	5 204 537	409 763
	Brutto	Määräraha	-5 592 300	-27 900	-5 620 200	-5 204 814	-415 386

LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNTA

600 Ympäristönsuojelu	Netto	Nettomenoarvio	-540 100	0	-540 100	-512 523	-27 577
610 Rakennusvalvonta	Netto	Nettomenoarvio	-32 100	40 000	7 900	-11 203	19 103
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ	Brutto	Tuloarvio	36 870 600	-255 900	36 614 700	36 848 276	-233 576
	Brutto	Määräraha	-142 612 700	-1 280 300	-143 893 000	-139 457 251	-4 435 749
	Netto	Nettomenoarvio	-4 970 900	62 200	-4 908 700	-5 036 147	127 447

TULOSLASKELMAOSA**KAUPUNGINHALLITUS**

700 Verotus	Brutto	Tuloarvio	71 557 000	-57 000	71 500 000	72 997 017	-1 497 017
710 Käyttötalouden valtionosuudet	Brutto	Tuloarvio	46 959 500	4 240 500	51 200 000	52 019 639	-819 639
720 Korot ja muu rahoitus	Netto	Nettotuloarvio	3 534 200	-1 600 000	1 934 200	12 265 003	-10 330 803
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ	Brutto	Tuloarvio	118 516 500	4 183 500	122 700 000	125 016 656	-2 316 656
	Netto	Nettotuloarvio	3 534 200	-1 600 000	1 934 200	12 265 003	-10 330 803

INVESTOINTIOSA**KAUPUNGINHALLITUS**

810 Kaupunginhallitus	Brutto	Määräraha	-973 000	0	-973 000	-477 915	-495 085
-----------------------	--------	-----------	----------	---	----------	----------	----------

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

821 Terveyspalvelut	Brutto	Määräraha	-395 700	0	-395 700	-95 417	-300 283
824 Hoito- ja vanhuspalvelut	Brutto	Määräraha	-62 200	0	-62 200	-3 932	-58 268
827 Sosiaalipalvelut	Brutto	Määräraha	-214 000	0	-214 000	-154 012	-59 988

ELINVOIMALAUTAKUNTA

830 Yritykset ja työ	Brutto	Määräraha	0	0	0	12 099	-12 099
831 Maankäyttö	Brutto	Tuloarvio	100 000	0	100 000	15 777	84 223
	Brutto	Määräraha	-440 000	0	-440 000	-146 207	-293 793

HYVINVOINTILAUTAKUNTA							
841 Opetus ja koulutus	Brutto	Määräraha	-142 000	63 000	-79 000	-47 478	-31 522
844 Varhaiskasvatus	Brutto	Määräraha	-95 000	70 000	-25 000	-24 225	-775
847 Virikkeellinen elämä	Brutto	Määräraha	-40 000	0	-40 000	-35 071	-4 929
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
851 Kuntatekniikka							
Keskustan kehittäminen	Brutto	Määräraha	-1 200 000	-200 000	-1 400 000	-1 417 949	17 949
Vierumäen yrityspuisto	Brutto	Määräraha	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 051 011	51 011
Sinitaival eteläosa	Brutto	Määräraha	-3 240 000	1 000 000	-2 240 000	-2 228 042	-11 958
Jv-puhdistamon saneeraus	Brutto	Tuloarvio	0	850 000	850 000	0	850 000
	Brutto	Määräraha	-1 000 000	-800 000	-1 800 000	-1 747 876	-52 124
Muu kuntatekniikka	Brutto	Tuloarvio	0	0	0	25 359	-25 359
	Brutto	Määräraha	-3 995 000	650 000	-3 345 000	-3 224 458	-120 542
000 Tilakeskus							
Lukion rakentaminen	Brutto	Määräraha	-9 500 000	-435 000	-9 935 000	-8 982 128	-952 872
Kailas-talon rakentaminen	Brutto	Määräraha	-4 000 000	3 600 000	-400 000	-484 575	84 575
Sinilähdetalon rakentaminen	Brutto	Tuloarvio	0	100 000	100 000	100 000	0
	Brutto	Määräraha	-7 300 000	-850 000	-8 150 000	-8 355 372	205 372
Kirkonkylän koulun peruskorjaus	Brutto	Määräraha	-200 000	130 000	-70 000	-14 329	-55 671
Muu tilakeskus	Brutto	Tuloarvio	700 000	-150 000	250 000	191 806	-211 806
	Brutto	Määräraha	-3 830 000	390 000	-3 440 000	-3 003 844	-436 156
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	Brutto	Tuloarvio	800 000	500 000	1 300 000	632 942	667 058
	Brutto	Määräraha	-37 626 900	3 618 000	-34 008 900	-31 481 742	-2 527 158
RAHOITUSOSA							
KAUPUNGINHALLITUS							
900 Lainananto	Netto	Nettotuloarvio	44 700	-50 000	-5 300	-47 357	42 057
910 Talousarviolainat	Netto	Nettotuloarvio	23 697 000	0	23 697 000	25 447 000	-1 750 000
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ	Netto	Nettotuloarvio	23 741 700	-50 000	23 691 700	25 399 643	-1 707 943
KAIKKI YHTEENSÄ		Tuloarviot	156 187 100	4 427 600	160 614 700	162 497 874	-1 883 174
		Määrärahat	-180 239 600	2 337 700	-177 901 900	-170 938 993	-6 962 907
		Nettositovat erät	22 305 000	-1 587 800	20 717 200	32 628 499	-11 911 299

3. KONSERNIYHTIÖIDEN TAVOITTEET

3.1 Heinolan vuokra-asunnot Oy

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Heinolan vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on tarjota kohtuuhintaisia asuntoja kaupungin asukkaille sekä toteuttaa kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita.

Kärkihanketavoitteet

Kärkihankkeet	Vuositavoite ja toimenpide 2020	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö	Toteutuma 31.12.2020
Konsulinkatu 6	Korjaus alkaa syksyllä 2020	Aikataulu	Toimitusjohtaja	Aloitettu hankesuunnittelu päärakennuksen korvaamisesta hissillisellä kerrostalolla. Nykyisten talojen korjaus vasta sen jälkeen.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Vuositaloite ja toimenpide 2020	Tavoitetaso ja onnistumien mittari	Vastuuhenkilö	Toteutuma 31.12.2020
Asiakasvaikuttavuus	Asiakastyytyväisyyden vakiinnuttaminen (asiakaspalvelu, huollon toiminnan seurata)	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5	Toimitusjohtaja	Asiakastyytyväisyyskyselyä ei toteutettu vuonna 2020. Asiakailta tulee vain vähän negatiivista palautetta ja ilmoituksiin huollon tai siivouksen puutteesta on reagoitu nopeasti. Ulkopuolisen toimijan tekemä asiakastyytyväisyyskysely tehdään vuoden 2021 aikana.
Kestävä talous	Tilikauden tuloksen pitäminen vakaana. Asuntojen markkinointi ja asukaslaskujen tehokas perintä	Asuntojen täyttöaste vähintään 90% Saamattomien vuokrien ja muiden saatavien (remonttikulut) pienentyminen -10% vuoteen 2017 verrattuna	Toimitusjohtaja	Asuntojen käyttöaste vuonna 2020 oli 86,63 %. Yksi kohde tyhjensi kokonaan odottamaan talon purkamista. Saamisten taso laski yli 10 % vuoteen 2017 verrattuna, mutta luottotappiota kirjattiin enemmän. Tilikauden tulos on miinuksella johtuen purettavan talon arvonalennuskirjauksesta.
Strategiat ja prosessit	Yksi merkittävä kohde suunnittelussa ja saneerauksessa	Parvekkeiden kunnostus (Lähteentie 8) ja kattopinnoitteen uusiminen (Marjatie 14)	Toimitusjohtaja	Lammaskallionkatu 17 purkamista suunniteltiin. Kolmen kohteen kylpyhuoneita ja saunoja remontoitiin laajasti. Remontit jatkuvat vuoden 2021 alkupuolelle saakka. Saarenpolku 7:ssä uusittiin käyttövesiputket lämpökeskus, talosauna ja pesuhuone.

Riskit yhtiön toiminnalle

Merkittävimmät riskit	Keinot riskin hallitsemiselle	Vastuuhenkilö	Toteutuma 31.12.2020
Käyttöasteen äkillinen putoaminen	Vuokrien nosto maltillista tai jopa olematonta ja asuntojen muutokset käyttötarpeiden mukaan (odottaako jopa remontoitavan talon purkaminen, jos käyttöaste alle 40%) ja asuntojen muutokset käyttötarpeiden mukaan	Toimitusjohtaja	Käyttöaste laski koko vuoden osalta vuonna 2020 verrattuna vuoteen 2019, mutta käyttöaste kääntyi nousuun vuoden loppua kohden. Yksi talo päätettiin purkaa ja se tyhjeni asukkaista lokakuussa 2020. Purkaminen tapahtuu vuoden 2021 kesällä. Vuokrat nousivat keskimäärin 0,12€/m ² /kk. Viidessä kohteessa vuokra laski, muissa nousi.
Henkilöstömuutokset	Suunnitelmallinen tietojen siirto uusille työntekijöille ennen eläköitymisiä v. 2020	Toimitusjohtaja	Vuonna 2020 yhtiön palveluksessa lopetti kolme pitkäaikaista työntekijää ja kaksi uutta aloitti. Henkilöstömuutokset onnistuivat ilman suuria tietokatkoksia ja uudet toimintamallit on otettu vastaan positiivisesti.

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Tuloslaskelma

	2020	2019
TOIMINTATUOTOT		
MYYNITUOTOT	6 389 824,60	6 751 450,48
MAKSUTUOTOT	6 407 677,38	7 607 305,53
TUET JA AVUSTUKSET	2 131 669,98	1 757 898,18
VUOKRATUOTOT	3 435 406,76	3 020 661,64
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 174 767,93	817 105,33
TOIMINTATUOTOT	19 539 346,65	19 954 421,16
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	508 216,68	506 283,47
	20 047 563,33	20 460 704,63
TOIMINTAKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-43 618 962,81	-44 068 056,73
ELÄKEKULUT	-9 466 738,08	-10 051 072,92
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 369 480,22	-1 308 542,22
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	-54 455 181,11	-55 427 671,87
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-35 874 895,10	-37 157 682,52
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-16 335 688,02	-17 010 686,63
PALVELUJEN OSTOT YHTEENSÄ	-52 210 583,12	-54 168 369,15
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 762 563,61	-7 446 400,31
AVUSTUKSET	-8 730 245,24	-7 604 753,32
VUOKRAKULUT	-3 192 130,80	-2 603 592,69
MUUT TOIMINTAKULUT	-736 260,23	-398 066,58
TOIMINTAKULUT	-127 086 964,11	-127 648 853,92
TOIMINTAKATE	-107 039 400,78	-107 188 149,29
VEROTULOT	72 997 016,84	68 404 292,68
VALTIONOSUUDET	52 019 639,00	43 448 560,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
KORKOTUOTOT	92 427,65	99 673,86
MUUT RAHOITUSTUOTOT	7 803 266,71	4 620 717,61
KORKOKULUT	-497 830,16	-533 009,76
MUUT RAHOITUSKULUT	-4 844 050,80	-430 538,02
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2 553 813,40	3 756 843,69
VUOSIKATE	20 531 068,46	8 421 547,08
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-7 501 562,67	-6 359 456,22
ARVONALENTUMISET	-1 492 864,96	-8 009,83
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 994 427,63	-6 367 466,05
SATUNNAISET TUOTOT	9 105 467,82	0,00
SATUNNAISET ERÄT	9 105 467,82	0,00
TILIKAUDEN TULOS	20 642 108,65	2 054 081,03
POISTOERON LISÄYS(-)TAI VÄHENNYS(+)	14 068,68	100 534,15
VARAUSTEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	-18 690 000,00	0,00
RAHASTOJEN LIS.(-)TAI VÄH.(+)	-1 427,71	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-	1 964 749,62	2 154 615,18

4.2 Rahoituslaskelma

	2020	2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	20 531 068,46	8 421 547,08
SATUNNAISET ERÄT	9 105 467,82	0,00
TULORAAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-953 281,19	-540 551,23
	28 683 255,09	7 880 995,85
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-31 481 741,23	-20 643 223,02
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	606 805,90	0,00
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	979 417,39	669 620,97
	-29 895 517,94	-19 973 602,05
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 212 262,85	-12 092 606,20
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	0,00	0,00
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET	44 642,86	184 642,86
	44 642,86	184 642,86
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	35 000 000,00	24 000 000,00
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-9 553 000,00	-8 288 005,00
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-6 500 000,00	-1 500 000,00
	18 947 000,00	14 211 995,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOS	-168 270,93	-13 838,23
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	254 436,38	83 681,15
SAAMISTEN MUUTOS	-1 740 118,14	336 771,42
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	18 312,91	1 996 857,95
	1 635 639,78	2 403 472,29
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	17 356 003,08	16 800 110,15
RAHAVAROJEN MUUTOS	16 143 740,23	4 707 503,95
RAHAVARAT 31.12.	99 935 966,73	83 832 654,21
RAHAVARAT 01.01.	83 832 654,21	79 125 150,26
	16 103 312,52	4 707 503,95

4.3 Tase

	2020	2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	852 180,98	664 106,43
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 236 361,03	1 634 151,50
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2 088 542,01	2 298 257,93
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	22 780 560,02	22 868 246,17
RAKENNUKSET	67 068 396,65	55 745 661,47
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	35 203 266,45	30 861 390,00
KONEET JA KALUSTO	1 738 820,05	1 301 546,04
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	310 628,68	310 628,68
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	13 495 990,84	7 640 262,89
AINEELLISET HYÖDYKKEET	140 597 662,69	118 727 735,25
SJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	16 991 839,50	16 957 839,50
MUUT LAINASAAMISET	3 393 332,06	3 437 974,92
SJOITUKSET	20 385 171,56	20 395 814,42
PYSYVÄT VASTAAVAT	163 071 376,26	141 421 807,60
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	546 412,94	553 833,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	546 412,94	553 833,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	1 392 137,93	1 646 574,31
VAIHTO-OMAISUUS	1 392 137,93	1 646 574,31
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	3 976 437,07	4 458 582,77
LAINASAAMISET	413 315,99	25 000,00
MUUT SAAMISET	1 496 880,44	1 363 266,13
SIIRTOSAAMISET	3 949 008,61	2 248 675,07
LYHYTAIKAISET SAAMISET	9 835 642,11	8 095 523,97
SAAMISET	9 835 642,11	8 095 523,97
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	83 595 288,62	81 815 850,30
SJOITUKSET RAHAMARKKINAINSTRUMENTTEIHIN	818 195,48	213 577,65
RAHOITUSARVOPAPERIT	84 413 484,10	82 029 427,95
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
RAHAT	1 334,50	5 911,80
PANKKISAAMISET	15 521 148,13	1 797 314,46
RAHAT JA PANKKISAAMISET	15 522 482,63	1 803 226,26
VAIHTUVAT VASTAAVAT	111 163 746,77	93 574 752,49
VASTAAVAA	274 781 535,97	235 550 394,07

	2020	2019
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	89 492 847,89	89 492 847,89
MUUT OMAT RAHASTOT	15 137 317,25	15 137 317,25
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	26 070 034,08	24 114 578,88
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 964 749,62	2 154 615,18
OMA PÄÄOMA	132 664 948,84	130 899 359,20
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO	79 722,54	93 791,22
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 690 000,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 769 722,54	93 791,22
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	150 000,00	150 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	150 000,00	150 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	200 511,83	11 144,49
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	1 673 795,33	2 059 885,29
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	129 637,12	108 606,47
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 003 944,28	2 179 636,25
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	86 308 000,00	64 361 000,00
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 101 232,08	2 071 395,28
SIIRTOVELAT	144 608,00	144 608,00
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	88 553 840,08	66 577 003,28
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	0,00	6 500 000,00
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	13 053 000,00	9 553 000,00
SAADUT ENNAKOT	1 471 452,98	1 088 297,04
OSTOVELAT	7 480 916,21	8 005 664,12
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	997 778,50	846 629,60
SIIRTOVELAT	9 635 932,54	9 657 013,36
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	32 639 080,23	35 650 604,12
VIERAS PÄÄOMA	121 192 920,31	102 227 607,40
V A S T A T T A V A A	274 781 535,97	235 550 394,07

4.4 Konsernilaskelmat

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITULOSLASKELMA 31.12. (1000€)

		2020	2019
TOIMINTATUOTOT		104 668	103 929
TOIMINTAKULUT		-208 423	-207 906
OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖN VOITOSTA (TAPPIOSTA)		350	-1
TOIMINTAKATE		-103 405	-103 978
VEROTULOT		72 997	68 404
VALTIONOSUUDET		52 020	43 449
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT			
KORKOTUOTOT	60		68
MUUT RAHOITUSTUOTOT	7 912		4 709
KORKOKULUT	-684		-702
MUUT RAHOITUSKULUT	-4 865	2 423	-450
VUOSIKATE		24 035	11 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-10 296		9 123
OMISTUKSEN ELIMINOINTIEROT	0		0
ARVONALENTUMISET	-1 731	-12 027	-40
SATUNNAISET ERÄT		9 325	-203
TILIKAUDEN TULOS		21 333	2 134
TILINPÄÄTÖSSIIRROT		-1	81
TILIKAUDEN VEROT		-3	-1
LASKENNALLISET VEROT		32	-15
VÄHEMMISTÖOSUUDET		-3	-1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		21 358	2 198

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 31.12. (1000 €)

	2020	2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	24 035	11 500
SATUNNAISET ERÄT	9 325	-203
TILIKAUDEN VEROT	-3	-1
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-1 562	-831
	31 795	10 465
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-36 097	-24 311
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	622	8
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	1 294	698
	-34 181	-23 605
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 386	-13 140
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	0	-1
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET	66	21
	66	20
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN LISÄYS	36 203	24 025
PITKÄAICAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-12 110	-9 035
LYHYTAICAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-4 851	-1 442
	19 242	13 548
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-88	-60
VAIHTO-OMAIKUUDEN MUUTOS	-206	156
SAAMISTEN MUUTOS	2 651	-911
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	1 532	1 902
	3 889	1 087
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	23 197	14 655
RAHAVAROJEN MUUTOS	20 811	1 515
RAHAVAROJEN MUUTOS		
RAHAVARAT 31.12.	108 919	88 148
RAHAVARAT 1.1.	88 148	86 632
	20 771	1 515

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITASE 31.12. (1000€)

	2020	2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	896	745
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 247	1 648
ENNAKKOMAKSUT	39	0
	2 182	2 393
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	24 131	24 221
RAKENNUKSET	96 897	87 022
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	35 253	30 926
KONEET JA KALUSTO	3 903	3 723
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	355	359
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	17 955	8 980
	178 494	155 231
SIJOITUKSET		
OSAKKUUSYHTEISÖOSAKKEET JA -OSUUDET	1 595	1 198
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	3 567	3 556
MUUT LAINASAAMISET	1 732	1 753
MUUT SAAMISET	41	41
	6 935	6 548
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	134	24
LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	546	554
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5	12
	685	590
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
AINEET JA TARVIKKEET	986	466
KESKENERÄISET TUOTTEET	75	136
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	1 399	1 652
	2 460	2 254
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	641	745
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	5 235	9 512
LAINASAAMISET	117	25
SIIRTOSAAMISET	4 372	2 562
MUUT SAAMISET	2 529	2 701
	12 894	15 545
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	83 595	81 816
SIJOITUKSET RAHAMARKKINAINSTRUMENTTEIHIN	5 791	958
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET	38	73
MUUT ARVOPAPERIT	0	0
	89 424	82 847
RAHAT JA PANKKISAAMISET	19 494	5 301
VASTAAVAA	312 568	270 709

HEINOLAN KAUPUNKI - KONSERNITASE 31.12. (1000€)

	2020	2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	89 493	89 493
ARVONKOROTUSRAHASTO	159	205
MUUT OMAT RAHASTOT	15 169	15 169
EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	31 561	29 562
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	21 358	2 198
	157 740	136 627
VÄHEMMISTÖOSUUDET	74	70
VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	1 010	1 060
	1 010	1 060
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VALTION TOIMEKSIANNOT	459	99
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	1 674	2 060
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	292	258
	2 425	2 417
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	96 659	75 546
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	2 777	3 458
SIIRTOVELAT	145	145
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 101	2 071
LASKENNALLISET VEROVELAT	<u>189</u>	<u>221</u>
	101 871	81 441
LYHYTAIKAINEN		
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	1 906	6 500
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	13 878	10 437
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	680	674
SAADUT ENNAKOT	1 530	1 154
OSTOVELAT	11 980	11 905
SIIRTOVELAT	16 653	16 549
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	2 821	1 875
	49 448	9 094
VASTATTAVAA	312 568	270 709

5. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä –menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseessa hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on laskettu valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma on tuloslaskelman liitetietona.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Lahden ammattikorkeakoulu Oy

Heinola on v. 2017 luopunut yhdessä muiden alueen kuntien kanssa omistuksestaan Lahden ammattikorkeakoulussa ja sijoitus on muutettu pääomalainaksi, 1,4M€. LAMK ja LUT järjestelyssä on kyseessä OYL:n 12 luvun ja kirjanpitolain 5 luvun 5 c §:n mukainen pääomalaina. OYL:n 12 luvun mukaan pääomalainalle lainansaaja tai sen tytäryhtiö ei voi antaa vakuutta ("pääoman tai koron maksamisesta yhtiö tai sen tytäryhteisö ei saa antaa vakuutta") Kirjanpitolain 5 luvun c §:n mukaan pääomalaina voidaan tietyin edellytyksin kirjata lainansaajan omaan pääomaan. LAMK:lle annettu eräpäivätön ("ikuinen") pääomalaina on siten riskiltään hyvin lähellä oman pääoman sijoitusta eli aikaisempaa sijoitusta osakepääomaan. Sijoittajan eli kaupungin riski ei näin ollen ole kasvanut.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tuloksen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa seuraavat erät huomioon;

- Poistot ja arvonalentumiset sisältää kertaluontoisen n. 1,5 milj. euron arvonalennuksen Kanervalan palvelukeskuksen osalta.
- Valtionosuuksissa vuonna 2020 on mukana kertaluontoiset valtionosuuksien lisäykset (ns. koronatuki) 4,6 milj. eur.
- Satunnaisissa tuotoissa on Elenia Verkko Oyj:n kanssa tehdyn sopimuksen kertaluontoinen tuotto 9,1 milj. eur.
- Maa-alueiden osalta tehtiin merkittävä arvomuutos v.2019 jota on jouduttu oikaisemaan vielä v. 2020, jolloin maa-alueiden arvoa vähennettiin 199 159,98 eur, vastapuolena edellisten tilikausien yli/alijäämä.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimus

Kunta on tehnyt koronvaihtosopimuksen, jolla pitkäaikaisen lainan vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi koroksi. Johdannaissopimus on tehty lainakannan suojaamistarkoituksessa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tuloksen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa seuraavat erät huomioon;

- Poistot ja arvonalentumiset sisältää kertaluontoisen n. 1,5 milj. euron arvonalennuksen Kanervalan koulun osalta
- Valtionosuuksissa vuonna 2020 on mukana kertaluontoiset valtionosuuksien lisäykset (ns. koronatuki) 4,6 milj. eur
- Satunnaisissa tuotoissa on Elenia Verkko Oyj:n kanssa tehdyn sopimuksen kertaluontoinen tuotto 9,1 milj. eur
- Maa-alueiden osalta tehtiin merkittävä arvomuutos v.2019 jota on jouduttu oikaisemaan vielä v. 2020, jolloin maa-alueiden arvoa vähennettiin 199 159,98 eur, vastapuolena edellisten tilikausien yli/alijäämä.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Työvalmennuskeskuksen loppuselvittelyt ovat vielä kesken ja tilinpäätöslaskelmia sen osalta ei ole tehty, joten konsernitilinpäätökseen on otettu summat johdettuna edellisestä vuodesta. Kangaspolun lämmön toiminta on lakannut, mutta loppuselvittelyt on tekemättä. Tämä yhtiö on otettu konsernitilinpäätökseen viimeisimmän saadun taseen mukaan.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi
Kaupungin ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT TOIMIALOITTAIN (1000€)

	Kunta		Konserni	
	2020	2019	2020	2019
Yhteiset palvelut	280	333	280	333
Sosiaali- ja terveys	7 759	7 969	79 698	78 950
Elinvoima	2 747	2 877	2 747	2 877
Hyvinvointi	2 554	2 530	8 855	8 546
Tekniikka	5 714	5 780	12 094	12 252
Lupa- ja valvonta	486	465	486	465
Toimintatuotot yhteensä	19 540	19 954	104 160	103 423

VEROTULOJEN ERITTELY (1000€)

	Kunta	
	2020	2019
Kunnan tulovero	63 745	58 899
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 729	3 277
Kiinteistövero	5 523	6 228
Verotulot yhteensä	72 997	68 404

VALTIONOSUUKSIIEN ERITTELY (1000€)

	Kunta	
	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	45 232	45 625
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	9 350	8 504
Opetus- ja kulttuurit. <u>rah.lain</u> mukaiset <u>valtionos.</u>	-2 268	-2 176
Verotulomenetysten korvaus	9 056	0
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	52 020	43 449

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY (1000€)

(ml. sisäiset erät)	Kunta	
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	35 875	37 158
Muiden palvelujen ostot	28 591	29 102
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	64 466	66 260

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistonalaisten hyödykkeiden poistot on määritelty poistosuunnitelman ja arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Hankintamenoltaan alle 10 000 euron suuruiset hankinnat on kirjattu käyttömenoiksi tai poistettu sumu-poistoina.

HEINOLAN KAUPUNGIN POISTOSUUNNITELMA

1.1.2013

alkaen

KV 27.8.2012

POISTOTAPA

Poistoaika, vuosia	<u>Tasa</u>	Meno- jäännös
-----------------------	-------------	------------------

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

5 20,00 %

Kehittämismenot

3 33,33 %

Liikearvo

5 20,00 %

Muut pitkäaikaiset menot

Atk-ohjelmat

3 33,33 %

Muut

3 33,33 %

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

ei poisteta

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset

40 2,50 %

Terveyskeskus-sairaala

30 3,33 %

Tehdas- ja tuotantorakennukset

30 3,33 %

Talousrakennukset

20 5,00 %

Vapaa-ajan rakennukset

30 3,33 %

Asuinrakennukset

40 2,50 %

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot

15,00 %

Sillat, laiturit ja uimalat

10,00 %

Muut maa- ja vesirakenteet

15,00 %

Vedenjakeluverkosto

7,00 %

Viemäriverkko

7,00 %

Sähköjohdot ulkovalaistuslaitteet

20,00 %

Vesihuoltolaitoksen laitoskoneet ja laitteet

20,00 %

Liikenteen ohjauslaitteet

25,00 %

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet

25,00 %

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset

15 6,67 %

Puiset alukset ja muut uivat työkoneet

8 12,50 %

Muut kuljetusvälineet

7 14,29 %

Muut liikkuvat työkoneet

5 20,00 %

Muut raskaat koneet

10 10,00 %

Muut kevyet koneet

5 20,00 %

Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet

5 20,00 %

Atk-laitteet

3 33,33 %

Muut laitteet ja kalusteet

3 33,33 %

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat

käytön mukaan

Taide- ja arvoesineet

ei poisteta

Keskeneräiset hankinnat

ei poisteta

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

ei poisteta

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET	Kunta		Konserni	
	2020	2019	2020	2019
Entisen saha-alueen ympäristövastuu 1.1.	150 000	150 000	150 000	150 000
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Ympäristövastuu 31.12.	150 000	150 000	150 000	150 000
 Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 1.1.			904 359	1 200 094
Lisäykset tilikaudella			0	0
Vähennykset tilikaudella			-91 736	-295 735
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 31.12.			812 623	904 359
 Muut pakolliset varaukset 1.1.			5 748	11 047
Lisäykset tilikaudella			44 806	0
Vähennykset tilikaudella			-3 137	-5 299
Muut pakolliset varaukset 31.12.			47 417	5 748
Pakolliset varaukset 31.12.	150 000	150 000	1 010 040	1 060 107
 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN	Kunta		Konserni	
MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	855 533,00	546 829,11	855 533	546 876
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00	0	850
Muut myyntivoitot	99 689,11	30 622,14	145 325	40 487
Satunnaiset tuotot				
Muut myyntivoitot	0,00	0,00	106 966	0
Myyntivoitot yhteensä	955 222,11	577 451,25	1 107 824	588 213
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	1 940,92	0,00	1 941	0
Muut myyntitappiot	0,00	36 900,02	0	40 161
Satunnaiset kulut				
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00	0	20 052
Myyntitappiot yhteensä	1 940,92	36 900,02	1 941	60 213

SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY

	Kunta		Konserni	
	2020	2019	2020	2019
Satunnaiset tuotot				
Elenia, maankäyttökorvaus	9 105 467,82	0,00	9 105 468	0
Myyntivoitot	0,00	0,00	106 966	0
Muut satunnaiset tuotot	0,00	0,00	166 519	0
Satunnaiset tuotot yhteensä	9 105 467,82	0,00	9 378 953	0
Satunnaiset kulut				
Myyntitappiot	0,00	0,00	0	20 052
Muut satunnaiset kulut	0,00	0,00	53 512	183 418
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	0,00	53 512	203 470

TASEEN LIITETIEDOT

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteist rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja keskenraajat hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	664 106	1 634 161	22 262 246	55 745 661	30 261 390	1 301 546	310 629	7 640 263	112 727 736
Lisäykset	569 430	192 627	127 251	11 262 156	7 420 543	952 246		10 229 229	30 712 625
Rahoitusosuudet				-591 206	-15 000				-606 206
Vähennykset			-15 777			-10 359			-26 136
Silrot erien välillä				4 434 161				-4 434 161	0
Tilikauden poisto	-321 355	-506 417		-2 224 911	-3 123 667	-505 212			-6 523 790
Arvonalennukset			-199 160	-1 492 265					-1 692 025
Poistamaton hankintameno 31.12.	852 181	1 236 361	22 780 560	67 062 396	35 203 266	1 738 221	310 629	13 495 991	140 597 663
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	852 181	1 236 361	22 780 560	67 062 396	35 203 266	1 738 221	310 629	13 495 991	140 597 663

MAA- JA VESIALUEET ERITTELY

	Kunta		Konserni	
	2020	2019	2020	2019
Kiinteistöjen liittymismaksut	58 456	51 139	422 876	413 558
Muut maa- ja vesialueet	22 722 104	22 817 107	23 707 971	23 807 083
Maa- ja vesialueet yhteensä	22 780 560	22 868 246	24 130 847	24 220 641

SIJOITUKSET	Osakkeet ja osuudet					Jrkk-, muut laina- ja muut saamisot			
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet osakkuus-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamisot konserni-yhtiöt	Saamisot kunta-yhtymät	Saamisot muut yhtiöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 925 006	502 429	7 544 373	926 032	16 991 840	1 297 283	122 232	1 411 260	3 437 975
Lisäykset	0	0	0	34 000	34 000	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0	0	-44 643	0	0	-44 643
Silrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	7 925 006	502 429	7 544 373	960 032	16 991 840	1 252 640	122 232	1 411 260	3 393 332
Arvonlennukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 925 006	502 429	7 544 373	960 032	16 991 840	1 252 640	122 232	1 411 260	3 393 332

KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVON MUUTOKSET	Tase-arvo 1.1.20	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.20	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Koulutuskeskus Salpaus-ky	1 397 434,16	0,00	0,00	1 397 434,16	3 943 164,42	2 545 730,26
Eteva kuntayhtymä	311 519,42	0,00	0,00	311 519,42	140 393,32	-171 126,10
Itä-Suomen päihdehuollon ky	42 363,02	0,00	0,00	42 363,02	42 716,37	353,35

HEINOLAN KAUPUNGIN OMISTUS MUISSA YHTEISÖISSÄ 31.12.2020

	Kuntakonsernin suhteellinen osuus (1000€)				
	Kotipaikka	Kaupungin omistus (%)	Omasta po:sta	Vieraasta po:sta	Tilikauden voitosta/tappiosta
TYTÄRYHTEISÖT					
Heinolan Vuokra-asunnot Oy	Heinola	100,00	4 765	14 229	-256
Heinolan Työvalmennuskeskus Oy	Heinola	100,00	14	62	0
Kiinteistö Oy Marjatie 13	Heinola	98,18	30	197	0
Kiinteistö Oy Mustikkatie 2	Heinola	98,10	52	195	2
OSAKKUUSYHTEISÖT					
Asunto Oy Puumera	Heinola	25,35	486	387	0
Asunto Oy Vanhatie 4	Heinola	35,25	55	1	-3
Kangaspolun Lämpö Oy	Heinola	40,00	0	0	0
Kiinteistö Oy Heinolan Tietokeskus	Heinola	41,43	934	22	20
KUNTAYHTYMÄT					
Koulutuskeskus Salpaus-kuntayhtymä	Lahti	9,58	8 545	1 317	688
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	0,87	158	432	5
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä	Lahti	9,53	6 034	15 635	-12
Itä-Suomen Päihdehuollon kuntayhtymä	Mäntyharju	3,73	51	2	-6
Päijät-Hämeen liitto	Lahti	11,36	496	409	81

SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUSYHTEISÖILTÄ

PITKÄAIKAISET LAINASAAMISET

LAINAN SAAJA	ALKUPERÄINEN LAINAMÄÄRÄ	LAINAA 01.01.2020	VUODEN AIKANA			LAINAA 31.12.2020
			KORKO	UUSIA LAINOJA	LYHENNYKSET	
Lainasaamiset kuntayhtymiltä Koulutuskeskus Salpaus-kuntayhtymä	128 831,95	128 831,95	0,00			128 831,95
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä Hlan Vuokra-asunnot Oy	2 124 292,26	1 897 282,80	37 722,48		44 642,86	1 852 639,94
Tytäryhteisöt yhteensä	2 124 292,26	1 897 282,80	37 722,48	0,00	44 642,86	1 852 639,94
Lainasaamiset muulta Lahden Ammattikorkeakoulu Oy (pääomalaina)	1 411 860,17	1 411 860,17	0,00			1 411 860,17
Muut yhteensä	1 411 860,17	1 411 860,17	0,00	0,00	0,00	1 411 860,17
LAINASAAMISET YHTEENSÄ	3 664 984,38	3 437 974,92	37 722,48	0,00	44 642,86	3 393 332,06

SAAMISTEN ERITTELY	2020	2019
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	160 345,96	115 375,26
Lainasaamiset	296 315,99	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	144 145,08	211 814,64
Siirtosaamiset	1 433 200,69	1 320,00
Saamiset osakkuusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	5 564,64	3 608,40
Saamiset yhteensä	2 039 572,36	332 118,30

SIIRTOSAAMISET	Kunta		Konserni	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Ennakkomenot	224 578,23	254 859,83	226 629	255 888
Kelan korvaus työterveydenhuoltoon	218 000,00	477 088,35	231 543	614 316
Avustus Joukkoliikenteen tukemiseen	207 831,80	128 182,90	207 832	128 183
Koulutuskorvaus työttömyysvakuutusrahastolta	19 388,00	23 388,00	20 457	24 241
ELY-keskus, palkkatuet	96 530,53	80 023,97	96 531	80 072
Sinilähde-talon lähiliikuntapaikka ja hiekkatekonurmi, valtionavustus	100 000,00	0,00	100 000	0
Vesilintutalon viher- ja ympäristörakentaminen, avustus	126 000,00	0,00	126 000	0
Urheilupuiston peruskunnostus, valtionavustus	15 000,00	0,00	15 000	0
EU- ym. tuet ja avustukset	311 750,61	101 034,21	328 559	118 751
Vakuutuskorvaukset	30 728,86	66 312,99	30 729	66 313
PHRYKY, lopullinen maksuosuus	1 428 181,00	0,00	1 292 075	0
Kuusakoski, osuus jätevedenpuhdistamoon	1 053 678,00	1 000 000,00	1 053 678	1 000 000
Keva, kuol-eläkemenoperusteinen maksu	31 614,49	33 536,13	45 530	33 536
Muut siirtosaamiset	85 727,09	84 248,69	597 248	274 711
Siirtosaamiset yhteensä	3 949 008,61	2 248 675,07	4 371 810	2 562 475
OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	Kunta	Konserni (1000 €)		
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 01.01.	89 492 847,89	89 492 847,89	89 493	89 493
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Peruspääoma 31.12.	89 492 847,89	89 492 847,89	89 493	89 493
Arvonkorotusrahasto 01.01.			205	249
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella				
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella			-46	-44
Arvonkorotusrahasto 31.12.			159	205
Muut omat rahastot				
Heinolan energiarahaston pääoma 01.01.	15 137 317,25	15 137 317,25	15 137	15 137
Siirrot rahastoon tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella	0,00	0,00	0	0
Heinolan energiarahaston pääoma 31.12.	15 137 317,25	15 137 317,25	15 137	15 137
Käyttörahaston pääoma 01.01.			29	29
Siirrot rahastoon tilikaudella			0	0
Siirrot rahastosta tilikaudella			0	0
Käyttörahaston pääoma 31.12.			29	29
Muut omat rahastot 01.01.			3	3
Siirrot rahastoihin tilikaudella			0	0
Siirrot rahastoista tilikaudella			0	0
Muut omat rahastot 31.12.			3	3
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 01.01.	26 269 194,06	26 145 530,10	31 760	31 593
Maa-alueiden arvonalentumiset	-199 159,98	-1 812 550,29	-199	-1 813
Vesialueiden arvonalentumiset	0,00	-218 400,93	0	-218
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	26 070 034,08	24 114 578,88	31 561	29 562
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 964 749,62	2 154 615,18	21 358	2 198
Oma pääoma yhteensä	132 664 948,84	130 899 359,20	157 740	136 627

PITKÄAIKAISET VELAT

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua:

	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	35 864 000,00	27 021 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	35 864 000,00	27 021 000,00

PAKOLLISET VARAUKSET

	Kunta 2020	2019	Konserni 2020	2019
Varaus ent. Helsingin kaupungin saha-alueen kunnostamiseksi	150 000,00	150 000,00	150 000	150 000
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu			812 623	904 359
Muut pakolliset varaukset			47 417	5 748
Pakolliset varaukset yhteensä	150 000,00	150 000,00	1 010 040	1 060 107

VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE JA OSAKKUUSYHTEISÖILLE

	2020	2019
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	0,00	-366,16
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	613 467,02	460 140,04
Siirtovelat	8 683,73	1 545 706,00
Vieras pääoma yhteensä	622 150,75	2 005 479,88

SIIRTOVELAT

	Kunta 2020	2019	Konserni 2020	2019
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Maankäyttösopimusten korvaukset	144 608,00	144 608,00	144 608	144 608
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	8 152 912,76	7 443 309,05	13 274 796	12 631 084
Korkojaksotus	139 005,44	151 170,73	172 673	182 875
Valtionavustukset	0	95 018,00	0	229 781
Muut valtionavustukset	0,00	0,00	134 763	134 763
PHYKY, lopullinen maksuosuus	0,00	1 545 706,00	0	1 545 706
Palvelusetelit	357 906,72	239 884,67	357 907	239 885
Sinilähde-talon rakennusurakka	877 551,30	0,00	877 551	0
Tuloennakot	0,00	0,00	134 547	112 243
Muut siirtovelat	108 556,32	181 924,91	1 835 063	1 606 929
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	9 635 932,54	9 657 013,36	16 652 536	16 548 503
Siirtovelat yhteensä	9 780 540,54	9 801 621,36	16 797 144	16 693 111

VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Velkojen vakuudet	Kunta 2020	2019	Konserni 2020	2019
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			272 231	318 994
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			453 503	453 503
Lainat julkisyhteisöiltä			3 417 174	4 125 426
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			11 341 279	11 341 279
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä tontin vuokraoikeuteen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			48 516	52 768
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			115 762	15 762
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0,00	0,00	11 910 544	11 910 544
Muut vakuudet	Kunta	2019	Konserni	2019
	2020		2020	
Omaista puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset			0	303 981
Vuokravakuudet			0	0
Rakennus- ja takuuaajan vakuudet			0	108 510
Muut omasta puolesta annetut vakuudet			0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vuokravakuudet	92 091,91	113 644,47	92 092	113 644
Muut vakuudet yhteensä	92 091,91	113 644,47	92 092	526 135

Vuokravastuut	Kunta 2020	2019	Konserni 2020	2019
Toimitilojen vuokravastuut yhteensä	0,00	1 195 745,20	27 244 507	34 360 247
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0,00	1 027 908,91	3 891 825	4 809 168
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut yhteensä	1 065 089,69	855 715,75	2 647 227	1 922 335
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	457 683,45	356 903,23	617 463	500 287
Vuokravastuut yhteensä	1 065 089,69	2 051 460,95	29 891 734	36 282 582

Vastuusitoumukset	Alkuperäinen pääoma	Kunta 2020	2019	Konserni 2020	2019
Takaukset saamaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta					
Heinolan Vuokra-asunnot Oy POP	757 890,00	252 630,00	303 156,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy POP	1 400 000,00	825 640,96	897 435,84		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy Kuntarahoitus*	1 300 000,00	1 019 920,00	1 089 190,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Läpiänskatu 7 Kuntarahoitus	150 000,00	143 490,00	144 480,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Marjatie 1 Danske Bank*	2 500 000,00	2 288 135,55	2 372 881,33		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Marjatie 3 Kuntarahoitus*	2 200 000,00	2 003 575,00	2 082 145,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/Marjatie 9 OP Yrityspankki	584 000,00	505 744,00	515 256,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy Kuntarahoitus*	1 000 000,00	966 667,00	800 000,00		
Heinolan Vuokra-asunnot Oy/osakehuoneistot (täytetakuukset)	42 755,00	12 695,87	15 731,49		
KOY Marjatie 13	408 000,00	182 896,48	211 034,42		
KOY Mustikkatie 2	385 000,00	172 586,08	199 137,82		
Takaukset saamaan konserniin kuuluvien yhtiöpuolesta yhteensä	10 727 645,00	8 372 980,94	8 631 447,90		
Takaukset muiden puolesta					
Eteva Kuntayhtymän antamat takaukset	25 608,00			17 606	19 740
Koulutuskeskus Salpauksen antamat takaukset				629 214	412 491
Takaukset yhteensä	10 753 253,00	8 372 980,94	8 631 447,90	646 819	432 231

*Lainavastuista 6,3M€ on myönnetty kuntalain 129§:n voimaantulon jälkeen (v.2015). Takaukset on annettu Heinolan Vuokra-asunnot Oy:lle, joka on kaupungin 100%:sti omistama yhtiö. Yhtiön tehtävänä on tarjota kohtuuhintaisia asuntoja kaupungin asukkaille, tämä on yksi kunnan tehtävistä. Takauksien määrän ei katsota oleellisesti vaarantavan kunnan kykyä vastata sille laissa määrättyistä tehtävistä.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2020	2019
Osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	124 520 439	113 717 345
Osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0	0
Mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	77 588	74 818

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Kunta 2020	2019	Konserni 2020	2019
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslainasta aiheutuvat velvoitteet	1 365 359,35	1 365 359,35	1 365 359	1 365 359
Ympäristöluvat	10 000,00	10 000,00	10 000	10 000
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut			173 650	173 650
Muut sopimusvastuut	25 095,95		945 273	592 184
Sopimusvastuut yhteensä	1 400 455,30	1 375 359,35	2 494 312	2 441 223
Johdannaisopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimus/Kuntarahoitus Oyj				
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella vaihtuva korko on vaihdettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 07.09.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 760 000,00	3 650 000,00	2 760 000	3 650 000
Käypä arvo (rahoituslaitoksen ilmoituksen mukaan)	-100 035,19	-154 747,51	-100 035	-154 745
Koronvaihtosopimukset (Kuntayhtymät)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			1 539 049	797 543
Käypä arvo (rahoituslaitoksen ilmoituksen mukaan)			-155 635	-144 256
Valuuttatermiinit				
Arvonlisäveron palautusvastuu	7 699 570,57	5 136 444,97	5 712 678	6 277 669
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu			117 943	117 943
Muut vastuut			0	147

HUOLLETTAVIEN VARAT, 1000€	2020	2019
(taseen ulkopuolella)		
Huollettavien varat 31.12.	316	284

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖKULUT

	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	54 455 181	55 427 672
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	54 455 181	55 427 672

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN

Kaupungin palveluksessa oli 31.12.2020 tilanteessa 1274 työntekijää ja työllistettyjä näistä oli 33 (2019: 51).

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN

Kaupungin palveluksessa oli 31.12.2020 tilanteessa 1274 työntekijää ja työllistettyjä näistä oli 33 (2019: 51).

	2020	2019
Yhteiset palvelut	45	38
Elinvoima	63	74
Hyvinvointi	418	425
Sosiaali ja terveys	549	555
Lupa ja valvonta	12	8
Tekniikka	187	193
Yhteensä	1274	1293

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2020	2019
KOK	9 876	9 771
KESK	2 672	2 474
VAS	27	288
KD	2 184	1 815
SDP	9 771	9 353
VIHR	788	1 030
LiNy/Pahe	2 796	2 089
PS	1 383	1 236
Yhteensä	29 497	28 056

TILINTARKASTUSPALKKIOT

	2020	2019
Tilintarkastuspalkkiot	24 350	31 211
Tilintarkastuslautakunnan tehtävät	9 324	0
Muut palkkiot	8 125	3 705
Yhteensä	41 798	34 916

TIEDOT KUNNAN JA SEN INTRESSITAHOIHIIN KUULUVIEN VÄLISISTÄ LIIKETOIMISTA

Kaupunki on antanut 100%:sti omistamalleen tytäryhtiö Heinolan vuokra-asunnot Oy:lle rahalainoja, joiden yhteissumma on yhteensä n. 2,1 milj. euroa. Lainoista 31.12.2020 avoimena on noin 1,9 milj. euroa. Lainoista peritään 2%:n kiinteää korkoa. Kaupungin 100 %:sti omistamalta tytäryhtiö Heinolan vuokra-asunnot Oy:ltä on ostettu palveluita v. 2020 yhteensä 82 t eurolla.

Muita intressitahoja (ja kuntakonserniin kuuluvia) ovat kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenkuntana. Näitä ovat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (ostot n. 26,2 milj. eur), Koulutuskeskus Salpaus (ostot n. 210 t eur), Eteva kuntayhtymä (ostot n. 238 t eur) ja Päijät-Hämeen liitto (ostot n. 2,4 milj. eur). Lisäksi kaupunki on ostanut palveluita Työterveys Wellamolta 398 t eurolla.

Kaupunginjohtajan kanssa on tehty vuonna 2018 kuntalain mukainen johtajasopimus (valtuusto 23.4.2018 §12). Sopimuksessa todetaan seuraavaa; mikäli kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja yhdessä toteavat, että kaupunginjohtaja ei nauti poliittisen johdon luottamusta, kaupunginjohtaja sitoutuu irtisanoutumaan 12 kuukauden palkkaa vastaavaa erokorvausta vastaan, kun virkasuhde on kestänyt alle 8 vuotta. Mikäli virkasuhde on kestänyt 8 v tai enemmän, erokorvaus on 18 kk palkkaa vastaava. Erokorvaus sisältää irtisanomissajan palkan ilman työvelvoitetta.

Kaupungilla on käytössä konsernitili, johon on liitetty Heinolan vuokra-asunnot Oy. Tili sisältää Heinolan vuokra-asuntojen osalta 1 milj. euron limiitin. Limiitistä ei peritä yhtiöltä palkkiota.

Kaupungilla on voimassa olevia takauksia Heinolan vuokra-asunnot Oy lainoihin, joiden yhteissumma tilinpäätöshetkellä on noin 8,2 milj. eur. Alkuperäinen takauksien kokonaissumma on ollut n. 9,9 milj. eur. Lainavastuista 6,3M€ on myönnetty kuntalain 129§:n voimaantulon jälkeen (v. 2015). Lisäksi takauksia on annettu Koy Marjatie 13 yht. 408 t eur (jäljellä noin 183 t eur.) ja Koy Mustikkatie 2 yht. 385 t (jäljellä noin 173 t eur.).

Kaupunki on myöntänyt väliaikaista korotonta rahoitusta yhdistyksille rahoittajan myönteistä rahoituspäätöstä vastaan. Väliaikaisen rahoituksen myöntämisestä on päättänyt hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus. Rahoitukset eivät ole olleet merkittäviä ja suuremmissa summissa on väliaikaisen rahoituksen ehtona ollut lisätakaus.

6. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Laadintaperiaatteet / vesilaitos

Vesilaitoksella tarkoitetaan puhtaan veden jakelusta ja jätevesien viemäröinnistä vastaavaa osaa vesihuoltolaitoksesta. Vesihuoltolaitos vastaa vesilaitostoiminnan lisäksi määrättyllä alueella hulevesien eli sade- ja suoto-vesien poisjohtamisesta.

Vesilaitos on eriytetty 1.1.2015 alkaen muusta kaupungin toiminnasta kirjanpidollisesti. Kaupungin lainoista ei ole erotettu laitoksille omia lainoja vaan pitkäaikainen velka sisältyy laitoksen peruspääomaan. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut peruspääoman ja vuoden 2015 avaavan taseen 25.1.2016. Vesilaitoksen liittymismaksut ovat palautus- ja siirtokelpoisia ja ne on käsitelty pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa.

Hulevesien käsittelyn tilinpäätöslaskelmat on erotettu vesihuoltolaitoksesta laskennallisesta eriyttämisestä annetun suosituksen mukaisesti. Kaupungin lainoista ei ole erotettu hulevesikäsittelylle omia lainoja vaan laskennallinen pitkäaikainen velka sisältyy jäännöspääomaan.

Heinolan vesilaitoksen tuloslaskelma

	2020	2019
LIKEVAIHTO	3 465 991,77	3 572 296,84
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	19 921,12	43 572,46
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	202 173,96	233 643,60
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-522 809,00	-516 752,05
Palvelujen ostot	-607 773,99	-573 450,91
	-1 130 582,99	-1 090 202,96
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-499 039,73	-456 030,14
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-129 586,85	-130 146,56
Muut henkilösivukulut	-16 105,31	-11 699,68
	-644 731,89	-597 876,38
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 471 251,49	-1 075 314,52
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-83 447,58	-58 095,70
LIIKEYLIJÄÄMÄ(+)/LIIKEALIJÄÄMÄ(-)	358 072,90	1 028 023,34
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Muut rahoitustuotot	2 635,00	1 903,19
Korvaus peruspääomasta	-546 134,00	-546 134,00
Muut rahoituskulut	0,00	-4,17
	-543 499,00	-544 234,98
TILIKAUDEN YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	-185 426,10	483 788,36

Vesilaitoksen peruspääoman tuotto oli 8,1 %.

Heinolan vesilaitoksen rahoituslaskelma**VESILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA**

	2020	2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	358 072,90	1 028 023,34
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	1 471 251,49	1 075 314,52
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-543 499,00	-544 234,98
	1 285 825,39	1 559 102,88
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-5 216 809,75	-6 925 969,52
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	1 765,60
	-5 216 809,75	-6 924 203,92
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 930 984,36	-5 365 101,04
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Vaihto-omaisuuden muutos	9 120,07	7 556,67
Saamisten muutos muilta	-1 107 397,07	-134 864,58
Korottomien velkojen muutos	5 029 261,36	5 492 408,95
	3 930 984,36	5 365 101,04
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	3 930 984,36	5 365 101,04
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

Heinolan vesilaitoksen tase

VESILAITOKSEN TASE

	2020	2019
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
RAKENNUKSET	6 403 916,32	4 850 213,31
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	19 399 128,86	17 210 528,41
KONEET JA KALUSTO	7 760,72	4 505,92
AINEELLISET HYÖDYKKEET	25 810 805,90	22 065 247,64
PYSYVÄT VASTAAVAT	25 810 805,90	22 065 247,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAIKUUS		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	85 244,04	94 364,11
VAIHTO-OMAIKUUS	85 244,04	94 364,11
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYN TISAAMISET	1 211 218,10	1 158 663,96
MUUT SAAMISET	0,00	0,00
SIIRTOSAAMISET	1 055 854,09	1 011,16
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 267 072,19	1 159 675,12
SAAMISET	2 267 072,19	1 159 675,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 352 316,23	1 254 039,23
VASTAAVA	28 163 122,13	23 319 286,87
VASTATTAVA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	9 102 227,76	9 102 227,76
ED.TILIKAU SIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	3 850 266,05	3 366 477,69
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-185 426,10	483 788,36
OMA PÄÄOMA	12 767 067,71	12 952 493,81
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	2 022 557,18	2 007 757,18
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	2 022 557,18	2 007 757,18
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
OSTOVELAT	517 244,21	507 974,00
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	12 754 570,75	7 783 301,14
SIIRTOVELAT	101 682,28	67 760,74
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	13 373 497,24	8 359 035,88
VIERAS PÄÄOMA	15 396 054,42	10 366 793,06
VASTATTAVA	28 163 122,13	23 319 286,87

Heinolan vesilaitoksen talousarviovertailu

	TP 2019 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MYYNTITUOTOT	3 600	3 734 500	0	3 734 500	3 465 991,77	268 508,23	92,8
VUOKRATUOTOT	204	201 500	0	201 500	201 467,59	32,41	100,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	2	500	0	500	706,37	-206,37	141,3
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	44	24 000	0	24 000	19 921,12	4 078,88	83,0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2	0	0	0	2 635,00	-2 635,00	0,0
TULOT	3 851	3 960 500	0	3 960 500	3 690 721,85	269 778,15	93,2
PALKAT JA PALKKIOT	-456	-430 700	0	-430 700	-500 536,18	69 836,18	116,2
ELÄKEKULUT	-130	-123 800	0	-123 800	-129 586,85	5 786,85	104,7
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-12	-15 400	0	-15 400	-16 105,31	705,31	104,6
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	0	0	0	0	1 496,45	-1 496,45	0,0
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-573	-752 100	0	-752 100	-607 773,99	-144 326,01	80,8
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-517	-560 100	0	-560 100	-522 809,00	-37 291,00	93,3
VUOKRAKULUT	-50	-52 100	0	-52 100	-50 773,39	-1 326,61	97,5
MUUT TOIMINTAKULUT	-8	-10 800	0	-10 800	-32 674,19	21 874,19	302,5
MUUT RAHOITUSKULUT	-546	-546 200	0	-546 200	-546 134,00	-66,00	100,0
MENOT	-2 292	-2 491 200	0	-2 491 200	-2 404 896,46	-86 303,54	96,5
NETTO	1 559	1 469 300	0	1 469 300	1 285 825,39	183 474,61	87,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 075	-1 384 700	0	-1 384 700	-1 471 251,49	86 551,49	106,3

Hulevesien käsittelyn tuloslaskelma

	2020	2019
LIIKEVAIHTO	55 261,47	60 107,82
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 415,12	-1 439,59
Palvelujen ostot	-76 242,28	-97 963,80
	-77 657,40	-99 403,39
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-472,42	-333,05
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-81,51	-102,73
Muut henkilösivukulut	-15,04	-10,23
	-568,97	-446,01
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-53 705,53	-57 747,89
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-70,97	-160,00
LIIKEYLIJÄÄMÄ(+)/LIIKEALIJÄÄMÄ(-)	-76 741,40	-97 649,47
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korvaus jäännöspääomasta	-89 043,00	-82 674,00
	-89 043,00	-82 674,00
TILIKAUDEN YLI(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	-165 784,40	-180 323,47

Hulevesien käsittelyn tase

	2020	2019
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	654 392,26	708 097,79
AINEELLISET HYÖDYKKEET	654 392,26	708 097,79
PYSYVÄT VASTAAVAT	654 392,26	708 097,79
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMaisuus		
VALMIIT TUOTTEET/TAVARAT	0,00	0,00
VAIHTO-OMaisuus	0,00	0,00
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	0,00	0,00
MUUT SAAMISET	8 422,72	14 991,26
LYHYTAIKAISET SAAMISET	8 422,72	14 991,26
SAAMISET	8 422,72	14 991,26
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 422,72	14 991,26
VASTAAVA	662 814,98	723 089,05
VASTATTAVA		
OMA PÄÄOMA		
JÄÄNNÖSPÄÄOMA	1 593 847,24	1 484 043,48
ED.TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-844 938,65	-664 615,18
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-165 784,40	-180 323,47
OMA PÄÄOMA	583 124,19	639 104,83
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	78 674,90	63 638,10
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	78 674,90	63 638,10
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
OSTOVELAT	1 015,89	20 346,12
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	1 015,89	20 346,12
VIERAS PÄÄOMA	79 690,79	83 984,22
VASTATTAVA	662 814,98	723 089,05

Hulevesien käsittelyn rahoituslaskelma

	2020	2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-76 741,40	-97 649,47
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	53 705,53	57 747,89
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-89 043,00	-82 674,00
	-112 078,87	-122 575,58
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0,00	0,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-112 078,87	-122 575,58
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos muilta	6 568,54	-3 780,65
Korottomien velkojen muutos	-4 293,43	20 207,53
	2 275,11	16 426,88
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 275,11	16 426,88
RAHAVAROJEN MUUTOS	-109 803,76	-106 148,70

Hulevesien käsittelyn talousarvion toteutumisvertailu

	TP 2019 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteutuma 2020	Poikkeama	Tot%
MYYNITUOTOT	60	65 000	0	65 000	55 261,47	9 738,53	85,0
TULOT	60	65 000	0	65 000	55 261,47	9 738,53	85,0
PALKAT JA PALKKIOT	0	-1 800	0	-1 800	-472,42	-1 327,58	26,2
ELÄKEKULUT	0	-300	0	-300	-81,51	-218,49	27,2
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	0	0	0	-15,04	15,04	0,0
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-98	-95 500	0	-95 500	-76 242,28	-19 257,72	79,8
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-1	-12 300	0	-12 300	-1 415,12	-10 884,88	11,5
VUOKRAKULUT	0	0	0	0	-70,97	70,97	0,0
MUUT RAHOITUSKULUT	-83	-80 000	0	-80 000	-89 043,00	9 043,00	111,3
MENOT	-183	-189 900	0	-189 900	-167 340,34	-22 559,66	88,1
NETTO	-123	-124 900	0	-124 900	-112 078,87	-12 821,13	89,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-58	-53 700	0	-53 700	-53 705,53	5,53	100,0

Tilakeskus / eriyttämisen periaatteet

Tilapalvelun tilinpäätöslaskelmat on johdettu kunnan kirjanpidosta laskennallisesta eriyttämisestä annetun suosituksen mukaisesti. Kaupungin lainoista ei ole erotettu laitoksille omia lainoja vaan laskennallinen pitkäaikainen velka sisältyy jäännöspääomaan. Tilapalvelun jäännöspääomalle ei ole määritetty korkoa.

Tilakeskuksen toimintakertomus on esitetty sivulla 63 (Tilakeskus).

Tilakeskuksen tuloslaskelma

	2020	2019
LIKEVAIHTO		
Myyntituotot (ulk.)	47 303,85	70 583,65
Myyntituotot (sis.)	46 666,09	56 781,47
Vuokratuotot (ulk.)	1 131 905,82	1 197 170,57
Vuokratuotot (sis.)	5 432 333,09	5 808 994,12
LIKEVAIHTO	6 658 208,85	7 133 529,81
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	172 120,39	158 698,71
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	11 558,26	2 556,56
MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 934 984,02	-2 182 919,75
Palvelujen ostot	-1 453 846,05	-1 729 873,98
	-3 388 830,07	-3 912 793,73
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-977 212,95	-977 975,98
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-307 545,19	-322 786,16
Muut henkilösivukulut	-30 605,40	-28 022,56
	-1 315 363,54	-1 328 784,70
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-286 096,61	-276 266,67
Arvonalentumiset	-1 492 864,96	0,00
	-1 778 961,57	-276 266,67
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-2 634 723,35	-2 065 552,59
LIIKEYLIJÄÄMÄ(+)/-ALIJÄÄMÄ(-)	-2 275 991,03	-288 612,61
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Muut rahoitustuotot	227,60	345,38
Muut rahoituskulut	-378,55	-20,26
	-150,95	325,12
YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-) ENNEN VARAUKSIA	-2 276 141,98	-288 287,49
POISTOERON LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS(+)	0,00	1 914,35
TILIKAUDEN YLI-(+)/ALIJÄÄMÄ(-)	-2 276 141,98	-286 373,14

7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Heinolassa 29.3.2021

HEINOLAN KAUPUNGINHALLITUS

Kirsi Lehtimäki

Fuat Wafin

Sanna Karppinen

Raili Hildén

Ilkka Jaakkola

Kaija Järvinen

Jorma Peltonen

Jouko Rajajärvi

Timo Virtanen

Kaupunginjohtaja Jari Parkkonen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on annettu tänään kertomus,

Heinolassa päivänä kuuta 2021

BDO Audiator Oy tilintarkastusyhteisö

Helge Vuoti
JHT, HT

8. LUETTELO KIRJAN- PITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Kirjanpitokirjat

Kirjauspäiväkirjat sähköisessä arkistossa
Pääkirja sähköisessä arkistossa
Ostoreskontran päiväkirjat sähköisessä arkistossa
Myyntireskontran päiväkirjat sähköisessä arkistossa
Käyttöomaisuuskirjanpito sähköisessä arkistossa
Talousarvion toteutuma sähköisessä arkistossa
Tasekirja

Käytetyt tositelajit

1	Pankkitositteet	41	Myyntilaskut maa-alueet
2	Kassatositteet	42	Myyntilaskut vesihuoltolaitos
3	Palkkatositteet	43	Myyntilaskut vesilaskut
4	kassatositteet liikuntapalvelut	45	Myyntilaskut ympäristötoimi
6	Myyntireskontrasuoritukset	46	Myyntilaskut rakennusvalvonta
7	Myyntireskontrasuoritukset Intrum Justitia	53	Myyntilaskut vanhustyö
8	Mr-suoritukset korttisaatavat	54	Myyntilaskut Effica päivähoido
9	Mr-suoritukset verkkokauppa	55	Myyntilaskut hammashuolto
10	Muistiotositteet rahasto	56	Myyntilaskut Lifecare terveyspalvelut
11	Muistiotositteet teke	60	Sisäiset laskut vesi
15	Matkalaskut	79	Poistot
20	Ostoreskontramaksut	81	Varastot tekniikka
21	Ostoreskontralaskut	88	Vyörytykset SL
22	CPU kassasaatavat	89	Kirjanpidon tulos
23	Verkkokauppa	90	Sisäisen laskennan tulos
31	Myyntilaskut talouspalvelut	91	Alv:n jako
32	Myyntilaskut Intime päivähoido	92	Laskennalliset SL
33	Myyntilaskut opetus ja koulutus	93	Automaattikirjaukset SL
34	Myyntilaskut tekniikka	94	SEB
36	Myyntilaskut musiikkiopisto	98	Evli Pankki
37	Myyntilaskut kulttuuripalvelut	99	Elite Alfred Berg
38	Myyntilaskut kirjasto		
39	Myyntilaskut liikuntapalvelut		
40	Myyntilaskut sosiaalipalvelut		

9. HYVINVOINTI-TILINPÄÄTÖS 2020

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) Heinolassa 2019

Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksi kuntien perustehtävistä, jota toteutetaan Heinolassa kaikilla toimialoilla ja kaikkien ikäryhmien keskuudessa. Peruspalveluiden, eri toimijoiden ja hyte-työn kesken on löytynyt hyvä yhteys. Kunnille annettu tehtävä käsittää hyvinvointitiedon seuraamisen, raportoinnin, tiedottamisen, tavoitteiden asettamisen ja olemassa olevien toimintaa ohjaavien ohjelmien kytkeä osaksi toimintaa. HYTE-toimintaa johtaa kaupungin johtoryhmä ja toiminnan suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta vastaa kaupungin poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä. Hyvinvointityöryhmä kokoontui vuoden 2020 aikana yhteensä 8 kertaa ja tapaamiset siirtyivät vuoden aikana sujuvasti osittain etäyhteyksin tai ulkona toteutettavaksi. Vuoden viimeinen tapaaminen oli jälleen kehittämispalaveri alatyöryhmien puheenjohtajien kanssa.

Terveydenhuoltolaki (1326/2010 §12) velvoittaa kunnat valmistelevaan hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa ja päivittämään sen

vuosittain osana kuntasuunnittelua. HYTE-työn runkona toimi hyvinvointisuunnitelma 2017-2021. Valmistautuminen laajan hyvinvointikertomuksen laatimiseen käynnistyi syksyllä 2020, kutsumalla toimialojen johtoryhmät vuorollaan hyvinvointityöryhmien palaveriin. Tapaamisissa arvioitiin toimialakohtaisesti hyvinvointisuunnitelman 2017-2021 toteutumista. Laaja hyvinvointikertomus viedään keväällä 2021 valtuuston käsiteltäväksi. Vuosittaiset suppeat katsaukset on annettu valtuustolle näin hyvinvointitilinpäätöksinä tasekirjan yhteydessä. Ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä koskevan lain 523/2015 5 §:n mukainen toimielin, hyvinvointilautakunta, sai vuoden aikana toiminnasta kaksi ajankohtaista katsausta.

Hyte-työ Heinolassa on ollut moninäkökulmaista ja sujuvaa. Päätösten vaikutusten ennakoarviointia vahvistettiin ja siitä saatiin rohkaisevaa kokemusta evauksen edelleen kehittämiseksi Heinolassa. Hyvinvointitietoa koottiin monista lähteistä ja hyvinvointiin liittyviä kyselyitä tuotettiin myös itse. Kesällä järjestettiin oma indikaattori-koulutus ja syksyllä Heinolan toimintaa esiteltiin valtakunnallisesti Hyvinvointia metsästä-webinaarissa ja Hyte-treffeillä. Hyte-työn erityinen painopiste oli edelleen yksinäisyyden vähentäminen, joka konkretisoitui kuuden eri osa-alueen kautta (alla). Vuonna 2021 jatketaan edelleen hyvinvointien tavoitteiden eteenpäin viemistä:

- Käpy – kävely- ja pyöräilyreittien kehittäminen on edennyt hyvin. Tueksi on työstetty kartta, johon on merkitty olemassa olevat kevytvyylät, koulut, päiväkodit, pysäkit, penkit, roskikset, viheralueet. Kartalle hahmoteltiin, mitkä voisivat olla ns. ykkösluokan reitit eli parhaan hoitoluokan reitit sekä yhteys- ja korjaustarpeita. Käpy liittyy läheisesti luonnosta saatavan hyvinvoinnin lisäämiseen ja metsien huomioimiseen Heinolassa.
- Miepä-tiimi on kehittänyt yhteistyötä. Se tekee tarvittaessa kriisityötä työparina esimerkiksi neuvolapsykologin tai muun sovittun tahon esimerkiksi työikäisten sosiaalipalvelujen työntekijän kanssa asiakkaan tilanteen ja tarpeen mukaan.
- Syksyllä 2020 käynnistyneen Heinolan harrastemallin tavoitteena on tarjota kaikille lapsille tasapuolinen mahdollisuus osallistua harrastustoimintaan heti koulupäivän jälkeen. Toiminta tarjoaa mielekästä tekemistä niihin aikoihin, kun lapset ovat yleensä yksin vanhempien ollessa töissä. Näin on tavoite vähentää lasten ja nuorten yksinäisyyttä ja lisätä harrastuneisuutta. Harrastetoimintaa tarjotaan jokaisessa alakoulussa kahtena arkipäivänä viikossa.
- Kiusaamisen vastaista työtä vahvistettiin. Kiusaaminen ilmiönä on monitahoinen ja sitä

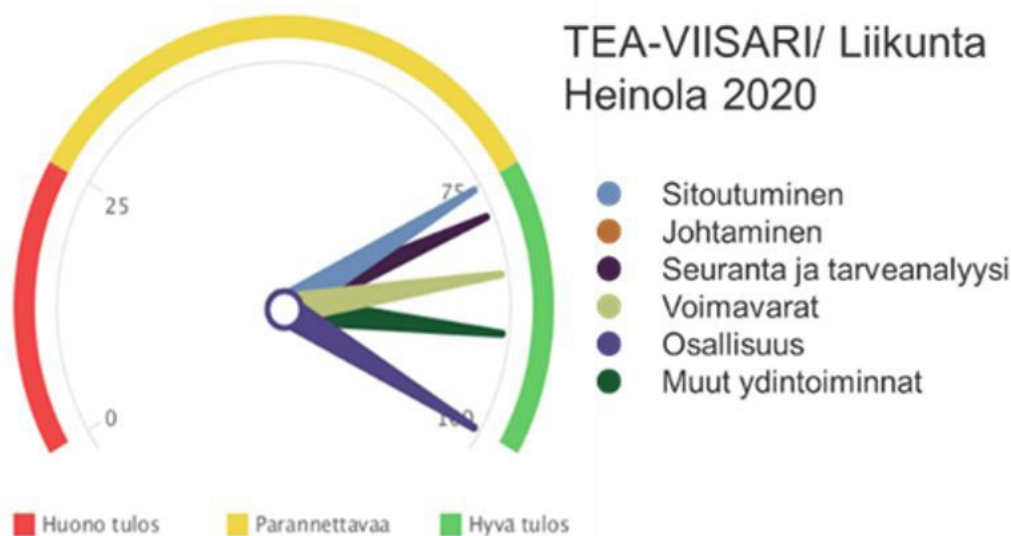
voi näyttäytyä kaikissa ikäryhmissä. Kiusaamisen muodot ovat muuttuneet salakavalammiksi ja näkymättömiksi. Netissä tapahtuva ja syrjivä kiusaaminen ei aina ole yhtä helposti havaittavaa kuin näkyvämpi sanallinen tai fyysinen pahoinpitely.

- Monialainen työelämäpalvelumalli on lisännyt yhteistyötä TE-toimiston, työllisyyskoordinaattorin, työ- ja yksilövalmentajan, työttömien terveydenhoitajan sekä sosiaaliohjaajan kesken. Tavoitteena on edistää tehokkaammin työttömien työnhakijoiden työllistymistä. Toiminnot löytyvät samasta toimipisteestä.
- Tavoitteena oli lisätä omaishoitajien panosta avun tarvitsijoiden tuessa sekä lisätä heidän jaksamistaan. Mittari omaishoidon tuen maksusta on kääntynyt jälleen nousuun.

Kuntien terveydenedistämisen aktiivisuus

Kuntien terveydenedistämisen aktiivisuutta seurataan valtakunnallisesti TEAviisarin avulla. Vuonna 2020 seurannan kohteena olivat perusterveydenhuollon ja ammatillisten oppilaitosten ja lukiodien tiedonkeruut (joiden tulokset eivät ole vielä tulleet) sekä liikunnan tiedonkeruu.

Koonti TEAviisarin tuloksista 2018-2020

	Heinola	Koko maa
Kaikki sektorit	72	68
Kuntajohto	73	78
Perusopetus	61	66
Lukiokoulutus	70	69
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	88	72
Perusterveyden huolto	69	67
Kulttuuri	68	59

Hyvinvoinnista 2020

Vuoden 2020 merkittävä hyvinvointiin vaikuttava asia mittava teema oli koronaepidemian puhkeaminen. Koko yhteiskunta ajautui poikkeustilaan ja edessä oli niin asukkaiden kuin palveluiden kannalta uusi vaihe. Korona vaikutti etäopetusjärjestelyiden ja niihin liittyvien ravitsemuspalveluiden uudelleen organisointiin. Arki muuttui, kun monissa kodeissa oli päivisin paikalla niin etäkoululaiset, etätyöläiset kuin kotona olevat alle kouluikäiset lapset. Korona lisäsi työttömyyttä ja tilapäisiä lomautuksia. Se sulki sisäliikuntapaikkoja ja rajoitti harrastustoimintaa.

Ikäihmisille vuosi oli erityisen raskas rajoitustoimenpiteiden vuoksi. Kaupungin toimet ikäihmisten elämän helpottamiseksi kuitenkin onnistuivat ja ne otettiin hyvin vastaan. Kirje kaikkiin talouksiin, sujuvasti käynnistynyt asiointiapu ja 70+ -puhelinkontaktointi saivat laajaa kiitosta vastaanottajilta. Se lisäsi välittämisen kokemusta sekä yhteistyötä toimijoiden kesken. Palveluiden digiloikka tapahtui nopeasti. Heinola selvisi epidemian ensimmäisestä vuodesta hyvin, joskin osa vaikutuksista näkyy vasta pidemmällä aikavälillä.

Vuoteen 2021

- Laajan hyvinvointikertomuksen 2017-2021 laatiminen. Tarkempi hyvinvointitilan kuvaus toteutetaan sen yhteydessä.
- Hyvinvointisuunnitelman rakentaminen vuosi 2021-2025.
- Korona-ajasta selviytyminen ja palautuminen. Vaihe on erityinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta.
- Maakunnallinen hyte-työ kehittyy. Hyte-kärkien huomioiminen.
- Hyvinvointi-indeksin käyttöönotto hyvinvointitiedon seuraamisessa. Kytkös strategiaan vahvistuu.
- Evauksen edelleen vahvistaminen.

Heinolan kaupungin hyvinvointityöryhmä

10. HENKILÖSTÖSUUNNITELMAN TOTEUMA 2020

Taloussuunnitelman 2020–2022 liitteenä hyväksytyn henkilöstösuunnitelman toteumasta kertoo erikseen laadittu Henkilöstökertomus 2020, jossa on kerrottu tarkemmat henkilöstöä koskevat tiedot.

Tässä esitetään keskeisiä henkilöstöön liittyviä lkm ym. muita tietoja.

Henkilöstömäärä ja palkkamenot

	Henkilöstömäärät			Palkkamenot 1000 euroa		Muutos
	31.12.20	31.12.19	Muutos	TP 2020	TP 2019	
Yhteiset palvelut	45	38	+7	1 849	1 577	+272 00
Elinvoima	63	74	-11	2 001	2 024	-23 00
Hyvinvointi	418	425	-7	14 004	14 548	-544 00
Lupa ja valvonta	12	8	+4	393	411	-18 00
Sosiaali ja terveys	549	555	-6	18 354	18 289	+65 00
Tekniikka	187	193	-6	5 970	6 138	-168 00
Yhteensä	1274	1293	-19	42 571	42 987	-416 00

Henkilöstömäärien vertailu tarkasteluvuosin

Tilanteessa 31.12.	2020	2019	2018	2017
Koko henkilöstön määrä	1274	1293	1313	1332
Vakinaisen henkilöstön määrä	1056	1062	1079	1081
Työllistettyjen määrä	33	51	63	66
Muun määräaikaisen henki- löstö määrä	185	180	171	185

Ikärakenne

Tilanteessa 31.12.	2020	2019	2018	2017
Vakinaisen henkilöstön keski-ikä	48,9	48,9	48,6	48,6
Määräaikaisen henkilöstön keski-ikä	41,4	41,4	40,6	41,8
Miesten keski-ikä (kaikki)	47,2	47,0	46,5	46,8
Naisten keski-ikä (kaikki)	47,7	47,7	47,4	47,4

Salraus- ja tapaturmapolissaolot

Henkilöstömenojen kehitys

